

BESZÁMOLÓ

A NEMZETI MÉDIA- ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG
ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉSSEL
ÖSSZEFÜGGŐ 2012. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

J/10288
BESZÁMOLÓ

J/10288

BESZÁMOLÓ

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
elektronikus hírközléssel összefüggő
2012. évi tevékenységéről

Kiadja a
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
1015 Budapest, Ostrom utca 23-25.
Telefon: (+36 1) 457 7100
Fax: (+36 1) 356 55 20
E-mail: info@nmhh.hu
Web: www.nmhh.hu

Felelős vezető a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnöke

Kiadásért felelős: Aranyosné dr. Börcs Janka főigazgató

Felelős szerkesztő: Zsuppán Attila kommunikációs igazgató

TARTALOM

ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉS	11
AZ ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉSI PIAC HELYZETE 2012-BEN	21
Szolgáltatók és szolgáltatások	21
Az elektronikus hírközlési piac általános áttekintése	27
A telefonszolgáltatások piaca	34
Helyhez kötött (vezetékes) telefon	34
Mobil rádiótelefon	38
Az internetszolgáltatások piaca	41
Vezetékes internetszolgáltatás	41
Mobilinternet-szolgáltatás	44
A műsorterjesztési piac	49
Hírközlési szolgáltatások csomagolása	51
Infokommunikációs szolgáltatások	55

Hálózatsemlegesség	55
Internet Hotline szolgáltatás	57

Felkészülés a digitális átállásra **59**

A TISZTESSÉGES, HATÉKONY VERSENY KIALAKULÁSÁNAK ÉS FENNTARTÁSÁNAK ELŐSEGÍTÉSE AZ ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉSI PIACON 65

Piacelemzés **65**

Helyhez kötött hang piacok	65
Szélessávú piacok	71
Mobilhang piacok	75
Bérelt vonali piacok	76
Műsorterjesztési piac	78

A piacelemzés során előírt kötelezettségekkel kapcsolatos szabályozási tevékenységek **79**

A szabályozott nagykereskedelmi árakkal kapcsolatos tevékenységek	79
Szabályozói számvitellel kapcsolatos kötelezettségek	82
Kiskereskedelmi árellenőrzések	83
Az előfizetői szerződések felmondásához köthető szankciók ellenőrzése	85
Egyéb kapcsolódó tevékenységek	87
Kötelezettségek módszertanához kapcsolódó hatásvizsgálatok	87
Ármonitoring és árelemzések	88

A FELHASZNÁLÓK ÉRDEKEINEK VÉDELME, A SZOLGÁLTATÓK TEVÉKENYSÉGÉNEK FELÜGYELETE	89
--	----

A piacfelügyeleti terv végrehajtása	92
--	-----------

Az ellenőrzés alá vont szolgáltatók kiválasztása	93
Statisztikai adatok	95
A piacfelügyeleti terv céljainak érvényesülése	
az elektronikus hírközlési szolgáltatások területén	96
Digitális átállás	96
Az internetszolgáltatás minősége	97
Az előfizetői szerződés és annak módosítása	97
Postai piacfelügyelet	98
Berendezések piacfelügyelete	98
Kérelmek, panaszok	99
A kérelmek általános értékelése	99
A kérelmek értékelése szolgáltatási területenként	111
Helyhez kötött telefon	112
Mobil rádiótelefon	113
Internet	114
Műsorterjesztés	116
Szankciók	119
Elektronikus hírközlési építmények	124
Építésfelügyelet	130

KORLÁTOS ERŐFORRÁSOKKAL VALÓ GAZDÁLKODÁS	133
---	------------

A korlátozott erőforrás-gazdálkodás szervezetei, területei	133
---	------------

Polgári célú frekvencia- és azonosítógazdálkodás	135
Nem polgári célú frekvenciagazdálkodás	136

A rádiótávközlés szabályozása	138
A spektrumgazdálkodás szabályozási és jogalkotási eredményei	138
Műsorszórás	139
Digitális műsorszóráshoz kapcsoló frekvenciagazdálkodási feladatok	140
Analóg földfelszíni műsorszóráshoz kapcsolódó frekvenciagazdálkodási feladatok	142
Hatósági tevékenység	143
A frekvenciagazdálkodással kapcsolatos nemzetközi egyeztetések	146
Azonosítógazdálkodási feladatok	150
Szabályozási tevékenység	150
Hatósági tevékenység	150
Számhordozás	151
Mérőszolgálati tevékenység	152
Zavarmentesítés, rádió-zavarelhárítás	153
Berendezésszűrés	154
A frekvenciasávok felügyelete, sávtisztítás	154
Szolgáltatás-ellenőrző mérések, minőségőrzés	155
Tényfeltárás, tényfeltáró mérések	155

Korlátos erőforrásgazdálkodással összefüggő nemzetközi tevékenységek és eredmények	158
ITU-szervezetekben végzett feladatok	158
Európai uniós szervezetekben végzett feladatok	159
CEPT-szervezetekben kifejtett tevékenységek	161
NATO-szövetségi frekvenciagazdálkodás érdekében végzett feladatok	161
Egyéb szervezetekben elvégzett speciális feladatok	162
A WCIT-2012 távközlési világkonferencia	163

ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉS

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság törvényben előírt kötelezettsége¹, hogy minden év május 31-ig beszámolót terjesszen az Országgyűlés elé előző évi tevékenységéről, melyben

- általános jelleggel értékeli az elektronikus hírközlési piac működését és fejlődését;
- értékeli az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekei védelmének céljából piacfelügyeleti eljárásaiban hozott döntéseit, a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának, illetve fenntartásának elősegítése érdekében tett intézkedéseket az elektronikus hírközlési ágazatban;
- tájékoztatást ad az elektronikus hírközlési tevékenységet végző szervezetek és személyek jogszabályoknak megfelelő magatartásának felügyeletéről; továbbá
- értékeli az általa az állam tulajdonában álló korlátos erőforrásokkal (frekvenciákkal, azonosítókkal) való gazdálkodás következményeit.

A hatóság önálló szabályozó szerv, amely kizárólag a törvénynek van alárendelve, feladatát és hatáskörét önállóan gyakorolja, hatáskört a hatóságtól elvonni nem lehet. Az önálló szabályozó szerv alapvető jellemzője, hogy nem utasítható, csak törvény írhat elő számára feladatot, közvetlen felügyeleti szerve nincs.

A 2010-ben létrejött konvergens hatóság szerepe jelentősen eltér a jogelőd hatóságétól. Egyik legfőbb eltérés, hogy vezetője útján az elektronikus

¹ A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 119. §

hírközlés területén jogalkotói hatáskörrel is rendelkezik. Így mint önálló szabályozó szerv egyrészt a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók és az érintett piacok azonosításával, piacsabályozás keretében, konkrét közigazgatási eljárások eredményeként hozott döntéseivel szabályozza a piaci viszonyokat, döntéseivel megelőzhetők az olyan helyzetek, melyek a verseny fenntarthatóságát, tisztességét veszélyeztethetik. Másrészt jogalkotás útján a teljes iparági spektrum szabályozása és felügyelete során szerzett adatok és jogalkalmazói tapasztalatok révén az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtói és igénybe vevői számára olyan normákat határozhat meg, melyek garanciális feltételeket teremtenek, kiegyensúlyozzák a szolgáltatók és a felhasználók közötti szakmai és gazdasági egyenlőtlenséget, illetve a gyorsan változó technológiai környezettel lépést tartó, koherens szabályozást teremtenek.

A hatóság felügyeleti (piacfelügyeleti) funkciója kettős. Gondoskodik a piacsabályozás és a jogalkotás során hozott döntések, kiadott rendeletek végrehajtásának ellenőrzéséről, az ellenőrzések eredményei, tapasztalatai alapján pedig javaslatot tesz a szükség szerinti szabályozásra.

2012-ben a parlament módosította az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvényt (a továbbiakban: Eht.). E körben pontosításra kerültek az egyetemes szolgáltatás szabályai a vonatkozó európai uniós normáknak megfelelően, továbbá pontosította az Országgyűlés a szerződésmódosítások szabályait annak érdekében, hogy a fogyasztóknak hatékonyabb védelmet biztosítson a szerződésmódosítások során. Ennek keretében az Eht. a szerződésmódosítás esetén az előfizető kifejezett nyilatkozatát követeli meg a szerződésmódosítás létrejöttéhez annak biztosításaképpen, hogy valódi szerződéses akarat nélkül ne kerülhessen sor szerződésmódosításra.

Az Elnök jogalkotó hatáskörében, az Eht.-ban foglalt felhatalmazások alapján, a 2012. évben számos jogszabály lépett hatályba.

Ilyen a 8/2012. (I. 26.) NMHH rendelet az elektronikus hírközlési építmények egyéb nyomvonalas építményfajtákkal való keresztezéséről, megközelítéséről és védelméről. A rendelet 2012. április 1-jén lépett hatályba, és két területet

szabályoz. Az egyik az elektronikus hírközlési építmények más építménnyel való megközelítése, védelme és keresztezése. A szabályozás célja az elektronikus hírközlési építmény egyéb nyomvonalas építménnyel való keresztezése, illetve megközelítése során az érintett építmény állagának és biztonságának megóvására, az elektronikus hírközlés zavartalan működésének, valamint a hibaelhárítás akadálytalan lebonyolításának biztosítására vonatkozó előírások meghatározása.

A rendelet hatálya kiterjed az elektronikus hírközlési építményekre, a föld feletti és föld alatti elektronikus hírközlési vezetékekre (együtt: elektronikus hírközlési építmény), azok védőterületére, valamint az ezen építmények nyomvonalát keresztező vagy megközelítő egyéb nyomvonalas építményekre (vasúti pályákra, függő- és szállítószalag pályákra, közutakra, vizekre és vízi létesítményekre, vízellátási vezetékekre, csatornákra, kőolaj-, kőolajtermék, földgáz-, egyéb gáz- és gáztermékszállító és -elosztó vezetékekre, villamos energia átviteli és elosztóhálózatra, villamos energia termelői, magán- és közvetlen vezetékekre, távhővezeték-hálózatra) és ezek védőterületére.

A másik terület a közös eszközhasználattal és helymegosztással kapcsolatban az elektronikus hírközlési szolgáltatókat terhelő egyes bejelentési, adat-szolgáltatási és nyilvántartási kötelezettségek és feladatok.

Az Eht. 90. § (1) bekezdése értelmében az elektronikus hírközlési építmény tulajdon- vagy használati jogával rendelkező szolgáltatót a hálózati elemek és a kapcsolódó eszközök megosztásának biztosítására – beleértve az ehhez szükséges fizikai helymegosztást is – szerződéskötési kötelezettség terheli, ha azt olyan szolgáltató kéri, amelynek a szolgáltatása nyújtásához környezetvédelmi, közegészségügyi, közbiztonsági vagy építési okok miatt megfelelő más eszközhez való hozzáférésre nincs lehetősége.

A közös eszközhasználat és helymegosztás előmozdítása érdekében szükségessé vált az érintett elektronikus hírközlési építmények jellegére, hozzáférhetőségére, földrajzi elhelyezkedésére, a tulajdonos vagy használati joggal rendelkező szolgáltató azonosítására vonatkozó adatok, valamint a közös eszközhasználatra létrejött megállapodások hatósági nyilvántartása. A rendelet

meghatározza a nyilvántartott adatok körét, az adatszolgáltatás teljesítésének módját, továbbá az adatokhoz való hozzáférés feltételeit.

2012-ben jelent meg az egységes európai segélyhívószám a 112-es hívószám szabályozására vonatkozó 3/2012. (I. 24.) NMHH rendelet, amely megteremtette annak az alapját, hogy Magyarország is csatlakozni tudjon az Egységes Segélyhívó Rendszerhez (ESR).

Az Eht. 182. §. (3) bekezdésének 21. pontja szerint a hatóság Elnökének feladata a segélyhívások megválaszolása céljából a hívó fél azonosítására, illetve a helymeghatározásra vonatkozó adatok, segélyhívó szolgálatok műszaki feltételeit és rendelkezésre bocsátásának módját rendeletben meghatározni. Tekintettel arra, hogy az 1312/2011. (IX. 12.) Kormányhatározat szerint az ESR kialakításának az eredeti határideje 2012. december 31. volt, a hatóság ezzel összhangban 2012 elején elkészítette a 3/2012. számú NMHH rendeletet, mely a hívó fél azonosítására és a segélyhívások helymeghatározására vonatkozik. A rendelet 2013. január 1-jén lépett hatályba annak érdekében, hogy a segélyhívás továbbítására kötelezett szolgáltatóknak kellő idejük legyen az együttműködésre felkészülniük. A rendelet szövege szerint a kialakításra kerülő ESR rendszer és a szolgáltatók közötti műszaki együttműködés lehetséges módjait az NMHH a honlapján hozza nyilvánosságra. Ennek érdekében a hatóság közreműködött az ESR rendszert kialakító konzorcium és a szolgáltató közötti egyeztetésben, és a közösen kialakított együttműködési dokumentumot 2012 nyarán a honlapján megjelentette. Mivel az ESR rendszer kialakítása és a beszerzési eljárás elhúzódott, így az 1681/2012. (XII. 29.) Kormányhatározat az ESR kialakításának a véghatáridejét 2013. december 31-re módosította. A szolgáltatók számára így elégséges idő áll a rendelkezésre, hogy a szükséges műszaki együttműködési fejlesztéseket megvalósítsák az ESR rendszerre történő átállásig.

Szintén az ESR rendszer kialakítására van hatással az EU 2011/750-es ajánlása, mely az e-segélyhívás 2015. január 1-jei egységes európai létrehozásának a részleteit fogalmazza meg. Az ajánlás szerint a személygépjárművekbe beépített rendszer baleset esetén automatikusan adatokat továbbít a 112-es

egységes európai segélyhívó számon elérhető közbiztonsági válaszpont felé, melynek Magyarország esetében az ESR rendszer felel meg. Ennek érdekében az e-segélyhívás rendszerének a mobil szolgáltatókon keresztül kell elérniük az ESR rendszert, ami – sok más teendő mellett – az NMHH előkészítő tevékenységét is igényli az ajánlás megvalósításához. A jogharmonizáció megvalósítása érdekében a hatóság 2012-ben előkészítette az elektronikus hírközlésről szóló törvényt az e-segélyhívás bevezetésére, így az Eht. 188. §-ban már megjelenik az e-segélyhívás fogalma és egyben deklarálja, hogy az e-segélyhívás is segélyhívásnak minősül. Az e-segélyhívás kötelezettségének a mobilszolgáltatókra való kiterjesztését és az együttműködés műszaki és egyéb feltételeit az NMHH a jövőben szintén rendeletben szabályozza, ehhez az előkészítő munkát már megkezdte.

2012. február 1-jén lépett hatályba a nyilvános elektronikus hírközlési szolgáltatáshoz kapcsolódó adatvédelmi és titoktartási kötelezettségre, az adatkezelés és a titokvédelem különleges feltételeire, a hálózatok és a szolgáltatók biztonságára és integritására, a forgalmi és számlázási adatok kezelésére, valamint az azonosítókijelzésre és hívásátírányításra vonatkozó szabályokról szóló 4/2012. (I. 24.) NMHH rendelet.

A rendelet a korábbi szabályozás helyébe lépve megerősítette az előfizetők és felhasználók adatvédelmi jogait. A rendelet többek között kimondja, hogy a hírközlési szolgáltató köteles adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatot készíteni és meghatározza ennek kötelező tartalmi elemeit. A rendelet alapján a személyes adatok megsértéséről, illetve a hálózati biztonság megsértésének magas szintű kockázatáról a szolgáltatónak értesítenie kell az előfizetőket.

A rendelet meghatározza továbbá a személyes adatok megsértésének a hatósághoz történő bejelentési kötelezettségével kapcsolatban a szolgáltató feladatait, így az értesítés részletszabályait. A hálózatok és szolgáltatások biztonsága terén – az uniós előírásoknak megfelelően – előírja a rendelet, hogy a szolgáltatóknak be kell jelenteniük az Országos Informatikai és Hírközlési Főigyelet felé a hálózatbiztonság megsértésének jelentős eseteit. A rendelet

változásokat tartalmaz továbbá a forgalmi és számlázási adatok kezelése, illetve az azonosítókijelzés és hívásátírányítás szabályaira vonatkozóan.

Szükséges jogalkotási lépés volt az egyes műszaki eszközök földfelszíni digitális műsorok vételére való alkalmasságának megjelöléséről szóló jogszabály, a 14/2011. (XII. 27.) NMHH rendelet megalkotása.

A jogszabály – a technológiai fejlődéssel összhangban – már nemcsak a magyarországi földfelszíni, szabad hozzáférésű digitális televíziós műsorszórás vételére alkalmas televíziókészülékekre és digitális vevődekóderekre vonatkozóan tartalmaz az alkalmasság megjelölését illetően kötelező rendelkezéseket, hanem általában minden olyan eszközre, amelyek megfelelnek az említett szempontból a rendeletben rögzített műszaki követelményeknek. A korábbi rendelethez képest pontosításra kerültek a vevők tájékoztatását szolgáló normatív rendelkezések (az eszközön, pl. televíziókészüléken, a vételre alkalmasság hiányát is fel kell tüntetni), az egységes jogalkalmazás érdekében pedig egyértelműen tisztázódtak a rendeletben foglaltak betartásának felelősségi kérdései (forgalmazói felelősség kimondása), továbbá az, hogy a jogszabályban foglaltak betartásának ellenőrzése, valamint jogsértés elkövetése esetében annak szankcionálása – az általános hatósági felügyelet rendjén – az NMHH feladata.

Kiadásra került a polgári frekvenciagazdálkodás egyes hatósági eljárásairól szóló 7/2012. (I. 26.) NMHH rendelet, amelynek célja a megváltozott jogalkotási környezethez és a módosított ágazati törvény (Eht.) szabályaihoz messzemenően igazodó, azzal harmonizáló, a frekvenciahasználati joggal kapcsolatos korszerűsített eljárási szabályrendszer kialakítása. Az új szabályozás, a „megőrizve meghaladni” elvet is figyelembe véve, a többéves hatósági jogalkalmazói tapasztalatot is megjeleníti az NMHH rendeletben, továbbá a korábbi szabályozást több helyen egyszerűsítve (pl. a frekvenciakijelölést, illetve műszaki terv készítését számos újonnan meghatározott esetben nem követeli meg) az ügyfelek eljárási helyzetét érintően, számukra egyszerűbb és egyben költség-takarékosabb megoldásokat is biztosít.

A nemzeti frekvenciafelosztás – annak az Eht.-ban előírt átfogó felülvizsgálatát követően – NMHH rendeletként került kiadásra 2012 végén [15/2012. (XII. 29.)

NMHH rendelet]. Módosultak a frekvenciasávok használatbavételi lehetőségét meghatározó kategóriák (a fenntartott és az előírányzott kategória megszűnt, a kijelölhető helyett a kijelölt kategória került bevezetésre). Sor került az időközben megjelent uniós jogi aktusok (a 24 GHz-es kis hatótávolságú gépjárműradarokra vonatkozó bizottsági határozat módosítása, a kis hatótávolságú eszközökre vonatkozó bizottsági határozat módosítása) átültetésére. Uniós kötelezettségnek is eleget téve megnyitásra került az elektronikus hírközlési szolgáltatás célú 3600–3800 MHz sáv. Átvezetésre kerültek a Rádiótávközlési Világértekezlet (WRC-07) Nemzetközi Rádiószabályzatot módosító döntései. A felülvizsgálat kiterjedt a CEPT-beli (Postai és Távközlési Igazgatások Európai Értekezlete) szabályozás változásainak átvezetésére is. Újabb sávok (70–70,5 MHz, 430–432 MHz, 438–440 MHz) kerültek kijelölésre az amatőrszolgálat alkalmazásai részére.

Az azonosítók lekötésének és használatának díjáról szóló 5/2012. (I. 24.) NMHH rendelet a médiaszolgáltatásokról és tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 206. § (1) bekezdés a) pontjának felhatalmazása alapján az elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz szükséges azonosítók lekötésének és használatának díjáról szóló 11/2005. (IX. 28.) IHM rendeletet váltotta fel. A rendelet a hatóság azonosítógazdálkodási tevékenységi körébe tartozó, az ANFT-ben [az elektronikus hírközlő hálózatok azonosítóinak nemzeti felosztási tervéről szóló 3/2011. (IX. 26.) NMHH rendelet] meghatározott azonosítók használatáért fizetendő díjakat határozza meg. Elkészült a 9/2012. (III. 28.) NMHH rendelet a felügyeleti díj mértékéről, valamint a felügyeleti díjjal kapcsolatos adatszolgáltatásról és hatósági feladatokról. Az Mttv. 206. § (1) bekezdés a) pontja felhatalmazza a hatóság Elnökét, hogy a hírközlési és postai szolgáltatók felügyeleti díjának mértékét, megfizetésének módját és feltételeit, ellenőrzésének szabályait rendeletben szabályozza. A rendelet 2012. március 29-én lépett hatályba. Az Mttv. 134. § (6) bekezdése értelmében a hatóság hírközlési hatósági tevékenységével összefüggésben felmerült költségek fedezése érdekében az elektronikus hírközlési szolgáltatók, a postai felügyeleti tevékenységek fedezése érdekében a postai szolgáltatók

felügyeleti díjat kötelesek fizetni. A díj mértéke az elektronikus hírközlési szolgáltató elektronikus hírközlési szolgáltatásaiból származó előző üzleti évi nettó árbevételének legfeljebb 0,35%-a, a postai szolgáltató esetében postai szolgáltatásaiból származó előző üzleti évi nettó árbevételének legfeljebb 0,2%-a, előző évi árbevétel hiányában a tárgyévi árbevétel egész évre vetített időarányos része. A rendelet az elektronikus hírközlési szolgáltatókat és a postai szolgáltatókat érintő felügyeleti díj Mttv. által megengedett határokon belüli mértékének meghatározásához kíván jogszabályi háttérrel biztosítani. A felügyeleti díj mértéke a 2013. évben az előző évekhez viszonyítva változatlanul az elektronikus hírközlési szolgáltatóknál az elektronikus hírközlési szolgáltatásból származó éves nettó árbevétel 0,212%-a, míg a postai szolgáltatóknál a postai szolgáltatásból származó éves nettó árbevétel 0,113%-a.

A műsorterjesztés és a digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény 53. § (1) bekezdés a) pontjának felhatalmazása alapján elkészült és 2012. február 25-én hatályba lépett a digitális televízió-médiaszolgáltatások vételére alkalmas készülékek együttműködő képessége érdekében szükséges intézkedésekről szóló 6/2012. (I. 26.) számú NMHH rendelet. A szabályozás céljának elérése érdekében a rendelet előírásokat fogalmaz meg a műsorterjesztőkre, eszközgyártókra és ezen készülékek, eszközök forgalmazóira annak érdekében, hogy a különböző megjelenítők alkalmasak legyenek külső dekóderek alapsávi audio/videofelületen történő problémamentes csatlakoztatására, valamint maguk a dekóderek (set-top-boxok) – szükség és jogosultság esetén – képesek legyenek a feltételes hozzáférésű modulok és az azokhoz tartozó smart-kártyák fogadására a titkosítás, feloldás megvalósíthatósága érdekében.

A beszámoló az egyes témák ismertetése során a fentiekben túl további, a 2012. évben hatályba lépett NMHH rendeletekre is tartalmaz utalást.

A piacsabályozási eljárási tevékenysége körében a hatóság 2012. decemberében kiadta az 1. számú „Hozzáférés nyilvános helyhez kötött telefonhálózathoz lakossági és nem lakossági felhasználók számára” elnevezésű kiskereskedelmi piacon hozott határozatát. A határozat a kiskereskedelmi hozzáférési díjak szabályozásán keresztül megvédi a fogyasztókat a jelentős piaci erejű

szolgáltatók által alkalmazott telefonhozzáférési díjak indokolatlan mértékű emelkedésétől, és továbbra is biztosítja a helyhez kötött hangszolgáltatások kiskereskedelmi piacán a szolgáltatásalapú (közvetítőválasztásos) verseny kereteit.

A 2012-es évben tovább csökkentek a hatóság által szabályozható nagykereskedelmi díjak. A mobil hívásvégződtetési díjak 2012. január 1-jétől 9,46 Ft/percre csökkentek, amelyet 2013. január 1-jétől további csökkenés követ (7,06 Ft/perc). A 2011-ben elindult és 2012 első felében lezárult eljárások eredményeképpen a vezetékes szolgáltatások területén is jelentősen csökkentek a szolgáltatók által alkalmazott végződtetési díjak.

A hatóság felügyeleti tevékenységével védi a hírközlési szolgáltatások igénybe vevőinek és a korlátos erőforrások jogosult használóinak garanciális jogait, biztosítja a tisztességes és hatékony verseny feltételeit.

A hatóság 2012-es felügyeleti terve hármas stratégiai célt követett: segítse elő a digitális áttérés sikerességét, növelje az internetszolgáltatás minőségének színvonalát, illetve biztosítsa az előfizetői szerződések és azok módosításainak jogszerűségét.

Ennek érdekében a hatóság átfogóan vizsgálta a műsorterjesztő szolgáltatók csatornaösszetétel-módosításainak jogszerűségét. Az internetszolgáltatásokkal összefüggésben az alacsony sebességre és a szolgáltatás akadozására vonatkozó kérelmek, bejelentések kapcsán a hatóság azt vizsgálta, hogy az internetszolgáltatók hogyan ellenőrzik a szolgáltatás minőségét és annak nem megfelelése esetén megteszik-e a szükséges intézkedéseket.

Az elektronikus hírközlési előfizetői szolgáltatások esetében a fogyasztói érdekek védelme körében különösen kritikus kérdés az előfizetői szerződések tartalma, valamint a már megkötött szerződések módosítása. Ezért a hatóság 2012-ben ellenőrizte az általános szerződési feltételeket, valamint az egyedi előfizetői szerződéseket és azok módosításait több témakörben is.

A felügyeleti terv végrehajtása során az ellenőrzések 40%-ában jogsértő általános szerződési feltételeket vagy szolgáltatói gyakorlatot talált a hatóság, ami a terv készítése során azonosított problémák relevanciáját igazolta.

Pozitív tapasztalat, hogy a szolgáltatók túlnyomó többségénél a hatósági eljárást megelőzően lefolytatott hatósági ellenőrzéseket követően nem volt szükség külön hatósági eljárás lefolytatására, a szolgáltatók szankció alkalmazása nélkül, önkéntes jogkövetés keretében eleget tettek a hatósági ellenőrzés eredményeként kiadott felhívásokban foglaltaknak.

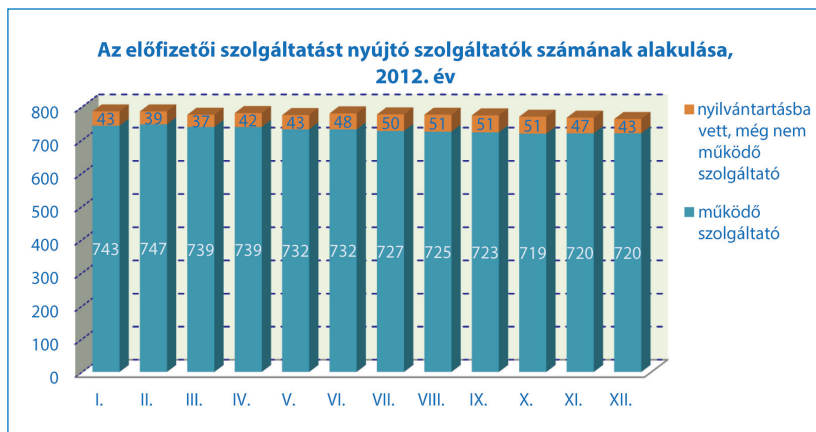
2012-ben a hatóság megkezdte az aktív felkészülést a digitális átállásra. A felkészülés legfontosabb elemeként nyolc hónapos tesztprogramot hajtott végre Sopron városban és a barcsi kistérségben, amelynek során a rászorulóknak részére kidolgozott támogatási rendszer teljes folyamatát megvalósította a gyakorlatban a rászorulóknak adatainak összegyűjtésétől kezdve a Barcs várost ellátó analóg földfelszíni műsorszóró adó lekapcsolásáig. A hatóság az országos digitális átállási folyamatot e sikeres tesztprogram tapasztalatait figyelembe véve készítette elő. Megtörtént a digitális átállás támogatási programot részletesen szabályozó NMHH rendelet nyilvános konzultációja, továbbá a notifikációs folyamat keretében a rendelettervezetet jóváhagyta az Európai Unió is.

AZ ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉSI PIAC HELYZETE 2012-BEN

SZOLGÁLTATÓK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK

A 2012. év végén 763 előfizetői szolgáltatást nyújtó elektronikus hírközlési szolgáltató szerepelt a hatóság szolgáltatói nyilvántartásában. Az 1. diagram mutatja a hatósági nyilvántartásba bejegyzett és működő, illetve a nyilvántartásba vett, de a tényleges működést meg nem kezdő szolgáltatók számának az alakulását.

1. diagram

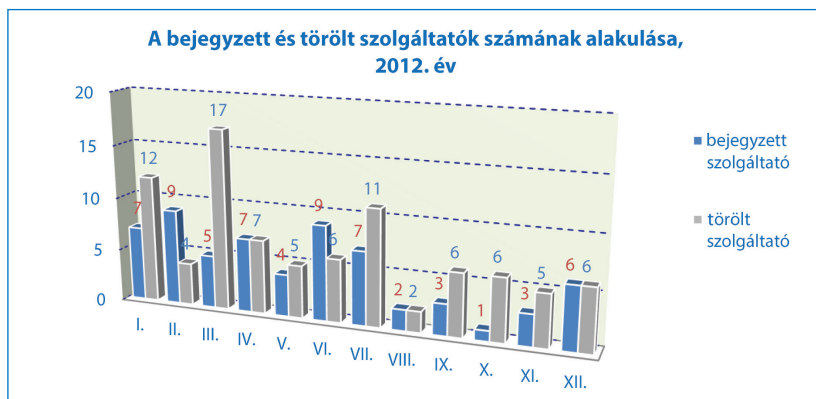

A működő szolgáltatók számának alakulásában az év eleji adatokhoz képest lassú csökkenés, majd az év végén stagnálás következett be, a szolgáltatók száma pedig kissé csökkent az év eleji, illetve az előző évi adatokhoz (2011. december – 738 db) viszonyítva.

A működését még meg nem kezdő, de már nyilvántartásba vett szolgáltatók száma kisebb ingadozást mutatott év közben, amely tendencia a szolgáltatás tényleges elindításával, illetve további nyilvántartásba vételi kérelmek beérkezésével támasztható alá.

A piacon működő előfizetői szolgáltatók számának változását, a 2012. évben bejegyzésre és törlésre került szolgáltatók adatait mutatja a 2. diagram.

2. diagram

A törlésre került szolgáltatók száma az év első felében növekedést, ezt követően kiegyenlített tendenciát mutat. A bejegyzett szolgáltatók számossága – az őszi időszaktól eltekintve – sokkal kiegyensúlyozottabb képet mutat, az értékek az év során alig változtak.

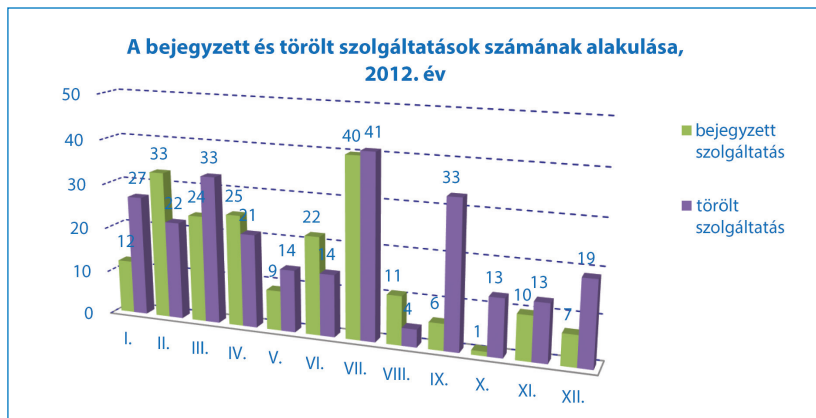
2012-ben az összes szolgáltató számának korábban bemutatott – 1. diagram szerinti – csökkenését az okozza, hogy a törlések számának összessége meghaladta a bejegyzések számát.

A 2011-es adatokhoz képest (113 törölt szolgáltató), 2012-ben a hatósági nyilvántartásból törölt szolgáltatók száma (87) jelentős csökkenést mutat, ugyanígy csökkenő tendencia figyelhető meg a bejegyzett szolgáltatók számának összehasonlítása során is, 2011-ben 95, míg 2012-ben 63 szolgáltató kérte a nyilvántartásba történő felvételét.

A 2012-ben bejegyzett szolgáltatások száma az év második felétől csökkent. A 3. diagram azt szemlélteti, hogy bár a szolgáltatásokra vonatkozó törlések száma nem volt magasabb, mint az év első felében, mégis meghaladta a bejegyzések számát, ami összességében a szolgáltatások számának csökkenését eredményezte, hasonlóan a szolgáltatók számának a 2012. évi alakulásához.

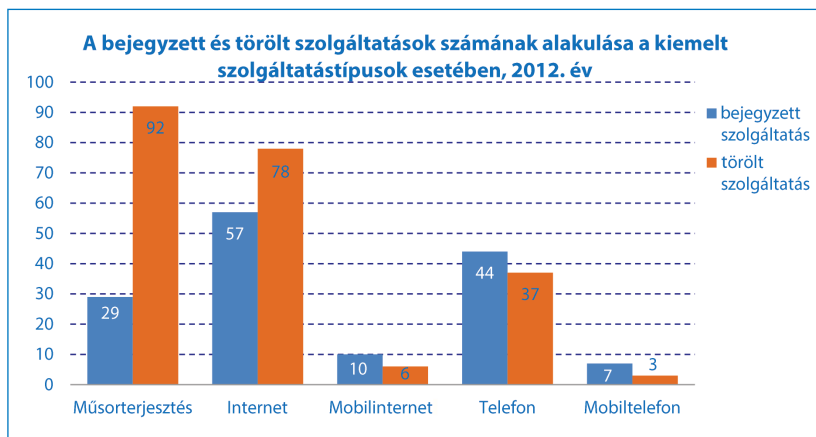
Az előző évhez viszonyítva (241 bejegyzett szolgáltatás), 2012-ben a hatósági nyilvántartásba bejegyzett szolgáltatások száma – a bejegyzett szolgáltatók számának alakulásához hasonlóan – jelentősen csökkent (200) és ugyanez a tendencia figyelhető meg a törölt szolgáltatások számának alakulásában is, 2011-ben 298, míg 2012-ben 254 szolgáltatás került a nyilvántartásból törlésre.

3. diagram

A bejelentett és a törölt szolgáltatások trendje a 4. diagramon követhető, ami a kiemelt szolgáltatástípusokat képezve került kivetítésre.

4. diagram

Műsorterjesztés: televízió-műsorjelelosztás
rádió-műsorjelelosztás
földfelszíni műsorszórás
műholdas műsorszórás

Internetszolgáltatás: helyhez kötött
nomadikus

Telefonszolgáltatás: helyhez kötött
nomadikus beszédcélú

A 2012-es évben a 3. diagram tendenciájával megegyező képet mutat a kiemelt szolgáltatások számának alakulása, a két legjelentősebb szolgáltatástípus – az internetszolgáltatás és a műsorterjesztés szolgáltatás – esetében kiemelkedő nagyságú volt a törlések száma.

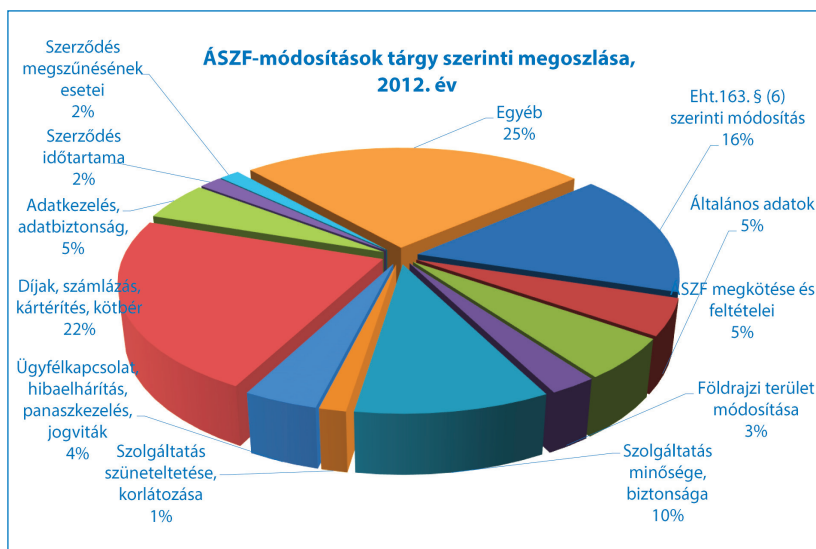
Az előfizetői szolgáltatásokat nyújtó elektronikus hírközlési szolgáltatók az előfizetői szolgáltatásokra vonatkozóan általános szerződési feltételeket (a továbbiakban: ÁSZF) kötelesek készíteni. Az ÁSZF a szolgáltatók által egyoldalúan

kialakított – az előfizetői szolgáltatás igénybevételének szabályait tartalmazó – keretrendszer.

Fontos garanciális elem, hogy a szolgáltató az ÁSZF-et a hatálybalépését megelőző 30 nappal korábban köteles a hatóságnak megküldeni és az előfizetőket arról megfelelően tájékoztatni.

2012-ben 4006 db ÁSZF került nyilvántartásba vételre, ez az előző évhez képest (3064 db) jelentős emelkedés, ami a szabályozási környezet változásával magyarázható.

5. diagram

Az ÁSZF módosításokra tárgyuk szerint (5. diagram) legtöbbször a díjak, díjszabás, számlázás okából került sor, ez megfelel a korábbi évek gyakorlatának.

6. diagram

A szolgáltatástípusokat vizsgálva (6. diagram) a leggyakrabban a műsorterjesztők és az internetszolgáltatók emelték díjaikat.

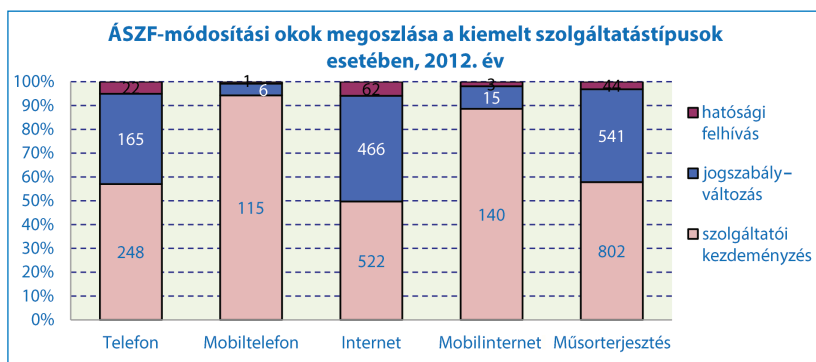
A 7. diagramot tekintve megállapítható, hogy a szolgáltatók általában saját kezdeményezésre, kisebb mértékben jogszabályváltozás miatt módosították az ÁSZF-et.

7. diagram

A szolgáltatói kezdeményezésre történő nagyszámú ÁSZF-módosítás mellett 2012-ben 36%-os a jogszabályváltozás miatti ÁSZF-módosítás, ami az előző évhez képest (2011-ben 23%) 13%-os növekedést mutat.

8. diagram

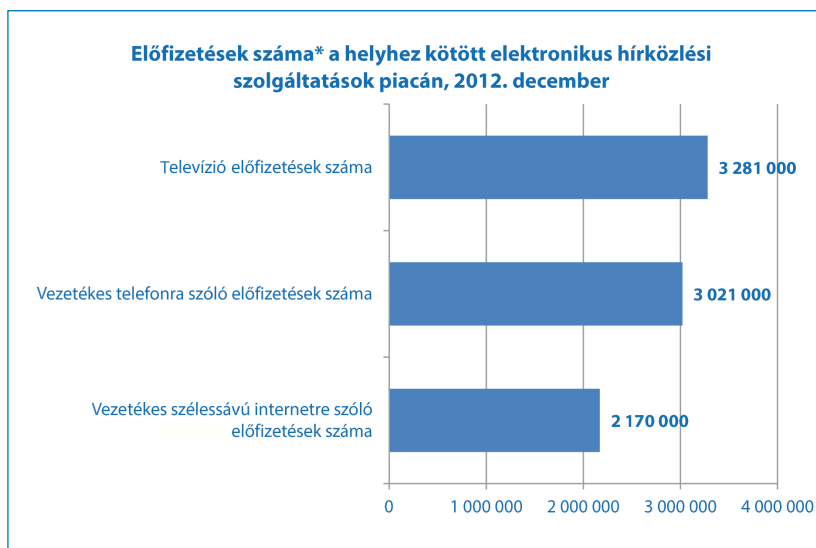
A 8. diagramon a módosítási okokat szolgáltatástípusonként és %-os arányban vizsgálva megállapítható, hogy a mobiltelefon szolgáltatók módosították legtöbbször saját kezdeményezésre az ÁSZF-et, a jogszabályok miatti ÁSZF-módosítás százalékos arányban kivetítve a műsorterjesztőket, a telefon- és az internetszolgáltatókat érintette leginkább.

AZ ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉSI PIAC ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉSE

Az alábbiakban kerül részletesen bemutatásra az egyes elektronikus hírközlési szolgáltatástípusok 2012. évi előfizetői számának alakulása.

A szolgáltatói adatközlések alapján készített becslések szerint 2012 végén közel 8 és fél millió előfizetési szerződést kötöttek vezetékes, helyhez kötött elektronikus hírközlési piaci szolgáltatásokra. Ezek relatív többsége televízió előfizetés volt (3,28 millió előfizetés), vezetékes telefonra 3 millióan fizettek elő, a legkisebb részt pedig a vezetékes szélessávú internetre szóló előfizetések jelentették (2,17 millió előfizetés). Emellett ma már elhanyagolható mértékű a keskenysávú, „betárcsázós” internetes előfizetések száma (2012 utolsó negyed-ében a KSH adatai szerint 12 916 volt).

9. diagram

***A teljes piacra vonatkozó becslés.**

NMHH: Vezetékes gyorsjelentés, 2012. december, NMHH: Televíziós gyorsjelentés, 2012. december.

A vezetékes szolgáltatások esetében a Magyar Telekom Nyrt. továbbra is piacvezető: a televízióra, vezetékes telefonra, illetve szélessávú internetre szóló előfizetések közel 40%-a tartozott hozzá. A második legnagyobb szolgáltató a

UPC Kft. volt: minden ötödik előfizetést nála kötöttek, a harmadik pedig a Digi Kft.: minden hatodik előfizetés tartozott hozzá.

10. diagram

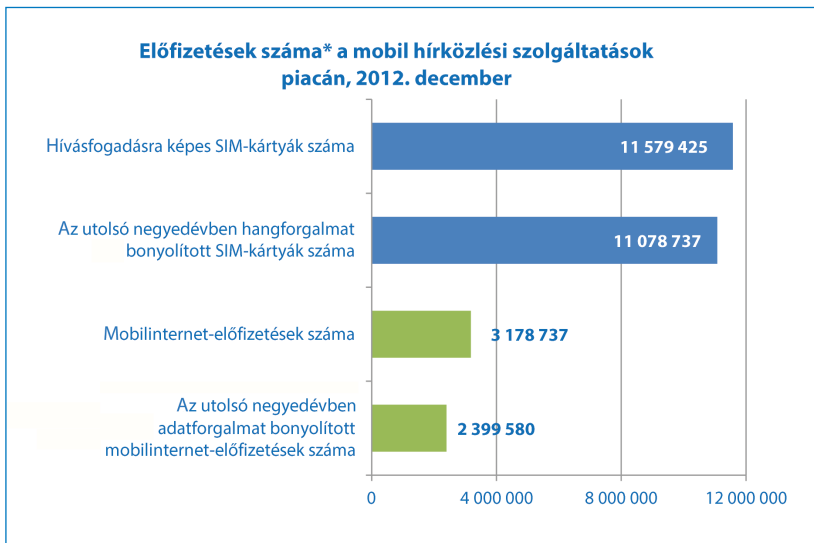

*A teljes piacra vonatkozó becslés.

NMHH: Vezetékes gyorsjelentés, 2012. december, NMHH: Televíziós gyorsjelentés, 2012. december.

A mobilszolgáltatásokra szóló előfizetések piacán több mint 11 és fél millió előfizetés szóló hangszolgáltatásra, ám ebből nagyjából félmillió nem bonyolított hangforgalmat az év utolsó negyedében. Mobilinternetre több mint 3 millióan fizettek elő, ugyanakkor minden negyedik nem bonyolított adatforgalmat az év utolsó három hónapjában. Ezek az adatok nem tartalmazzák a 2012 márciusában indult, a Vodafone Zrt. hálózatán működő Tesco Mobile statisztikáit, a cég saját közlése szerint 2013 márciusában 70 ezer előfizetője volt.

11. diagram

*Az adatok nem tartalmazzák a Tesco Mobile előfizetéseinek számát.

NMHH: Mobilhang-gyorsjelentés, 2012. december,

NMHH: Mobilinternet-gyorsjelentés, 2012. december.

A teljes hangpiacon az előfizetések nagyjából fele a Magyar Telekom Nyrt.-nél van, ezen belül háromnegyedük a Magyar Telekom Nyrt. (T-Mobile) üzletágánál. Minden negyedik előfizetést a Telenor Zrt.-nél kötötték, a Vodafone Zrt. részesedése pedig megközelíti az egyötödnyit. A többi szolgáltatóhoz az összes, hangszolgáltatásra szóló előfizetésnek kevesebb, mint 5-5%-a tartozik.

12. diagram

***A teljes vezetékeshang-piacra vonatkozó becslés, a mobilpiaci számok pedig a Tesco Mobile adatai nélkül.**

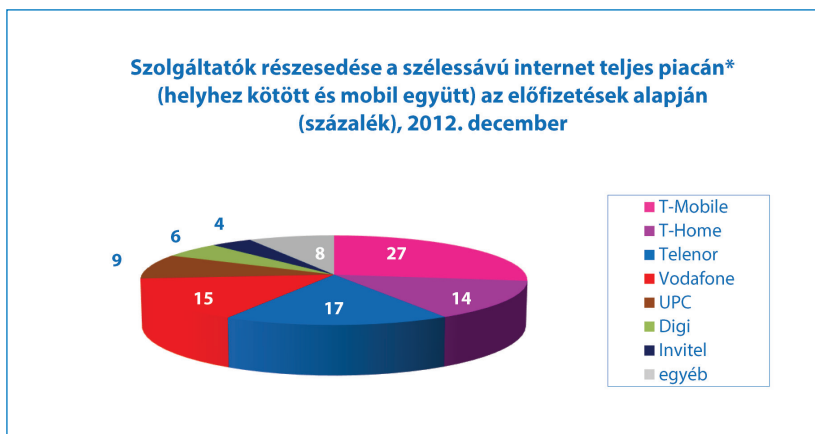
NMHH: Vezetékes gyorsjelentés, 2012. december, NMHH: Mobilhang-gyorsjelentés, 2012. december.

A szélessávú internet piacán valamivel kiegyensúlyozottabb a szolgáltatók részesedése. Itt is a Magyar Telekom Nyrt. a legnagyobb szolgáltató, de az előfizetéseknek „csak” közel 40%-a tartozik hozzá. A Magyar Telekom Nyrt. előfizetésein belül kétharmad a T-Mobile-os előfizetések aránya a T-Home-hoz képest. A szélessávú internetre szóló előfizetések tekintetében második és harmadik helyen áll a Telenor Zrt. és a Vodafone Zrt. 17 és 15%-os részesedéssel, a többi szolgáltatónál 10% alatti arányban kötöttek előfizetési szerződést a fogyasztók.

Ezek az arányok ugyanakkor elmosás azokat a használatbeli különbségeket, hogy a vezetékes internetet jellemzően egyszerre több felhasználó használja (munkahelyen az irodában dolgozók vagy egy háztartás több tagja), míg a mobilinternet elsősorban személyhez kötött, a több készülék párhuzamos használatát lehetővé tévő mobilwifis szórás még kevésbé elterjedt. Így a teljes szélessávú internetes piacon az 5,35 millió előfizetés többsége

(59%) a mobilszolgáltatókhoz kötődik, míg a használók számát figyelembe véve a vezetékes szolgáltatók több internethasználóval áll(hat)nak kapcsolatban.

13. diagram

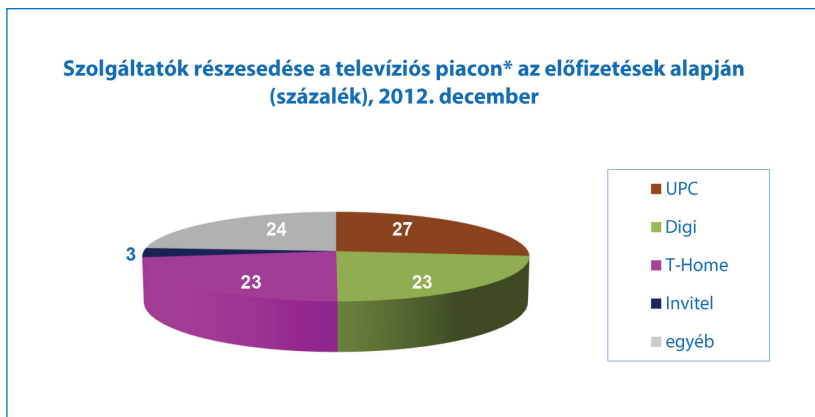

***A teljes vezetékes szélessávú internetes piacra vonatkozó becslés, a mobilpiaci számok pedig a Tesco Mobile adatai nélkül.**

NMHH: Vezetékes gyorsjelentés, 2012. december, NMHH: Mobilinternet gyorsjelentés, 2012. december.

A televíziós előfizetések piacán szintén kiegyensúlyozottabb a szolgáltatók részesedése, ugyanakkor jóval koncentráltabb ez a piac, mint a szélessávú internetszolgáltatásoké. A televízió esetében 2012 végén az előfizetések háromnegyedén nagyjából azonos arányban osztozott a három nagy szolgáltató, a UPC Kft., a Digi Kft. és a Magyar Telekom Nyrt. (T-Home).

14. diagram

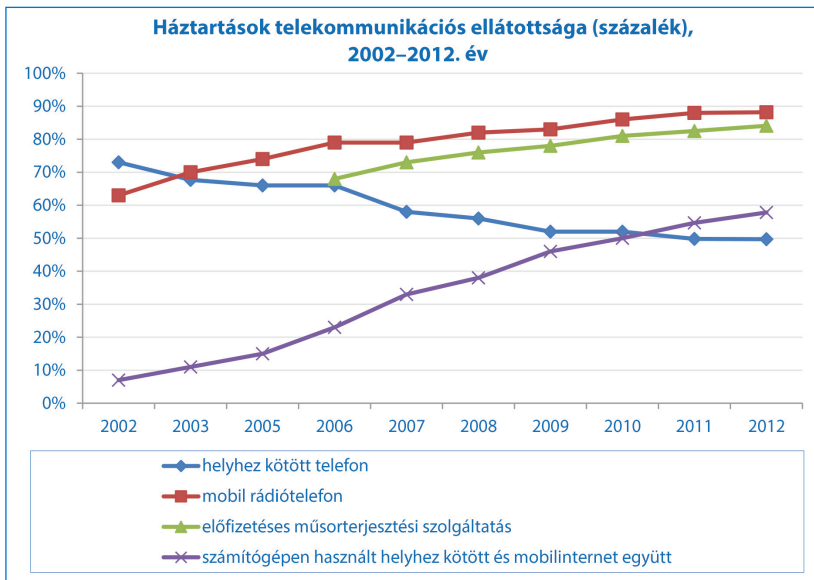
*A teljes piacra vonatkozó becslés.

NMHH: Televíziós gyorsjelentés, 2012. december.

A hatóság által éves rendszerességgel végzett nagymintás lakossági piackutatások azt mutatják, hogy 2012 folyamán nem csökkent érezhetően a távközlési szolgáltatások igénybevétele.²

² Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012, piackutatás az NMHH részére.

15. diagram

NMHH-kutatás, Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében,
2012: Telekommunikációs eszközökkel rendelkező háztartások. Bázis: Összes háztartás.

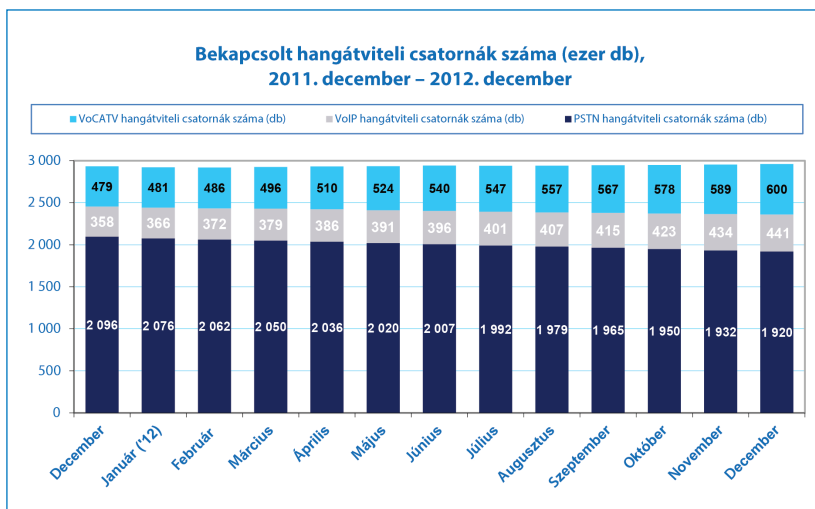
A telefonszolgáltatások piaca

Helyhez kötött (vezetékes) telefon

2012-ben valamelyest bővült a helyhez kötött telefonálás piaca a vezetékes vonalak (az ún. bekapcsolt hangátviteli csatornák) száma év végén 28 ezerrel haladta meg az egy évvel korábbit. Így a vezetékes vonalak száma 2012 végén összességében megközelítette a 3 milliót. A legelterjedtebb technológia továbbra is a PSTN (hagyományos vonalkapcsolt technológia), bár e vonalak

száma egy év alatt 8%-kal csökkent. Eközben a kábeltévés és VoIP-os³ vonalak száma a negyedével nőtt (25, illetve 23%-kal). A vezetékeshang-szolgáltatás esetében valamelyest átrendeződtek a szolgáltatói részesedések is: 2011 és 2012 decembere között némileg csökkent a Magyar Telekom Nyrt. (T-Home) és az Invitel Zrt. részesedése, miközben nőtt a UPC Kft.-é és a Digi Kft.-é.⁴

16. diagram

NMHH: Vezetékes gyorsjelentés, 2012. december: Bekapcsolt hangátviteli csatornák száma technológiák szerint.

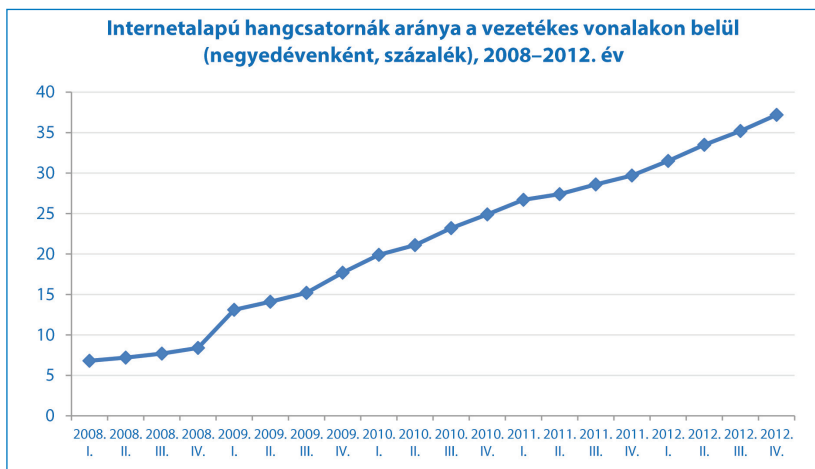
Az internetalapú telefonos előfizetéseknek az összes vezetékes vonalon belüli aránya 2012-ben is meredeken emelkedett, a kábel- és egyéb internetes hálózaton előfizetett hangcsatornák aránya év végére megközelítette a 40%-ot. E technológián azonban kevésbé intenzív a használat: a KSH adatai

3 Helyhez kötött internettelefon, amely nem kábelhálózaton valósul meg. Ilyen például az xDSL, optikai vagy bérelt vonali hálózatokon megvalósuló hangszolgáltatás.

4 NMHH: Vezetékes gyorsjelentés, 2012. december.

szerint 2012 végén a beszélgetések összesített idejének „csak” egynegyedét tették ki ezek a hívások (kábeltelefon és VoIP-os együtt).⁵

17. diagram

KSH: Gyorstájékoztató, 2012. március és

KSH: Statisztikai Tükör, VI. évf., 39., 69., 96. sz., VII. évf., 19. sz.

A teljes vezetékeshang-piacon 2012-ben 11%-kal csökkent az indított hívások száma és 5%-kal a hívások időtartama. Összességében a vezetékes és mobiltelefonról indított hívásokat tekintve 2012 végén a kezdeményezett hívások 85%-át mobilhálózatból indították, de a beszélgetések a vezetékes telefon esetében átlagosan hosszabbak voltak (3,8 perc), mint a mobilhívások (2,2 perc) esetében.⁶

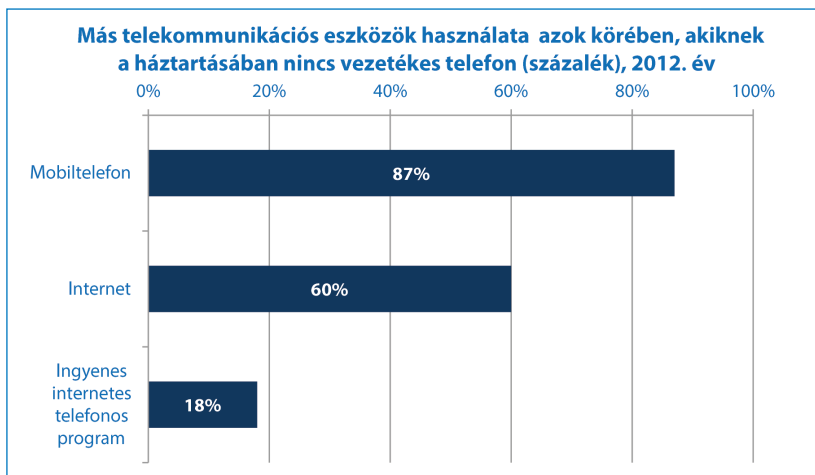
Emellett a lakossági fogyasztók is egyre kevésbé tartják fontosnak ezt a szolgáltatást. Az előfizetők egyre inkább már csak csomagolt szolgáltatás elemeként veszik igénybe – miközben a vállalati és intézményi szférában továbbra is komolyabb

⁵ KSH: Statisztikai Tükör, VI. évf., 96. sz.

⁶ KSH: Statisztikai Tükör, VII. évf., 19. sz.

szerepet élvez.⁷ A helyhez kötött telefonra előfizető háztartásokban az elmúlt években jelentősen csökkent azok aránya, akik nélkülözhetetlennek tartják ezt a szolgáltatást (2009 és 2012 között 45-ről 38%-ra). Minden tizedik, vezetékes telefonos háztartásban élő 14 éves vagy idősebb ember soha nem használja a vezetékes készülékét. Az otthoni vezetékestelefon-előfizetéssel nem rendelkezők negyötödének már legalább 3 éve nincs vezetékes telefonja. A helyhez kötött telefon nélküli háztartásokban élők döntő többsége mobiltelefont használ, de az internet is majdnem kétharmaduk éri el otthonról. Minden ötödik ember pedig ingyenes internetes programot használ telefonálásra, például Skype-ot vagy Vibert.⁸

18. diagram

NMHH-kutatás, Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012: Vezetékes telefonnal nem rendelkezők. Bázis: A helyhez kötött telefonnal nem rendelkező háztartásban élő 14 éves és idősebb személyek.

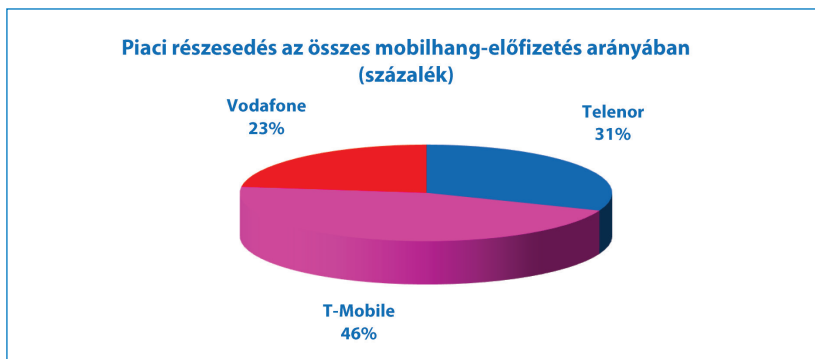
7 Távközlési szolgáltatások használata az üzleti felhasználók körében, 2012, piackutatás az NMHH részére, illetve Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012, piackutatás az NMHH részére.

8 Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012, piackutatás az NMHH részére.

Mobil rádiótelefon

A mobilhang piaca mind az előfizetések számát, mind a szolgáltatói részesedéseket tekintve hosszú ideje lényegében változatlannak mondható: az aktív, tehát hangforgalmat bonyolított SIM-kártyák száma az összes előfizetésen belül 2011 és 2012 decembere között mindössze 1 százalékponttal nőtt, és a szolgáltatók részesedése is alig változott. A mobilhang-előfizetések közel fele a Magyar Telekom Nyrt. (T-Mobile) üzletágánál van, míg a többi előfizetésen a másik két szolgáltató nagyjából fele-fele arányban osztozik. Egy évvel korábban a Magyar Telekom Nyrt. (T-Mobile) üzletág-részesedése 1 százalékponttal alacsonyabb volt, a Telenor Zrt.-é pedig ugyanennyivel magasabb. (Ezek az előfizetési és részesedési adatok még nem tartalmazzák a Tesco Mobile előfizetőinek adatait.)

19. diagram

NMHH: Mobilhang-gyorsjelentés, 2012. december.

Eközben az aktív előfizetéseknek lényegesen nem változott, sem a darab-száma időben (0,2%-kal csökkent), sem az arányuk az összes előfizetésen belül (1 százalékponttal nőtt). Mindazonáltal 2012-ben is valamelyest (1,6 százalékponttal) nőtt a havidíjas előfizetések aránya a feltöltőkártyással (pre-paid)

szemben. A pre-paid állomány lassú csökkenésének az áll elsősorban a háttérben, hogy a szolgáltatók igyekeznek kedvezőbb ajánlatokkal a havidíjas előfizetések felé terelni a fogyasztókat. A készülék és díjcsomagajánlatok átalakításának eredményeként fokozatosan csökken a készülék miatt vásárolt, később azonban nem használt pre-paid előfizetések aránya. 2012 decemberében 11,08 millió SIM-kártyán bonyolítottak hangforgalmat és 5,51 millió volt a forgalmat bonyolított pre-paid kártyák száma, vagyis az összes aktív előfizetés fele még mindig feltöltőkártyás.⁹ A lakossági szegmensben a pre-paidek aránya ennél valamivel magasabb, 55%¹⁰.

20. diagram

NMHH: Mobilhang-gyorsjelentés, 2012. december.

A lakosság esetében 2012-ben is a mobil rádiótelefon volt a legelterjedtebb elektronikus hírközlési szolgáltatás: több mint 3,5 millió háztartásban volt legalább egy mobilhang-előfizetés. Ezzel párhuzamosan alakult a fogyasztók preferenciája is: a 14 évesek és idősebbek 59%-a számára nélkülözhetetlen a

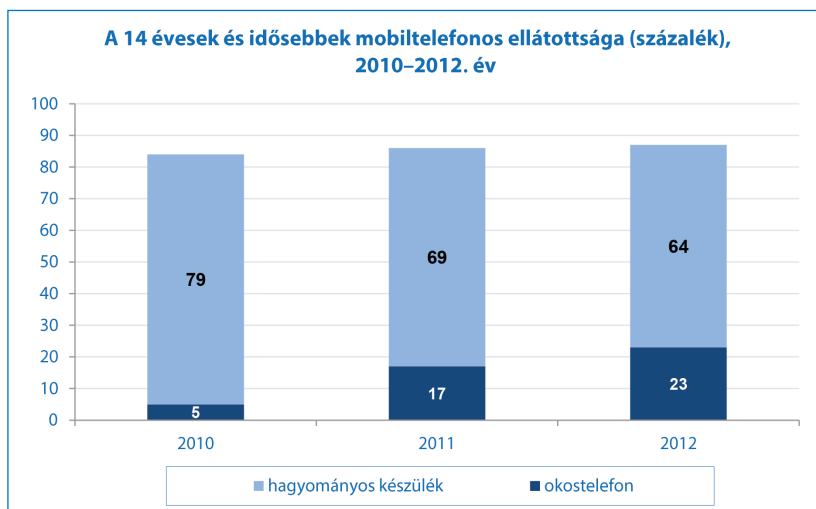
⁹ NMHH: Mobilhang-gyorsjelentés, 2011. december és 2012. december.

¹⁰ Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012, piackutatás az NMHH részére.

mobiltelefon. Egy év alatt sem a háztartások, sem a 14 éves és idősebb személyek mobiltelefonos ellátottsága nem változott – a háztartásoknál 2012-ben 88, a 13 éven felüli személyeknél 87%-os volt az ellátottság.

Továbbra is nő az okostelefonnal rendelkező fogyasztók száma, de a növekedés aránya lelassult a korábbi adatokhoz képest: két éve még a 13 éven felüliek 5%-ának volt okostelefonja, tavaly már 17%-nak, 2012-ben pedig 23%-uknak (ez az arány már közel kétmillió embert jelent). Az okostelefon terjedésével maguk a használói is egyre jobban megismerik a telefonjukat és egyre többen használják nemcsak úgy, mint egy mobiltelefont, hanem okostelefonként, az adottságait kihasználva. Az előző évhez képest jóval több internetes alkalmazást is használtak az okostelefon-használók a telefonjukon.¹¹

21. diagram

NMHH-kutatás, Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012: Személyes mobiltelefon-ellátottság. Bázis: Összes 14 éves és idősebb személy.

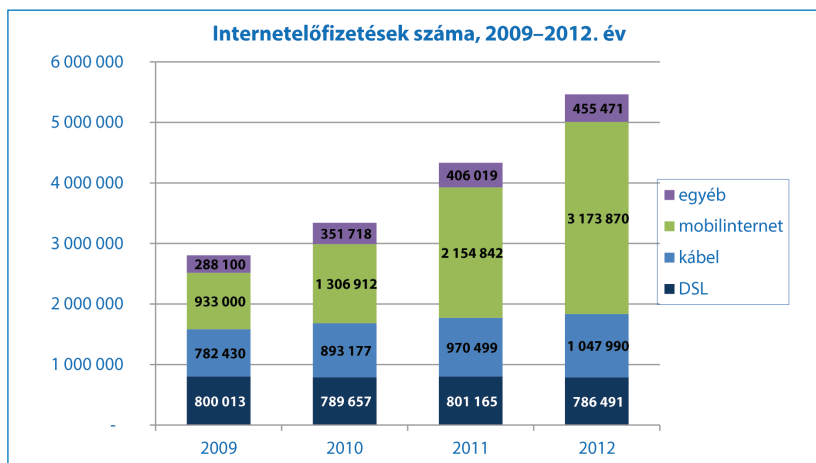
¹¹ Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012, piackutatás az NMHH részére.

Az internetszolgáltatások piaca

Vezetékes internetszolgáltatás

Az elmúlt évben tovább bővült az internetszolgáltatások piaca: az év utolsó negyedében már közel 5,5 millió előfizetés volt Magyarországon, ami 26 százalékos emelkedés az egy évvel korábbi helyzethez képest. A vezetékes nélküli internetszolgáltatások¹² szegmense még ennél is dinamikusabban bővült: egy év alatt közel másfélszeresére nőtt az ilyen technológiájú előfizetések száma.¹³

22. diagram

KSH: Gyorstájékoztató, 2012. március és KSH: Statisztikai Tükör, VII. évf., 19. sz.

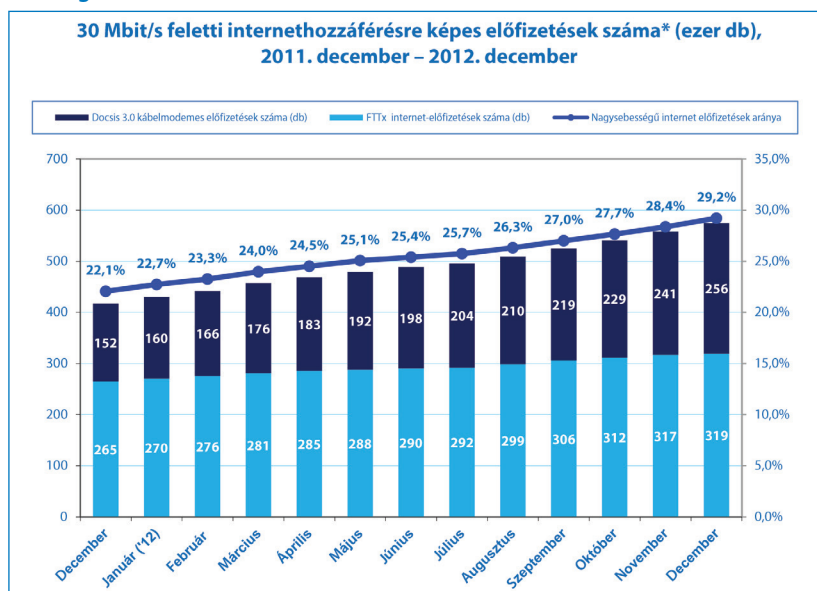
A 2012-es év során valamelyest gyarapodott a kábelinternet-előfizetések száma (7%-kal), miközben a DSL-előfizetéseké lényegében stagnált (4%-kal csökkent).

¹² A mobilinternet mellett ide tartozik például a külső wifi, a mikrohullámú (rádiós), valamint a műholdas internet.

¹³ KSH: Statisztikai Tükör, VII. évf., 19. sz.

A tavalyi évhez hasonlóan 2012-ben is fokozatosan emelkedett a jobb minőségű, azaz nagyobb sebességre képes internetkapcsolatok aránya: 2012. január és december között 22-ről 29%-ra. Az FTTx, tehát az üvegszálas új generációs hálózatokon igénybe vett előfizetések száma 2011 decembere és 2012 decembere között nagyon erőteljesen (20%-kal) emelkedett, a szintén nagy sebességű internetezésre alkalmas kábeles hálózatba kötött előfizetések (Docsis 3.0) száma pedig 68%-kal. Ez azonban valamelyest lassulást jelent az egy évvel korábbi adatokhoz képest, amikor 108%-kal gyarapodott ezeknek az előfizetéseknek a száma.¹⁴

23. diagram

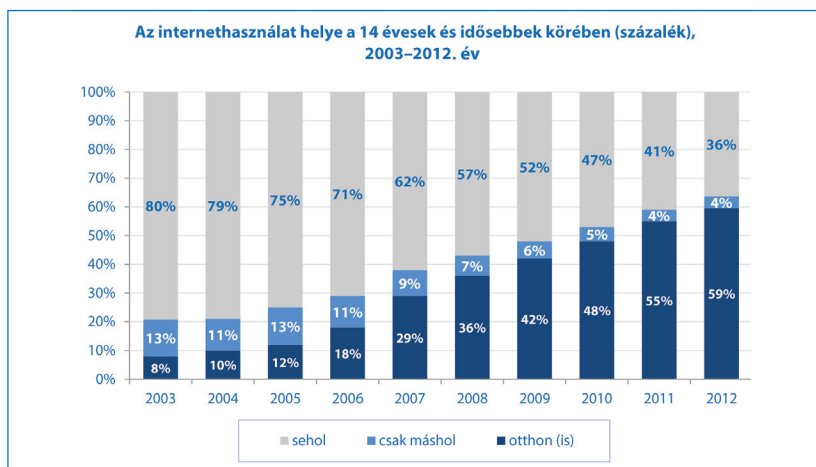

***A vezetékes szélessávú internetpiac 92%-át lefedő adatszolgáltatók adatai alapján. Azon előfizetések száma, ahol a hálózat és a végberendezés képes a 30 Mbit/s feletti hozzáférésre, a tényleges nagy sebességű előfizetések száma ennél jóval kevesebb. A Docsis 3.0 hálózaton további kb. 400 ezer előfizetés van, ahol a végberendezés- (modem-) csere esetén elérhetővé válna a 30 Mbit/s feletti hozzáférés. NMHH: Vezetékes gyorsjelentés, 2012. december.**

¹⁴ NMHH: Vezetékes gyorsjelentés, 2011. december és 2012. december.

A háztartások esetében 2012-ben is a korábbi trendek folytatódtak az otthoni ellátottság tekintetében. Az elmúlt év során leginkább a számítógépen használt internet penetrációja terjedt, már több mint 2,3 millió háztartásban van előfizetés a tavalyi kevesebb, mint 2,2 millióhoz képest. Mostanra lényegében minden háztartásban együtt jár a számítógép és az internetelérés (számítógéppel rendelkező háztartások: 60%, számítógépen használt vezetékes és mobilinternet együtt: 58% – ennek is túlnyomó része vezetékes: a háztartások 52%-ában), illetve szinte minden internethasználónak van már otthoni előfizetése. Az ellátottság növekedésével párhuzamosan a használók életében is egyre lényegesebb szerepet tölt be az internet. Tavaly még a helyhez kötött internettel rendelkező háztartások 55%-ában mondták, hogy nélkülözhetetlen a számukra, 2012-ben pedig már a 60%-uk ragaszkodott ilyen mértékben ehhez a szolgáltatáshoz.¹⁵

24. diagram

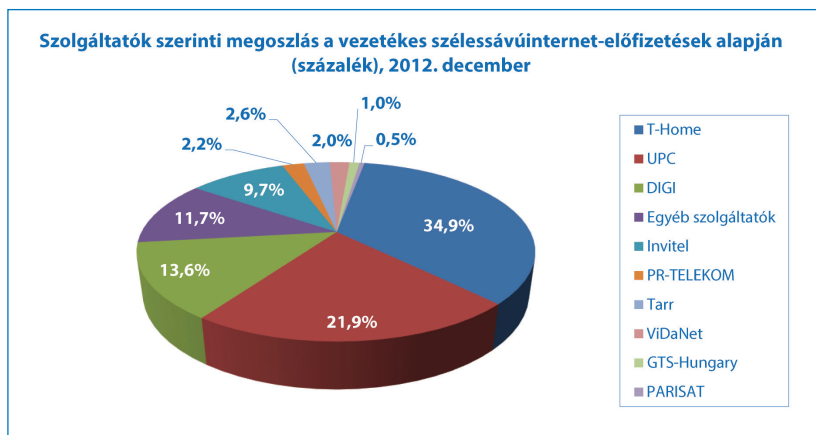

NMHH-kutatás, Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012: Digitális érettség. Bázis: 14 éves és idősebb személyek.

¹⁵ Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012, piackutatás az NMHH részére.

A szolgáltatók részesedése a vezetékes szélessávú internet piacán stabilnak mondható. Négy szolgáltató fedi le a piac 80%-át, a maradékon több száz kisebb szolgáltató osztozik.

25. diagram

NMHH: Vezetékes gyorsjelentés, 2012. december.

Mobilinternet-szolgáltatás

A KSH adatai szerint az internetpiac nettó árbevételéből a mobilinternet részesedése kisebb (33%), mint az előfizetések számát tekintve (58%)¹⁶, ugyanakkor az összes mobilinternet-előfizetés 25%-a (2012 decemberében)¹⁷ egyáltalán nem bonyolított adatforgalmat.

Ez növekedés a tavalyihoz képest, amikor az előfizetések 21%-ához nem kapcsolódott tényleges adatforgalmazás.¹⁸ 2012 decemberében az összes, az

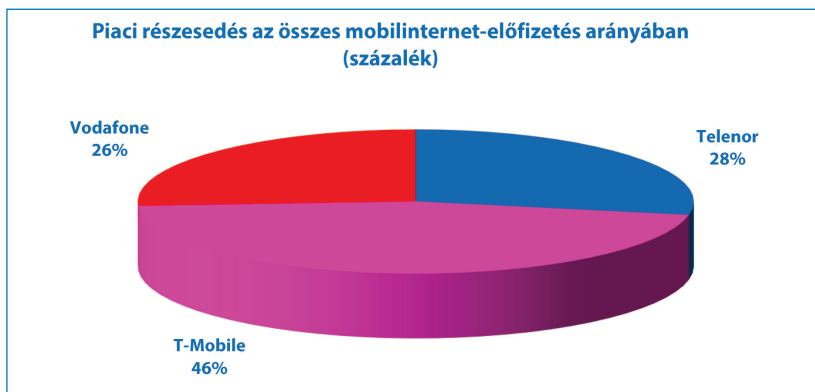
¹⁶ KSH: Statisztikai Tükör, VII. évf., 19. sz.

¹⁷ NMHH: Mobilinternet gyorsjelentés, 2012. december.

¹⁸ NMHH: Mobilinternet gyorsjelentés, 2011. december és 2012. december.

utolsó negyedévben forgalmat bonyolított és nem bonyolított mobilinternetes előfizetés majdnem fele a Magyar Telekom Nyrt. (T-Mobile) üzletágánál volt, a többi előfizetésen nagyjából fele-fele arányban osztozott a két másik szolgáltató. (A Tesco Mobile adatai ebben a statisztikában nem szerepelnek.)

26. diagram

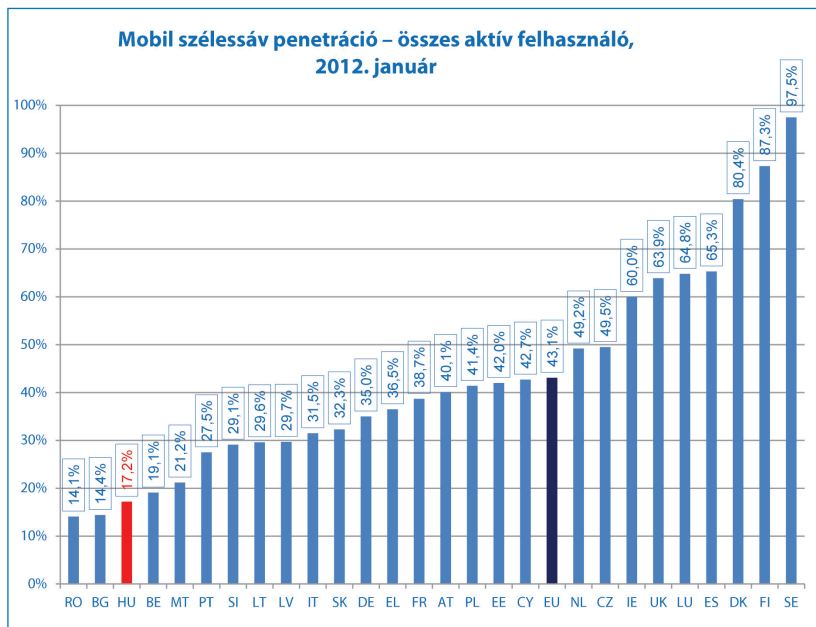

NMHH: Mobilinternet-gyorsjelentés, 2012. december.

A mobilinternet-előfizetések száma 2012 végén meghaladta a 3 milliót, ez 48%-os növekedés az egy évvel korábbihoz képest.¹⁹ A penetráció növekedési sebessége (2012 áprilisa és augusztusa között havonta átlagosan 0,7 százalékpont) ugyanakkor továbbra sem közelítette meg az átlagos európai növekedési sebesség mértékét (2010 júliusa és 2012 januárja között átlagosan 1,2 százalékpont). Az Európai Bizottság alábbi referenciaindex diagramja szerint 2012 januárjában az aktív szélessávú mobilinternet felhasználók magyarországi penetrációja a harmadik legalacsonyabb volt az európai országok között. Az érték az európai átlag felét, illetve a legfejlettebb országok penetrációjának egyötödét sem érte el.

¹⁹ NMHH: Mobilinternet gyorsjelentés, 2012. december.

27. diagram

Európai Bizottság: Digital Agenda for Europe Scoreboard 2012.

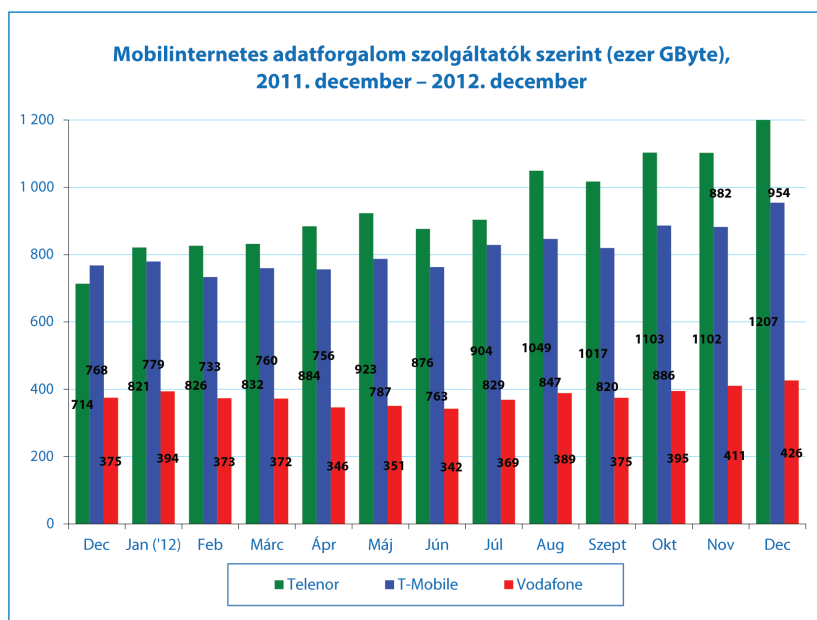
A mobilhálózatban bonyolított adatforgalom 2011 és 2012 decembere között majdnem másfélszeresére bővült²⁰, ennek hátterében a mobilinternet és az okostelefon fokozatos terjedése, használatuk intenzitásának növekedése áll. Az uniós átlagtól, illetve a visegrádi államoktól Magyarország még így is jelentősen elmarad a forgalmazott mobil szélessávú internet adatforgalma terén. A Digital Agenda for Europe például 100%-os növekedési arányt jelzett a 2012. évi összeurópai mobil adatforgalomra vonatkozólag.

Az adatforgalom növekedése 2012-ben az előző évihez hasonló arányban oszlott meg a szolgáltatók között, most is a két legnagyobb szolgáltatónál nőtt

²⁰ NMHH: Mobilinternet-gyorsjelentés, 2011. december és 2012. december.

a leginkább, de a tavalyinál valamivel kisebb mértékben. 2012 decemberében az egy évvel korábbihoz képest 69%-kal nőtt az adatforgalom a Telenor Zrt. hálózatában (az egy évvel korábbi növekedés 74% volt) és 24%-kal a Magyar Telekom Nyrt. (T-Mobile) üzletág-hálózatában, (egy évvel korábban 30% volt a növekedés). A Vodafone Zrt. a mobilinternetes adatforgalom nagysága, illetve az év során adódott forgalmi növekedés mértéke szerint is a harmadik a szolgáltatók között, ugyanakkor tavalyhoz képest annyi előrelépés történt a hálózatát tekintve, hogy míg az elmúlt év során lényegében stagnált a mobilinternetes adatforgalom, addig 2012-ben 14%-os növekedés történt.²¹

28. diagram

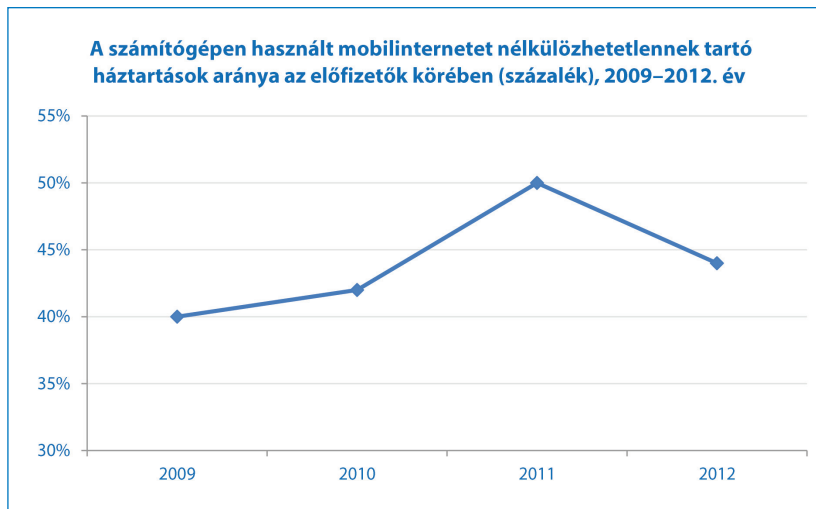
NMHH: Mobilinternet-gyorsjelentés, 2012. december.

²¹ NMHH: Mobilinternet gyorsjelentés, 2011. december és 2012. december.

A hatósági piackutatások adatai szerint a mobilinternet használata elkezdett valamelyest differenciálódni az elmúlt év során. A számítógépen, tehát nagy képernyővel használt, többnyire USB-kártyás, stickes mobilinternet terjedése továbbra is lassú, az otthoni internetezésnél kiegészítő szerepbe szorul a vezetékes internet mellett, míg a kisképernyős, telefonos használat jóval dinamikusabban terjed. Az internetezésre használt eszközök tekintetében egyre inkább a kisebb, könnyebb és hordozható készülékek felé „mozdulnak” a fogyasztók. Mostanra a háztartások 22%-ában van legalább egy okostelefon, továbbá egyre több okostelefonos tanulja meg kihasználni készüléke funkcióit, így egyre többen interneteznek is rajta (2011-ben még az okostelefonosok 48%-a, 2012-ben már 68%-a internetezett a telefonján). Összességében a stickes, nagyképernyős mobilinternetre előfizetők tavalyhoz képest jóval kevésbé ragaszkodnak ehhez a szolgáltatásukhoz.²²

22 Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012, piackutatás az NMHH részére.

29. diagram

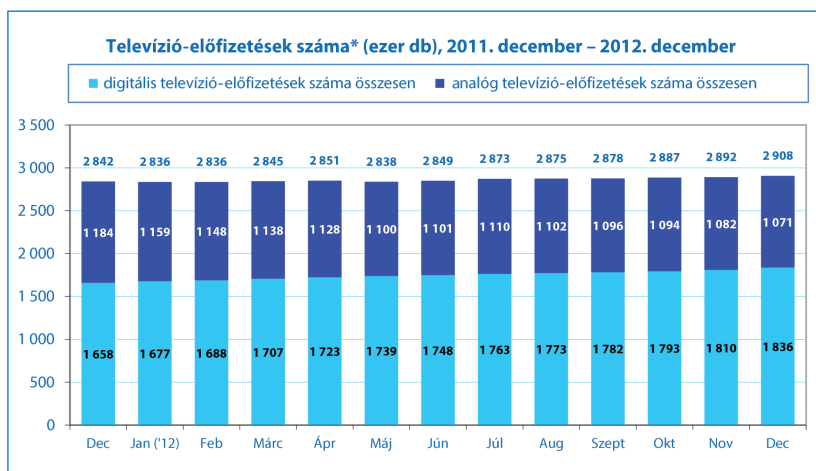
NMHH-kutatás, Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012: Igényszintek változása a „Large Screen” internetszolgáltatásnál. Bázis: számítógépen használt mobilinternettel rendelkező háztartások.

A műsorterjesztési piac

A televíziós műsorterjesztés piacán az előfizetések száma az egy évvel korábbi trendhez hasonlóan 2012-ben is lassan növekedett, az év végére már elérte a 3,3 milliót. Ebből 2,91 millió előfizetés a piac 88%-át lefedő 11 szolgáltatónál volt. A legelterjedtebb előfizetési mód 2012-ben a kábeltelevíziós technológia (analóg kábeltévé és DVB-C együtt): az összes előfizetés 54%-át teszi ki, bár az év során fokozatosan csökkent az ilyen típusú előfizetések száma. A legdinamikusabb fejlődés az IP-tévés platformon történt, egy év alatt közel 39%-kal nőtt az előfizetések száma. Műholdas előfizetésből az év végén közel 920 ezer volt az országban, ez gyakorlatilag nem változott az egy évvel

korábbi állapothoz képest. A digitális földfelszíni műsorszórásos előfizetést kínáló MindigTV Extra szolgáltatás viszont a tavalyi évhez hasonlóan továbbra is dinamikusan bővítette az előfizetői táborát: egy év alatt 49 ezerrel 83 ezerre nőtt az előfizetések száma. A tavalyi évhez hasonlóan 2012-ben is folytatódott az analóg technológiára szóló előfizetések fokozatos visszaszorulása: minden technológiát figyelembe véve a digitális előfizetések aránya 58-ról 63%-ra emelkedett az év folyamán.²³

30. diagram

***A műsorterjesztési piac 88%-át lefedő 11 szolgáltató adatai alapján. A teljes piacra vonatkozó becslés alapján 3,3 millió televíziós előfizetés volt Magyarországon.**

NMHH: Televíziós gyorsjelentés, 2012. december.

A hatósági piackutatási felmérések szerint fizetős tévészolgáltatás majdnem 3,4 millió háztartásban volt 2012 végére, és e körben azt minden második háztartásban nélkülözhetetlennek tartották. A digitális adásra

²³ NMHH: Televíziós gyorsjelentés, 2012. december.

előfizető háztartások aránya 2011 és 2012 között 9 százalékponttal nőtt, így a múlt év végére már minden második előfizető háztartásban digitális adást néztek. Eközben minden hatodik háztartásban nincs előfizetési tévészo­l­gá­l­ta­ta­ás, ami nagyságrendileg azt jelenti, hogy körülbelül 120 ezer háztartásban (az összes háztartás 3%-a) nincs tévékészülék (ez nagyobb arányban fordul elő a nagyvárosi diplomás fiatalok körében), míg 520 ezer háztartásban (13%) ingyenesen fogható tévéadásokat néznek. A kizárólag analóg földfelszíni platformon tév­é­zők száma 2012-ben tovább csökkent, közel 420 ezerre.²⁴

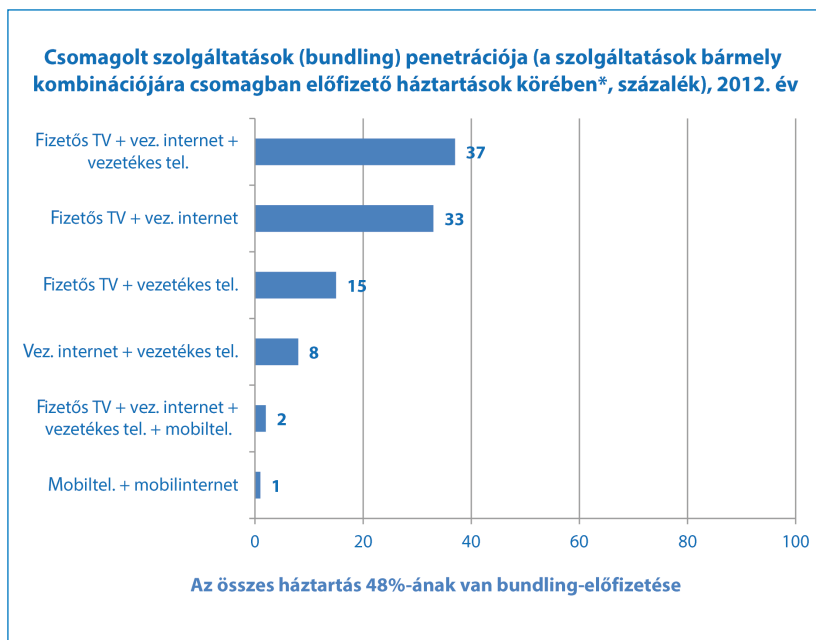
Hírközlési szolgáltatások csomagolása

Az azonos szol­gá­l­ta­ta­ta­tól „egy szolgáltatásként”, azaz összecsomagolva igénybe vett hírközlési szolgáltatások továbbra is népszerűek és a lakossági piacon egy év alatt jóval elterjedtebbek is lettek. 2011-ben még a legalább 10 főt foglalkoztató gazdasági szervezetek (vállalkozások, közintézmények és nonprofit szervezetek) és a háztartások körében is 41-42% volt a csomagra előfizetők aránya. Egy évvel később ez az arány a szervezetek körében nem változott (41%), a lakossági piacon viszont 48% lett, azaz minden második háztartásban van legalább két olyan hírközlési szolgáltatás, amelyről egy csekket küld a szol­gá­l­ta­ta­to (vagy elektronikusan egyben fizetnek érte). 2011-ben még 1,68 millió háztartásban volt csomagolt hírközlési szolgáltatás, 2012-ben pedig már 1,9 millióban. A gazdasági szervezetek körében leggyakrabban a vezetékes hang és a vezetékes internet van benne a csomagban, míg a lakossági szférában a televízió-előfizetés és a vezetékes internet.²⁵

24 Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012, piackutatás az NMHH részére.

25 Távközlési szolgáltatások használata az üzleti felhasználók körében, 2012, illetve Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012, piackutatások az NMHH részére.

31. diagram

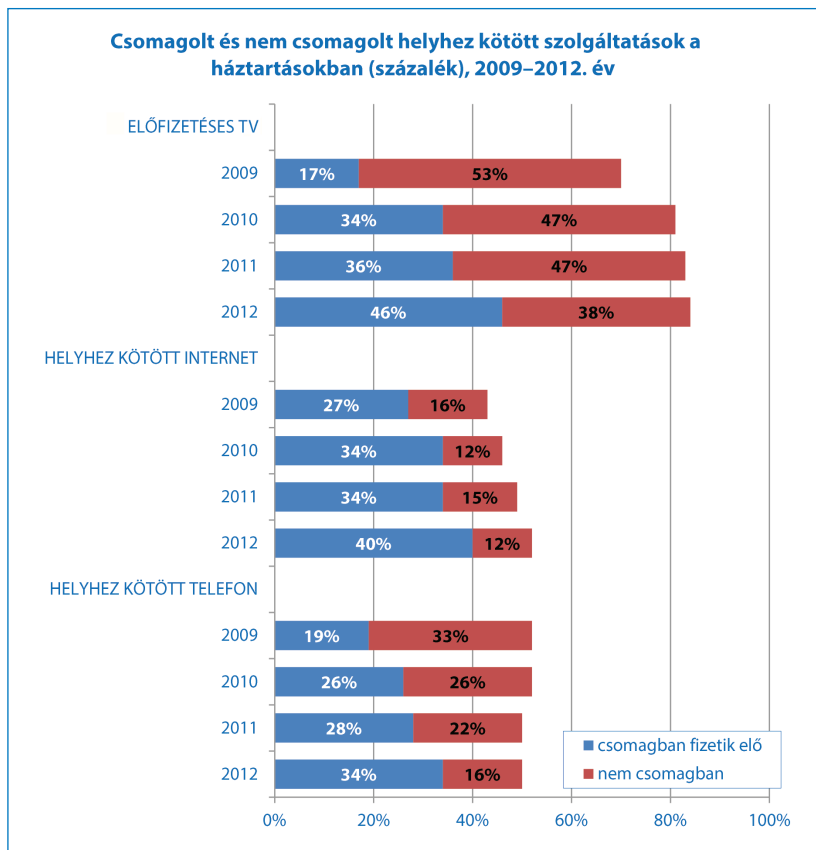
*Csak az 1% feletti előfordulások szerepelnek az ábrán.

NMHH-kutatás: Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012.

A háztartások esetében a csomagolt szolgáltatások fokozatos terjedése mellett érdemes megvizsgálni a csomagok összetételét is, mert az egy évvel korábbi adatokhoz képest 2012-re ez is jelentősen megváltozott. Ebben minden bizonnyal szerepet játszott, hogy a szolgáltatók igyekeznek még kedvezőbb ajánlatokkal a csomagolt szolgáltatások felé terelni az ügyfeleket és ezáltal a fogyasztók is fokozatosan többet tudnak erről a lehetőségről. A vezetékes szolgáltatások esetében 2012-ben például már a háztartások közel felében volt csomagban igénybe vett tévészolgáltatás – ez az összes tévéelőfizető háztartás több mint fele. A helyhez kötött telefont

már az előfizetők kétharmada, a helyhez kötött internetet pedig az előfizetők négyötöde csomagban fizette elő.²⁶

32. diagram

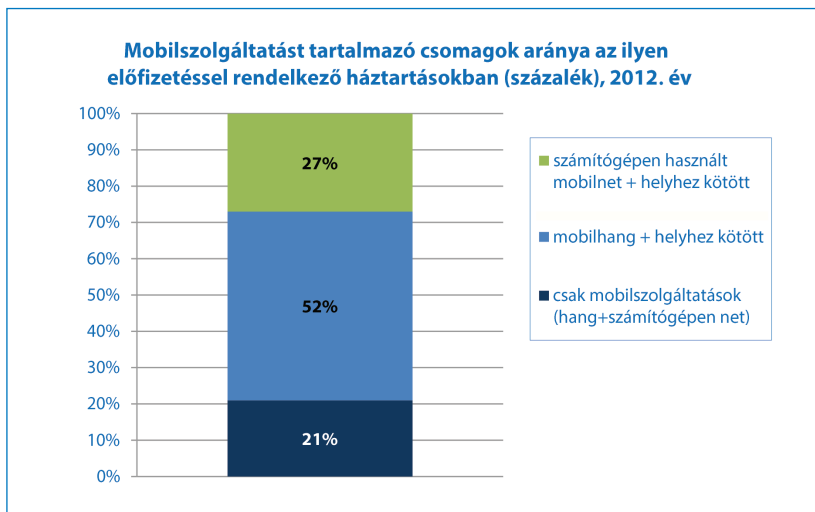

NMHH-kutatás, Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012: Bundled-igénybevétel aránya a helyhez kötött szolgáltatásoknál. Bázis: összes háztartás.

²⁶ Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012, piackutatás az NMHH részére.

Csomagolt mobilszolgáltatást 2011-ben majdnem 100 ezer háztartásban vettek igénybe, 2012-ben pedig már 140 ezerben. Közülük minden második mobilhang-szolgáltatást csomagolt helyhez kötött szolgáltatással, minden ötödik pedig mobilhangot és mobilinternetet vett igénybe egy csomagban.

33. diagram

NMHH-kutatás: Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012.

INFOKOMMUNIKÁCIÓS SZOLGÁLTATÁSOK

Hálózatsemlegesség

A hálózati technológiák és eszközök fejlődésének köszönhetően folyamatosan nő az internethasználók számára rendelkezésre álló átviteli sáv szélesség, ami a file-cserélő alkalmazások, illetve a multimédiás hálózati tartalmak használatának általános elterjedését eredményezi. A sáv szélesség-igényes alkalmazások megjelenésének következtében jelentős használati aszimmetria tapasztalható az egyes felhasználók között attól függően, hogy valaki igénybe veszi-e a multimédia-megosztási és -letöltési lehetőségeket vagy megmarad a böngészőalapú felhasználásnál. Az internetszolgáltatók a forgalmi torlódások elkerülésére különféle hálózatmenedzselési technikákat alkalmaznak. A hálózatmenedzselő eszközök használatával lehetővé válik, hogy a késleltetésre érzékeny valós idejű alkalmazások (például VoIP-, illetve video-alkalmazások) túlterhelt hálózatokon is még megfelelő minőségben rendelkezésre álljanak. Ugyanakkor a hazai és nemzetközi gyakorlatok is azt mutatják, hogy a szolgáltatók a forgalommenedzsment-megoldásokat nemcsak a valós idejű alkalmazások speciális kezelésére, hanem a saját szolgáltatásaikkal versengő alkalmazások (például VoIP-megoldások) elérésének korlátozására is használják. A torlódások kezelésének szabályozása várhatóan már rövid távon komoly kihívásokat fog jelenteni a VoIP-, illetve video-alkalmazások általánossá válásával, illetve az okostelefonok ugrásszerű elterjedésével. A szolgáltatói korlátozások mellett a hálózatsemlegesség másik kritikus területe az átláthatóság biztosítása. A hatóság által lefolytatott nyilvános konzultációra²⁷

27 http://mediatanacs.hu/dokumentum/152539/halozatsemlegesség_nyilvános_konzultacio_osszefoglalo.pdf

érkezett felhasználói visszajelzések alapján a szolgáltatások leírása nehezen értelmezhető az átlagos felhasználó számára, ezért azt az igényt fogalmazták meg, hogy a szolgáltatók különféle díjsomagjai egységes formában, összehasonlítható módon, könnyen elérhetően, az interneten álljanak a felhasználók rendelkezésére.

Az irányelvek rendelkezéseinek átültetése megtörtént, a hálózatsemlegességgel kapcsolatosan pontosító szabályok jelentek meg a hazai joganyagban. Ennek során több ponton módosult az Eht., továbbá a hatóság részletes szabályokat fogalmazott meg az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések részletes szabályairól szóló 6/2011. (X. 6.) NMHH rendeletben, és az elektronikus hírközlési szolgáltatás minőségének az előfizetők és felhasználók védelmével összefüggő követelményeiről, valamint a díjazás hitelességéről szóló 13/2011. (XII. 27.) NMHH rendeletben. A rendeletek pontosan megfogalmazzák a szolgáltatók kötelezettségeit az áltáthatóság, illetve a szolgáltatásminőség vonatkozásában. Az Eht. módosításával, továbbá az NMHH rendeletek kiadásával a hazai szabályozás teljes mértékben megfelel a hálózatsemlegességgel kapcsolatos uniós szabályozásnak.

Az NMHH az ÁSZF-módosítások alkalmával rendszeresen ellenőrzi, hogy az ÁSZF-ben leírtak eleget tesznek-e az Eht.-ban, illetve a rendeletekben megfogalmazott kritériumoknak. A hatóság 2012-ben a piaci szereplőkkel folytatott egyeztetések, az ÁSZF-ben leírtak és a vonatkozó jogszabályok alapján egy nyilvános konzultációt előkészítő dokumentumban tekintette át a hálózatsemlegesség aktuális helyzetét. A dokumentumban emellett kérdéseket fogalmazott meg a hálózatsemlegességben érintett szolgáltatók és felhasználók felé annak érdekében, hogy megfelelő visszajelzéseket kapjon a hálózatsemlegesség további szabályozási irányának meghatározásához. A kérdések alapján indított nyilvános konzultációra adott visszajelzéseket is figyelembe véve a hatóság 2012 novemberében tájékoztatót²⁸ adott ki a hálózatsemlegességgel összefüggő kívánatos gyakorlatokról.

28 http://nmhh.hu/dokumentum/154767/tajekoztato_a_halozatsemlegességről.pdf

A hatóság a tájékoztatóban felhívta a szolgáltatók figyelmét a hálózatszemlegességgel összefüggő legfontosabb problémákra és jelezte, hogy a szolgáltatóknak lehetőségük van arra, hogy a kérdéses területeken önkéntesen teljesítsék a hálózatszemlegességet biztosító elvi követelményeket. Annak érdekében, hogy a megfogalmazott elvárások belátható időn belül teljesülhessenek, a hatóság 2013. május 31-ig biztosítja az önszabályozás lehetőségét a szolgáltatók számára. A későbbiekben az önszabályozás keretében kialakított megoldások megfeleltetése alapján dönt a hatóság a további szabályozási lépésekről.

Internet Hotline szolgáltatás

A hatóság a tudatos internethasználat fejlesztésének érdekében 2011 szeptemberében vette át az Internet Hotline szolgáltatást az oldalt 2005 óta üzemeltető Magyar Tartalomipari Szövetségtől. A szolgáltatás a www.internethotline.hu oldalon érhető el.

Az oldal a világhálón található jogellenes vagy kiskorúak számára káros tartalmak bejelentésére szolgál. Az alábbi jogellenes, káros tartalmak bejelentésére van lehetőség:

- hozzájárulás nélkül, sértő módon közzétett tartalom: visszaélés képmással, videofelvétellel vagy egyéb személyes adattal;
- pedofil tartalom;
- zaklatás az online térben;
- rasszizmus, idegengyűlölet;
- erőszakos tartalmat megjelenítő oldal;
- kábítószer kínáló, annak fogyasztására csábító tartalom;
- terrorcselekményre felhívó, terrorizmust népszerűsítő, elősegítő tartalom;
- adathalász honlapok, vírusokkal, kém- és féregprogramokkal fertőzött tartalmak;
- egyéb, a kiskorúakra káros vagy veszélyes tartalom.

Az Internet Hotline munkatársai fogadják a bejelentéseket, és nem hatósági eljárásban kezdeményezik a tartalmak eltávolítását a tartalom szolgáltatójánál vagy a tartalmat tároló szerver üzemeltetőjénél.

Az Internet Hotline oldal célja továbbá, hogy növelje a felhasználók, különösen a kiskorúak tudatosságát a biztonságos internethasználat és a média-fogyasztás területén. Ennek érdekében az Internet Hotline honlapján számos tájékoztató anyag található.

2012-ben az Internet Hotline-hoz közel 1200 bejelentés érkezett. Ezek alapján a szolgáltatás munkatársai számos esetben tájékoztatták a tartalmakat elérhetővé tévő tartalom-, illetve tárhelyszolgáltatókat, hogy jogsértő tartalmakat tesznek elérhetővé és kérték őket, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket. E kérések alapján közel 500 jogsértő tartalom tűnt el a világhálóról, így gyermekpornográf képek, kábítószer forgalmazó honlapok vagy akár olyan online tartalmak, amelyekkel kiskorúakat vagy felnőtteket zaklattak, hoztak lehetetlen helyzetbe.

Számos tanácsot kérő megkeresés is érkezett az Internet Hotline-hoz, amelyekben az érdeklődők a világháló biztonságos használatával kapcsolatos kérdéseket tettek fel. A szolgáltatás munkatársai ilyen esetekben is készséggel válaszoltak, így tájékoztatást adtak többek között a közösségi oldalak helyes, a személyes adatokat megóvó használatáról vagy például a kényszerű elektronikus levelek elleni védekezésről.

Sok esetben a hatóság úgy ítélte meg, hogy a bejelentett tartalmak nem jogsértőek, azonban a bejelentőket ebben az esetben is tájékoztatta arról, hogy panaszukkal kapcsolatban milyen további jogorvoslati lehetőségek állnak rendelkezésre.

2012 áttörést hozott a belföldi és a nemzetközi kapcsolatok kialakításában is. Februárban a hatóság az Országos Rendőr-főkapitánysággal kötött megállapodást, amelynek része a szorosabb együttműködés az Internet Hotline-ra érkező bejelentések kapcsán.

Nagy eseményként könyvelhető el, hogy a hatóság által üzemeltetett Internet Hotline-t áprilisban tagjai közé választotta a gyermekpornográfia ellen is

küzdő világszervezet, az INHOPE (International Association of Internet Hot-lines). A tagság lényegesen könnyebbé teszi a fellépést a világon, illetve a Magyarországon hosztolt gyermekpornográf tartalmak ellen.

FELKÉSZÜLÉS A DIGITÁLIS ÁTÁLLÁSRA

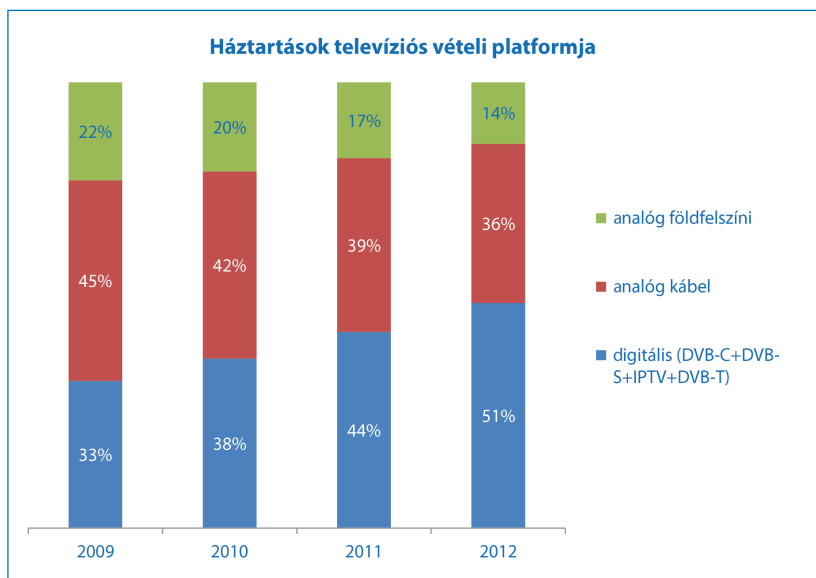
A digitális átállás az a folyamat, amely során az analóg műsorterjesztés helyébe a digitális műsorterjesztés lép. A digitális átállás az analóg földfelszíni műsorszórás, azon belül is a televíziós műsorszórás érinti. Az analóg földfelszíni sugárzású televíziós műsorszórás lekapcsolásra kerül, és helyébe a digitális földfelszíni sugárzás (azaz a DVB-T) lép. A digitális földfelszíni műsorterjesztés nemcsak jobb kép- és hangminőségre képes, hanem lehetővé teszi a frekvenciákkal való hatékonyabb gazdálkodást is.

Hazánk, az európai uniós szabályozással összhangban, az Európai Bizottság által összehangolt, a frekvenciaszűkösségre is választ adó közösségi programra is tekintettel rögzítette az ezzel kapcsolatos feladatokat.²⁹ A digitális átállás során a hatósági feladatok köre igen széles: magában foglalja a már 2008-ban lefolytatott az országos digitális földfelszíni műsorterjesztési platform üzemeltetési jogosultságára irányuló pályázatok lebonyolítását és az üzemeltetés ellenőrzését, felügyeletét éppúgy, mint az érintett szereplők tevékenységének koordinációját, a felhasználói szempontok következetes képviselését, a rászorult társadalmi rétegek számára az EU-szabályozásnak megfelelő támogatási rendszer megalapozását, végrehajtását és a folyamat teljes időszaka során a koordinált kommunikáció megvalósítását.

²⁹ A műsorterjesztés és a digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Dtv.).

A Dtv. szerint „A digitális átállásnak legkésőbb 2014. december 31-ig kell megvalósulnia a digitális audiovizuális médiaszolgáltatások elérhetősége tekintetében Magyarország teljes területén úgy, hogy országosan a lakosság legalább 94%-át elérje a digitális televíziós műsorszórási szolgáltatáson keresztül a közszolgálati médiaszolgáltatás és a lakosság számára a kiskereskedelmi forgalomban elérhetőek legyenek a vételi eszközök (a továbbiakban: digitális átállás).” Az országos analóg hálózatok kikapcsolásához vezető lépések közül a földfelszíni digitális műsorszóró hálózatok üzemeltetési jogának 2008. március 25-én kiírt pályáztatása sikeresen lezárult, amelynek eredményeként az országos földfelszíni digitális televíziós sugárzásnak 2010. év végére az ország 95%-át el kellett érnie. Jelenleg mind a közszolgálati műsorcsatornák, mind a két országos kereskedelmi televízió vonatkozásában a lefedettség 96%.

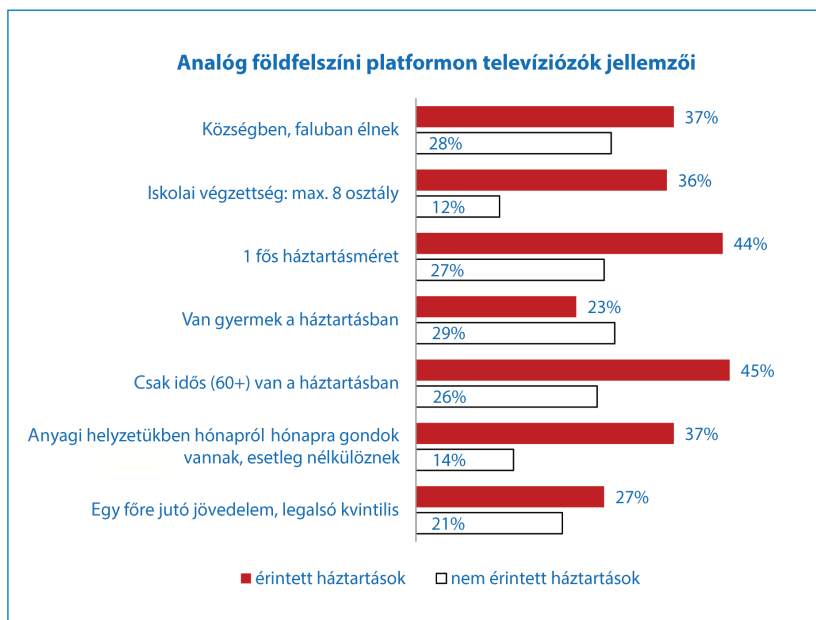
34. diagram

Forrás: AGB Nielsen Médiautató Kft.

A kizárólag analóg földfelszíni vétellel rendelkező háztartások aránya folyamatosan csökken, és az NMHH „Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében” 2012 őszi kutatás alapján már csak mintegy 420 ezer háztartás tartozik ebbe a körbe. E háztartások egy jelentős szegmense számára az analóg lekapcsolás műszaki kihívást és gazdasági terhet jelent, ami leginkább kedvezőtlen szociodemográfiai helyzetükkel magyarázható. A digitális átálláshoz kapcsolódóan az aktuális magyarországi piaci helyzet és fogyasztói attitűd folyamatos felmérését és elemzését szolgáló Digitális Átállás Monitoring is ezt igazolja.

35. diagram

NMHH kutatás, Digitális Átállás Monitoring 2012: Az analóg lekapcsolásban érintett háztartások főbb szociodemográfiai jellemzői. Bázis: Összes háztartás.

2011 végére kidolgozásra került a digitális átállás állami kommunikáció stratégia koncepciója, amely a teljes átállási folyamat során elvégzendő lakossági és nem lakossági célcsoportoknak szóló feladatokat részletezi.

A stratégiával összhangban a hatóság nyolc hónapig tartó Tesztprogramot indított 2012 márciusában. A Tesztprogram célja az országos átállás sikeres megvalósításához szükséges kritikus folyamatok és a tervezett támogatási rendszer hatékonyságának tesztelése volt.

A Tesztprogram két, eltérő demográfiájú, beépítettségű és gazdasági helyzetű területen Sopron városában és a barcsi kistérségben zajlott le.

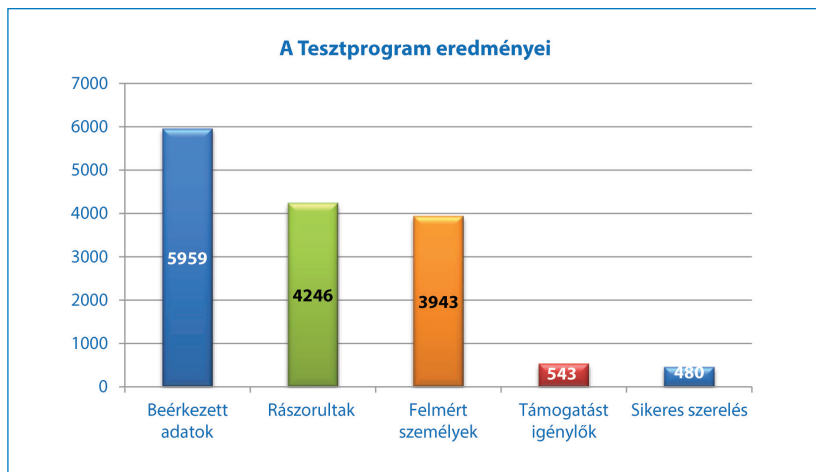
A hatóság a feladat végrehajtásához igénybe vette más állami szervek közreműködését is, az érintett intézményekkel a Dtv. felhatalmazása alapján együttműködési megállapodásokat kötött. A szociálisan rászorulóknak személyes adatait a Magyar Államkincstár, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság és a települési önkormányzatok biztosították. A Tesztprogram sikeres végrehajtásában segítséget nyújtott még a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap, a helyi rendőrség és polgárőrség, valamint az Antenna Hungária Zrt.

Az előkészítő feladatok keretében az NMHH – a verseny- és technológiasemlegesség jegyében – lehetővé tette, hogy a Tesztprogram területén elérhető digitális műsorterjesztő szolgáltatók részt vehessenek a programban azzal, hogy – kifejezetten a Tesztprogramra összeállított – előfizetéses szolgáltatásukkal regisztráljanak a hatóságnál.

Közbeszerzési eljárással kiválasztásra került egy eszközszállító és eszközszerelő cég, amely az igénylők számára ingyenes digitális földfelszíni, illetve közszolgálati műholdas vételt biztosító dekóderek és antennák szerelését végezte el.

A Tesztprogram végrehajtását megelőzően a hatóság felmérte a két érintett területen a lakosság televíziós szokásait és platformhasználatát, majd a Tesztprogram végén megismételte a kutatást a bekövetkezett változások felmérése, illetve a Tesztprogrammal kapcsolatos lakossági vélemények megismerése, a tanulságoknak az országos támogatási programban történő figyelembevétele céljából.

36. diagram

A Tesztprogram során beérkezett rászoruló adatok, az adattisztítás után azonosított rászoruló, a támogatási jogosultság és igény megállapítása céljából felmért személyek, a támogatásra jogosult, analóg földfelszíni módon televíziózó és a támogatást igénylő háztartások, valamint az elvégzett szerelések száma.

A Tesztprogram során a hatóság tesztelte azt is, milyen hatással jár egy analóg adó lekapcsolása. Az M1 műsorát sugárzó barcsi analóg átjátszó adó lekapcsolása 2012. október 31-én történt meg.

A Tesztprogrammal párhuzamosan, 2012 közepén megkezdődött az országos digitális átállás előkészítése is. A hatóság célja, hogy az országos digitális átállás 2013-ban megtörténjen. Az előkészületek fontos része volt a jogszabályi háttér megteremtése. Ennek keretében a kialakított állami támogatási rendszerről a hatóság 2012. szeptember 25. – október 24. között nemzeti konzultációt folytatott, majd a jogszabályt notifikációs eljárás során az Európai Unió 2012. december 12-én jóváhagyta.

A Magyar Államkincstár, valamint az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság átadta a hatóságnak az általuk nyilvántartott, rászorulóknak minősülő állampolgárok adatait, míg a helyi önkormányzatok az adatszolgáltatást a KIH

erre a célra továbbfejlesztett informatikai rendszerén keresztül teljesítették. A televíziós műsorterjesztő szolgáltatók a hatóság rendelkezésére bocsátották azon előfizetői adatokat, amelyek segítségével ki lehetett szűrni a rászoruló köréből azokat, akiknek az analóg lekapcsolás után is megoldott a televíziózása, mivel előfizetési műsorszolgáltatást vesznek igénybe. A mintegy 850 ezer rászorulóból az adattisztítás eredményeként közel 500 ezer felmérendő személy maradt, akiket a KSH felmérői személyesen keresnek fel 2013-ban jogosultságuk és támogatási igényük felmérése céljából. A felmérők a támogatást igénylőknek a helyszínen aktív segítséget is nyújtanak az igénylőlap kitöltésében.

Az ingyenes DVB-T, illetve DVB-S2³⁰ szolgáltatás igénybevételéhez szükséges eszközök beszerzését és az igénylőknél történő beszerelését végző digitális átállás szolgáltató kiválasztása közbeszerzési eljárás keretében történt. Szintén közbeszerzés keretében kötött a hatóság szerződést a kommunikációs szolgáltatóval, amely cég a digitális átállás zökkenőmentes lebonyolításához szükséges kiterjedt, sokoldalú és intenzív tájékoztatás biztosítását segíti elő.

30 Digitális műholdas műsorterjesztés, amely a közszolgálati televíziós csatornák (M1, M2, Duna TV és Duna World) vételét biztosítja.

A TISZTESSÉGES, HATÉKONY VERSENY KIALAKULÁSÁNAK ÉS FENNTARTÁSÁNAK ELŐSEGÍTÉSE AZ ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉSI PIACON

PIACELEMZÉS

Helyhez kötött hang piacok

A 2007-es ajánlás³¹ szerinti **1. számú**, „Hozzáférés nyilvános helyhez kötött telefonhálózathoz lakossági és nem lakossági felhasználók számára” elnevezésű kiskereskedelmi piacon 2012-ben lezárult a nemzeti konzultáció és az uniós notifikációt (jóváhagyásra való bejelentést) követően megtörtént a határozattervezet véglegesítése, majd 2012 decemberében a hatóság kiadta piacelemzési határozatát.

A vizsgált piacon azonosított szolgáltatás a nyilvános helyhez kötött telefonhálózat elérését biztosító szolgáltatásokat tartalmazza technológiasemlegetesen, tehát mind a hagyományos rézalapú, mind a kábeles, mind az optikai

31 Az Európai Bizottság 2007/789/EK (2007. december 17.) számú ajánlása az érintett elektronikus hírközlési ágazatbeli termék- és szolgáltatáspiacokról.

hálózatok telefon hozzáférései a piac részét képezik. Ezenkívül a piachoz tartoznak a mobilszolgáltatók hálózatán megvalósított ún. „Home Zone³²” hozzáférések is. A piac részeként azonosított szolgáltatások köre az előző határozathoz képest lényegesen nem változott, a piacmeghatározás azonban a korábbihoz képest teljesen új alapokra épül. Az előző, 2010. évi határozatban a szolgáltatási piac meghatározása elsődlegesen az előfizetői hozzáférések műszaki megvalósítás szerinti típusai alapján történt, ezzel szemben a 2012. decemberében kiadott határozat a szolgáltatási piac tartalmát technológiásemlegesen definiálta. A határozat a piac földrajzi kiterjedését illetően – az előző piacelemzési határozattal egyezően – három elkülönült földrajzi piacot azonosított, amelyek megegyeznek a három korábbi koncessziós szolgáltató (Magyar Telekom Nyrt., Invitel Zrt., UPC Kft.) volt koncessziós területével.

A határozat – az előző piacelemzési határozattal egyezően – jelentős piaci erejű szolgáltatóként azonosította a Magyar Telekom Nyrt.-t, az Invitel Zrt.-t és a UPC Kft.-t, mindhárom szolgáltatót a saját volt koncessziós területén.

A jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra kirótt kötelezettségek köre annyiban változott, hogy a határozat megszüntette az előző piacelemzési határozatban előírt „egyes felhasználók, előfizetők indokolatlan megkülönböztetésének tilalma” kötelezettség alkalmazását, mivel az Eht. előző piacelemzés óta bekövetkezett módosítása eredményeként immár törvény rögzíti ennek a magatartásnak a tilalmát.

A határozat rendelkezései szerint a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókat továbbra is terheli a következő – az előző piacelemzési határozatban is előírt – két kötelezettség:

- indokolatlanul magas díjak alkalmazásának tilalma, amely szerint a jelentős piaci erejű szolgáltatók kiskereskedelmi hozzáférési díjainak éves emelkedése nem haladhatja meg a fogyasztói árindexet;

32 A Home Zone szolgáltatás lehetővé teszi, hogy az előfizető abban a mobil rádiótelefon hálózati cellában, amely az állandó tartózkodási helyén (lakásában, irodájában) a mobil rádiótelefon szolgáltatás nyújtására szolgál, helyhez kötött hívószám választásával telefonáljon.

- közvetítőválasztás, amely szerint a jelentős piaci erejű szolgáltatók külön jogszabályban meghatározott módon kötelesek előfizetőik számára lehetővé tenni a közvetítőválasztás igénybevételét.

A határozat a kiskereskedelmi hozzáférési díjak szabályozásán keresztül megvédi a fogyasztókat a jelentős piaci erejű szolgáltatók által alkalmazott telefonhozzáférési díjak indokolatlan mértékű emelkedésétől és továbbra is biztosítja a helyhez kötött hangszolgáltatások kiskereskedelmi piacán a szolgáltatásalapú (közvetítőválasztásos) verseny kereteit.

A 2007-es ajánlás szerinti **2. számú**, „Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból” elnevezésű nagykereskedelmi piacon a hatóság által 2011 augusztusában kiadott piacelemzési határozat van hatályban. A vizsgált piacon azonosított szolgáltatás a helyhez kötött híváskezdeményezés, ami a hívások eljuttatását jelenti az előfizetőtől az összekapcsolási pontig (amely két szolgáltató hálózatának csatlakozási pontja). Ez a nagykereskedelmi szolgáltatás teszi lehetővé az előfizetők számára, hogy a helyhez kötött hívásokat más, a hálózat tulajdonosától eltérő szolgáltatótól is igénybe vehessék (közvetítőválasztás). Az azonosított szolgáltatás technológiasemleges szabályozást tartalmaz. A 2. számú piacon a Magyar Telekom Nyrt., az Invitel Zrt. és a UPC Kft. került azonosításra mint jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató, mindhárom szolgáltató a volt koncessziós területén.

A jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókat terhelő kötelezettségek a következők:

- átláthatóság (referenciaajánlat-készítési kötelezettség, meghatározott információk nyilvánosságra hozatala),
- költségalapúság (költségalapú árak kialakítására vonatkozó kötelezés),
- a számviteli szétválasztás (üzletágak, tevékenységek elkülönített kimutatása),
- hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség (nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtására kötelezés, valamint a kapcsolódó közös eszközhasználat).

A 2-es piacon a 2012. évben megindult az újabb, negyedik körös piacelemzési határozat előkészítése és a hatóság megindította az ezzel kapcsolatos eljárását. A határozattervezettel kapcsolatos nemzeti konzultációra október 4. és 24. között került sor. A határozattervezetben a vizsgált piacon azonosított szolgáltatás megegyezik a korábbi határozatban meghatározottal. Az azonosított földrajzi piacok és a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatók köre is megegyezik a korábbi eljárásokban meghatározottakkal, tehát a határozattervezet jelentős piaci erejüként azonosította a Magyar Telekom Nyrt.-t, az Invitel Zrt.-t és a UPC Kft.-t, mindhárom szolgáltatót a saját volt koncessziós területén. A kötelezettségek körében a korábbiakhoz képest a határozattervezet lényeges változást irányoz elő, az előző határozatban előírt TD-LRIC³³ költség-számítási módszerrel meghatározott díjak helyett BU-LRIC³⁴ költség-számítási módszerrel kialakított díjak alkalmazását írja elő mindhárom szolgáltató esetében. Ez azt jelenti, hogy míg korábban a híváskezdeményezés nagykereskedelmi díjai alapjául a szolgáltató saját – a hatóság által jóváhagyott – költség-számítása szolgált, addig a jövőben a hatóság által felépített költségmodell szolgál majd a díjszámítás alapjául. A hatóság által így kiszámított díjak jelentős csökkenést irányoznak elő. A díjak szimmetrikusak, tehát azonos mértékben kerültek meghatározásra a három jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltató esetében, területi szintek szerint elkülönült díjak alkalmazását a határozattervezet nem teszi lehetővé.

A határozattervezet notifikációjára és a végső határozat meghozatalára várhatóan 2013-ban kerül sor. A tervezett szabályozás célja, hogy a jövőben is biztosítsa a helyhez kötött hangszolgáltatások kiskereskedelmi piacán a szolgáltatásalapú (közvetítőválasztásos) verseny kereteit, valamint a nagykereskedelmi díjak szabályozásán keresztül lehetőséget teremtsen a vezetékes hálózatokból indított hívások kiskereskedelmi árának további – a kiskereskedelmi piaci versenyen keresztül megvalósuló – csökkenésére.

33 TD-LRIC – felülről lefelé építkező, hosszú távú előremutató különbözeti költségképzési módszere.

34 BU-LRIC – alulról felfelé építkező, hosszú távú előremutató különbözeti költségképzési módszere.

A 2007-es ajánlás szerinti **3. számú**, „Hívásvégződtetés nyilvános, helyhez kötött egyedi telefonhálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piacon a hatóság által 2011 augusztusában kiadott piacelemzési határozat van hatályban. A vizsgált piacon azonosított szolgáltatás a helyhez kötött hívásvégződtetés, ami a hívások eljuttatását jelenti az összekapcsolási ponttól (amely két szolgáltató hálózatának csatlakozási pontja) az előfizetőig. A hívásvégződtetésért a hívást indító előfizető szolgáltatója díjat fizet a hívott előfizető szolgáltatójának. A szabályozás a hívásvégződtetésért fizetett díjra irányul. Az azonosított szolgáltatás technológiasemleges. A 3. számú piacon 37 szolgáltató került azonosításra mint jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató, valamennyi szolgáltató a saját hálózatában végződtetett hívások tekintetében. (A saját hálózatában minden helyhez kötött szolgáltató monopolista a végződtetett hívások tekintetében, hiszen más nem képes a hívást eljuttatni az összekapcsolási ponttól az előfizetőig.)

A jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókat terhelő kötelezettségek a következők:

- átláthatóság (referenciaajánlat-készítési kötelezettség, meghatározott információk nyilvánosságra hozatala),
- egyenlő elbánás,
- költségalapúság (költségalapú árak kialakítására vonatkozó kötelezés),
- a számviteli szétválasztás (üzletágak, tevékenységek elkülönített kimutása),
- hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség (nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtására, valamint a kapcsolódó közös eszközhasználat).

A 3-as piacon a 2012. évben megindult az újabb, negyedik körös piacelemzési határozat előkészítése és a hatóság megindította az ezzel kapcsolatos eljárást. A határozattervezettel kapcsolatos nemzeti konzultációra október 4. és 24. között került sor. A határozattervezetben azonosított szolgáltatás – és így a piac – tartalma nem változott a 2011-ben lezárt előző piacelemzési eljárás

során megállapítottához képest, és a technológiasemlegesség követelményének megfelelően tartalmazza az összes technológiát, melyen a szolgáltatás megvalósulhat. A határozattervezet 88 elkülönült szolgáltatási piacot azonosított, az egyes szolgáltatási piacok kiterjedése megegyezik az egyes szolgáltatók hálózatainak kiterjedésével. A tervezet valamennyi elkülönült piacon az érintett hálózat tulajdonosát azonosítja jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként. A kötelezettségek körében a korábbiakhoz képest lényeges változás várható, a határozattervezet az előző határozatban előírt TD-LRIC költség-számítási módszerrel meghatározott díjak helyett azonos mértékű, BU-LRIC költség-számítási módszerrel kialakított díjak alkalmazását írja elő mindhárom szolgáltató esetében. Ez azt jelenti, hogy míg korábban a hívásvégződtetés nagykereskedelmi díjai alapjául a szolgáltató saját – a hatóság által jóváhagyott – költség-számítása szolgált, addig a jövőben a hatóság által felépített költségmodell szolgált majd a díjszámítás alapjául. A hatóság által így kiszámított díjak jelentős csökkenést irányoznak elő. A díjak szimmetrikusak, tehát azonos mértékben kerültek meghatározásra valamennyi jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató esetében, területi szintek szerint elkülönült díjak alkalmazását a határozattervezet nem teszi lehetővé.

A nemzeti konzultáció során tett szolgáltatói észrevételek alapján a szolgáltatói lista pontosítása és véglegesítése érdekében a hatóság kiegészítő adat-szolgáltatást rendelt el. A határozat újabb nemzeti konzultációja, notifikációja és kiadása a jelentős piaci erejű szolgáltatók listájának pontosítása után, várhatóan 2013-ban fog megtörténni.

A tervezett szabályozás célja, hogy a nagykereskedelmi díjak szabályozásán keresztül lehetőséget teremtsen a vezetékes hálózatokban végződött hívások kiskereskedelmi árának további – a kiskereskedelmi piaci versenyen keresztül megvalósuló – csökkenésére.

A 2003-as ajánlás³⁵ szerinti 3. és 5. piacon (nyilvánosan elérhető helyi és/vagy országos, helyhez kötött telefonszolgáltatások lakossági és nem lakossági

35 Az Európai Bizottság 2003/311/EK (2003. február 11.) számú ajánlása az érintett elektronikus hírközlési ágazatbeli termék- és szolgáltatáspiacokról.

felhasználók számára), valamint a 4. és 6. piacon (nyilvánosan elérhető nemzetközi, helyhez kötött telefonszolgáltatások lakossági és nem lakossági felhasználók számára) 2012 folyamán nem indult piacelemzési eljárás, ugyanakkor a kiskereskedelmi forgalmi piacokon elvégzett előzetes elemzések eredményei beépültek a nagykereskedelmi piaci határozattervezetek ráépülő, kiskereskedelmi piacot elemző fejezeteibe. A felsorolt piacokon az eljárás megindítására 2013-ban kerül sor.

Szélessávú piacok

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatásokhoz kapcsolódó nagykereskedelmi piacok a következők:

- **4. számú** piac – „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat [fizikai] infrastruktúrájához – beleértve a részleges vagy teljes átengedést”,
- **5. számú** piac – „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés”.

A 4-5. számú piacokon szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatások igénybevétele az alternatív szolgáltatók képessé válnak arra, hogy elérjék a hálózattal rendelkező szolgáltatók előfizetőit és számukra kiskereskedelmi szélessávú és/vagy hangszolgáltatásokat nyújtsanak.

A 2007-es ajánlás szerinti 4-5. piacokon a hatóság által 2011 májusában kiadott piacelemzési határozatok vannak hatályban. A határozatok mindkét piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosították a Magyar Telekom Nyrt.-t, az Invitel Zrt.-t és a UPC Kft.-t, mindhárom szolgáltatót a saját volt koncessziós területén.

A 4. piacra vonatkozó szabályozás az előfizetőhöz közeli hálózati szakaszokra terjed ki. Ezen hálózati szakaszok más szolgáltató számára történő szabályozott átengedésével (saját hálózatához csatlakoztatásával) az alternatív szolgáltató képessé válik az előfizetői szolgáltatások széles körének nyújtására. A szabályozás a hagyományos réz alapú hálózatok rézérpáras hozzáférési szakaszain kívül

kiterjed az optikai hálózatok megfelelő hozzáférési szakaszaira is, ugyanakkor a kábeltelevíziós hálózatok hozzáférési szakaszai nem tartoznak a szabályozás hatálya alá.

A piactorzító magatartásformák megelőzése, illetve kezelése, a verseny ösztönzése és a fogyasztói érdekek jobb érvényesülésének előmozdítása érdekében a 4. számú piacon a következő kötelezettségek vannak hatályban a jelentős piaci erejűként azonosított (JPE) szolgáltatók számára:

- az átláthatósági kötelezettség keretében a JPE-szolgáltatók referenciaajánlat készítésére és benyújtására kötelezettek az általuk nyújtott szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatásokra vonatkozóan. A referenciaajánlat tartalmazza a szolgáltatásnyújtás lényeges műszaki, jogi és gazdasági feltételeit, a hozzáférés feltételei tekintetében átláthatóságot teremt és biztosítja, hogy a JPE-szolgáltatók indokolatlan előírásokat, követelményeket határozzanak meg a hozzáférést igénylő alternatív szolgáltatókkal szemben;
- a költségalapúsági kötelezettség keretében a kötelezett szolgáltatók az előírt hozzáférési és átengedési szolgáltatásaik költségalapú díját a határozat szerinti költségszámítási módszer alapján kötelesek megállapítani;
- a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek keretében a szabályozott szolgáltatók kötelesek a rézhálózati szakaszok mellett az újgenerációs hálózati fejlesztések során kiépített optikai hálózataik megfelelő hozzáférési szakaszainak az átengedésére is, valamint a szabályozott szolgáltatók megfelelő feltételek teljesülése esetén kötelesek bevonni a jövőbeni optikai hálózatfejlesztéseikbe az azt igénylő alternatív szolgáltatókat;
- a számviteli szétválasztási kötelezettség keretében a kötelezett szolgáltatók kötelesek tevékenységeik, üzletágaik elkülönült kimutatására;
- az egyenlő elbánás kötelezettsége keretében a kötelezett szolgáltatók nem tehetnek különbséget a saját részre, illetve a más szolgáltatók számára nyújtott szolgáltatások tekintetében a nyújtott szolgáltatás lényeges feltételei tekintetében.

A piactorzító magatartásformák megelőzése, illetve kezelése, a verseny ösztönzése és a fogyasztói érdekek jobb érvényesülésének előmozdítása érdekében az 5. számú piacon a következő kötelezettségek vannak hatályban a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók számára:

- az átláthatóság kötelezettsége keretében a jelentős piaci erejű szolgáltatók közeli bitfolyam-hozzáférés³⁶ tekintetében referenciaajánlat készítésére és benyújtására kötelezettek. A referenciaajánlat tartalmazza a szolgáltatásnyújtás lényeges műszaki, jogi és közgazdasági feltételeit;
- a költségalapúság kötelezettsége keretében az országos bitfolyam-hozzáférés³⁷ tekintetében a jelentős piaci erejű szolgáltatók kötelesek a szolgáltatás díjait az NMHH Elnökéhez félévente jóváhagyásra benyújtani, valamint a jóváhagyott díjakat alkalmazni; a közeli bitfolyam-hozzáférés tekintetében a szolgáltatás költségalapú díját a határozat szerinti költség-számítási módszer alapján kötelesek megállapítani és azt a referenciaajánlatukban szerepeltetni;
- a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek keretében a szabályozott szolgáltatók kötelesek a közeli és az országos bitfolyam-hozzáférési szolgáltatások nyújtására a határozatban meghatározott feltételek szerint;
- a számviteli szétválasztási kötelezettség keretében a kötelezett szolgáltatók kötelesek tevékenységeik, üzletágaik elkülönült kimutatására;
- az egyenlő elbánás kötelezettsége keretében a kötelezett szolgáltatók nem tehetnek különbséget a saját részre, illetve a más szolgáltatók számára nyújtott szolgáltatások tekintetében a nyújtott szolgáltatás lényeges feltételei tekintetében.

36 Közeli bitfolyam-hozzáférés: a kötelezett szolgáltató a hálózatának a hozzáférési aggregációs pontban lévő aktív hálózati eszközeinek kapacitását engedi át, illetve osztja meg az arra jogosult szolgáltatóval.

37 Országos bitfolyam-hozzáférés: olyan bitfolyam-hozzáférés, melyben a jogosult szolgáltató a kötelezett szolgáltató teljes hálózatához egy földrajzi ponton keresztül hozzáférhet. Ez a hozzáférési szint a közeli bitfolyamhoz képest kevesebb infrastruktúrát, és ezáltal befektetést követel meg a jogosult szolgáltató részéről, ami elősegítheti potenciális új belépők piacra lépését.

A szabályozás megteremti az alternatív szolgáltatók számára a lehetőséget az újgenerációs hálózatfejlesztésekben való részvételre, illetve meghatározza a nagykereskedelmi szolgáltatások igénybevételének kereteit. A nagykereskedelmi hozzáférés feltételeinek javítása elősegíti, hogy több olyan szolgáltató legyen, amelytől az előfizetők egyidejűleg több szolgáltatást (televízió, internet, telefon) is igénybe tudnak venni. A szélessávú piaci határozatok a szabályozói szándék szerint hozzájárulnak a szélessávú piaci verseny további erősödéséhez, amit a fogyasztók a szolgáltatók közötti választási lehetőség bővülésén, a szolgáltatáskínálat szélesedésén, az árak további csökkenésén keresztül érzékelhetnek majd. A szélessávú kiskereskedelmi piacon az elmúlt években az árak tartósan és folyamatosan csökkennek, illetve javul az ár-érték arány (hasonló árért magasabb sáv szélességű szolgáltatások érhetők el). A szélessávú piaci határozatok célja, hogy a verseny feltételeinek javításával elősegítse ennek a tendenciának a folytatódását.

A 2012. évben került sor a 4-5. piaci határozatok alapján benyújtott referenciaajánlatok jóváhagyására. A 4-5. piacokra vonatkozó következő körös határozatok kiadására várhatóan 2014-ben kerül sor. A szélessávú piacokkal kapcsolatos európai szabályozási irányvonal – többek között a válság hatása-ként visszaeső beruházások következményeként – módosulni látszik, az Európai Bizottság a 4-5. piac egyes kötelezettségeivel (egyenlő elbánás, költség-alapúság) kapcsolatos, a beruházások ösztönzését célzó, várhatóan 2013-ban megszülető ajánlása a piaci határozatok tartalmának részletes felülvizsgálatát teszi szükségessé. A felülvizsgálat sikeressége érdekében a hatóság a 2012-es évben jelentős energiát fordított a releváns piacokra és a kötelezettségekre vonatkozó Bizottsági ajánlástervezetek véleményezésére/értékelésére, valamint az uniós tagállamok piacelemzési határozataival kapcsolatosan indított Bizottsági eljárások tanulságainak a feldolgozására.

Mobilhang piacok

A 2007-es ajánlás szerinti **7. számú**, „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobilrádiótelefon-hálózatban” elnevezésű nagykereskedelmi piacon a negyedik körös piacelemzési eljárás eredményeként 2011 augusztusában kiadott piacelemzési határozat van hatályban.

A „Beszédcélú hívásvégződtetés egyedi mobilrádiótelefon-hálózatban” elnevezésű piacon azonosított szolgáltatás a mobilhívás-végződtetés, amely a hívások eljuttatását jelenti az összekapcsolási ponttól (ami két szolgáltató hálózatának csatlakozási pontja) az előfizetőig. A hívásvégződtetésért a hívást indító előfizető szolgáltatója díjat fizet a hívott mobilelőfizető szolgáltatójának. A szabályozás a hívásvégződtetési díjra irányul. A 7. számú piacon a Magyar Telekom Nyrt., a Telenor Zrt. és a Vodafone Zrt. került azonosításra, mint jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató, valamennyi szolgáltató a saját mobilrádiótelefon-hálózatában végződtetett hívások tekintetében. (A saját hálózatában minden mobilszolgáltató monopolista a végződtetett hívások tekintetében, hiszen más nem képes a hívást eljuttatni az összekapcsolási ponttól az előfizetőig.)

A jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókat terhelő kötelezettségek a következők:

- átláthatóság (meghatározott információk nyilvánosságra hozatala),
- egyenlő elbánás,
- költségalapúság (hatóság által meghatározott költségalapú végződtetési díjak alkalmazása),
- a számviteli szétválasztás (üzletágak, tevékenységek elkülönített kimutatása),
- hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség (nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtására kötelezés, valamint a kapcsolódó közös eszközhasználat).

Az Európai Bizottság végződtetési díjakra vonatkozó ajánlásának megfelelően, a hívásvégződtetési díjak megállapítása hatósági BU-LRIC költségmodell segítségével történt. Ez azt jelenti, hogy a hatóság által felépített költségmodell

szolgál a díjszámítás alapjául. A költségmodell meghatározott forgalmi igényből kiindulva zöldmezősen modellez egy mobil rádiótelefon hálózatot és ezen hálózat hatékony költségeiből kiindulva határozza meg a hívásvégződtetés díját. A modell segítségével kialakított díjat a szolgáltatóknak fokozatosan kell elérniük, a 2012-ben és 2013-ban alkalmazandó mobil hívásvégződtetési díjak az alábbiak szerint alakulnak:

ALKALMAZANDÓ MOBILHÍVÁS-VÉGZŐDTETÉSI DÍJAK

Év	Alkalmazandó díj
2012. január 1-jétől	9,46 Ft/perc
2013. január 1-jétől	7,06 Ft/perc

Továbbra is fontos feladat a nemzetközi szabályozói gyakorlat figyelemmel kísérése és felkészülés a következő piacelemzésre. Adatbekérés 2013-ban, új határozat kiadása pedig 2014-ben várható ezen a piacon.

Bérelt vonali piacok

A 2007-es ajánlás szerinti **6. számú** „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense, a bérelt vagy dedikált kapacitás biztosításához használt technológiától függetlenül” elnevezésű nagykereskedelmi szolgáltatási piac esetében a legutóbbi piacelemzési eljárás 2012 elején zárult le. A bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatás olyan hálózati szolgáltatás, amelynek során az elektronikus hírközlési szolgáltató valamely, az előfizető telephelyén lévő hálózati végpont (előfizetői hozzáférési pont) és a legközelebbi jelenléti pont³⁸ között bérelt vonali kapcsolatot létesít és azt más elektronikus hírköz-

38 Elektronikus hírközlő hálózat azon hálózati végpontja, ahol a hálózat csomópontjait összekötő átviteli utakhoz csatlakozni lehet.

lési szolgáltató rendelkezésére bocsátja. Az átengedett hálózati szakasz – az alternatív szolgáltató saját hálózati szakaszaival kiegészülve – lehetővé teszi az alternatív szolgáltató számára, hogy az előfizetők számára kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatást nyújtson. Az eljárás során elvégzett vizsgálatok alapján megállapítást nyert, hogy a szolgáltatási piacon az analóg bérelt vonali és kis sáv szélességű (2 Mbit/s és ez alatti) digitális, illetve a 2 Mbit/s-nál nagyobb sáv szélességű digitális bérelt vonali szolgáltatások homogenitása eltérő, ezek alapján e szolgáltatások elkülönült szolgáltatási piacokat alkotnak. A különálló szolgáltatási piacok esetében elvégzett érintettségvizsgálat – amely során a hatóság az adott piac ex-ante szabályozási szempontból való érintettségét, tehát a szabályozás szükségességét vizsgálja – nem azonosította a 2 Mbit/s-nál nagyobb sáv szélességű digitális bérelt vonali szolgáltatások nagykereskedelmi piacát ex-ante szabályozás szempontjából érintett szolgáltatási piacnak.

Az érintettnek minősülő analóg bérelt vonali és kis sáv szélességű (2 Mbit/s és ez alatti) digitális bérelt vonali szolgáltatási piacon megállapításra került, hogy a verseny nem kellően hatékony; lehetőség van a hozzáférés, szolgáltatás megtagadására, túlzó árazás, illetőleg keresztfinanszírozás alkalmazására; információ visszatartására; indokolatlan előírások, illetve követelmények kialakítására. Így továbbra is szükség van az érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatóra, a Magyar Telekom Nyrt.-re vonatkozóan korábban kirótt nagykereskedelmi kötelezettségek közül a következők fenntartására: a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek, az átláthatóság, egyenlő elbánás és a számviteli szétválasztás. A fentiekben kívül megállapításra került, hogy a lehetséges árjellegű piactorzító magatartásformák közül az árdiszkrimináció megelőzhető az átláthatóság, egyenlő elbánás kötelezettségeinek megfelelő alkalmazásával, míg a túlzó árazás esetében a piaci tapasztalatok alapján a számviteli szétválasztás és a piaci árak adatszolgáltatáson keresztül megvalósuló folyamatos monitoringja elegendő lehet a piactorzító magatartásforma megelőzésére. Ennek megfelelően a továbbiakban nem szükséges a közvetlen díjszabályozás, tehát a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettségek megszüntetésre került azzal, hogy a határozat

közlését követő naptól számított 6. hónap utolsó napjáig (2012. július 31-ig) terjedő átmeneti időszakban hatályban marad, vagyis a bérelt vonali végződési szegmens nagykereskedelmi szolgáltatásának ára és a digitális bérelt vonali kiskereskedelmi szolgáltatás listaára közötti árrés minimális mértékét meghatározó határozat alapján hatályos árakat kell a Magyar Telekom Nyrt.-nek alkalmaznia. Ebben az átmeneti szabályozási időszakban a hatóság folyamatosan figyelemmel kíséri és értékeli a kiskereskedelmi és nagykereskedelmi piaci árak alakulását.

A következő piacelemzési határozat kiadása 2015-ben várható.

Műsorterjesztési piac

A 2003-as ajánlás szerinti **18. számú**, „Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatásának céljából” elnevezésű nagykereskedelmi piacon a hatóság által 2008-ban kiadott piacelemzési határozat hatályos. A határozat két érintett piacot azonosított: az országos földfelszíni analóg rádiós műsorszórás nagykereskedelmi piacot és az országos földfelszíni analóg televíziós műsorszórás nagykereskedelmi piacot. Ennek megfelelően az érintett piacokon nyújtott szolgáltatások értelemszerűen az analóg földfelszíni televíziós műsorszórás és az analóg földfelszíni rádiós műsorszórás. Mindkét piac esetében az Antenna Hungária Zrt. került jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosításra.

A jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatót terhelő kötelezettségek a 18. piacon a következők:

- átláthatóság (meghatározott információk nyilvánosságra hozatala),
- egyenlő elbánás,
- költségalapúság (meghatározott díjak alkalmazására vonatkozó kötelezés),
- hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség (nagykereskedelmi szolgáltatás [műsorszórás] nyújtására vonatkozó kötelezettség).

A második körös piacelemzési eljárás 2011 februárjában indult e két részpiac vonatkozásában. Az eljárás keretében az érintett piacokra vonatkozóan még 2011-ben adatszolgáltatásra került sor, az eljárás lezárása a digitális átállással összhangban történik.

A PIACELEMZÉS SORÁN ELŐÍRT KÖTELEZETTSÉGEKKEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOZÁSI TEVÉKENYSÉGEK

A szabályozott nagykereskedelmi árakkal kapcsolatos tevékenységek

Az elvégzett piacelemzések eredményeként a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókkal szemben a hatóság – a piaci erővel való visszaélés megelőzése érdekében – különböző gazdasági szabályozó eszközöket alkalmazhat oly módon, hogy határozatában megfelelő kötelezettségeket ró ki. Az egyik ilyen kötelezettség a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége”, amely a nagykereskedelmi piacokon kerül meghatározásra.

A 2. és 3. piacon a legnagyobb jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató a híváskezdeményezés, hívásvégződtetés nagykereskedelmi szolgáltatást TD-LRIC költségszámítási módszerrel kialakított költségalapú díj alkalmazásával köteles nyújtani. A nagykereskedelmi díjak jóváhagyására az összekapcsolási referencia-ajánlatok jóváhagyásával egy eljárásban kerül sor. A kisebb jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók a legnagyobb szolgáltató költségalapú díjából levezetve

határozhatják meg nagykereskedelmi áraikat. A referencia összekapcsolási ajánlatok jóváhagyására irányuló, 2011-ben elindult eljárások 2012 első felében lezárultak. A jóváhagyott végződtetési díjak jelentős csökkenést jelentenek a korábban alkalmazottakhoz képest. Az eljárás keretében a referenciaajánlat készítésére kötelezett szolgáltatók esetében az alapszolgáltatást kiegészítő szolgáltatások felülvizsgálata is megtörtént a 2012. év folyamán.

ALKALMAZANDÓ HÍVÁSKEDZDEMÉNYEZÉSI- ÉS VÉGZÖDDETÉSI DÍJAK

Szolgáltatások	Alkalmazandó díjak			
	Díj alkalmazásának időszaka	Magyar Telekom	Invitel	UPC
Általános hívás-kezdéményezés	csúcsidőben/ csúcsidőn kívül	1,12/0,66 Ft/perc	1,35/0,77 Ft/perc	1,58/0,89 Ft/perc
Általános hívás-végződtes	csúcsidőben/ csúcsidőn kívül	1,12/0,66 Ft/perc	1,35/0,77 Ft/perc	1,40/0,79 Ft/perc

A mobilvégződtesési díjak szabályozása az Európai Bizottság ajánlásának³⁹ megfelelően kialakított hatósági, BU-LRIC módszerű költségmodellen alapul. A modell felhasználásával kialakított – a mobil szolgáltatók által alkalmazandó díjakat – a piacelemzésről szóló fejezet „Mobilhang piacok” rész „Alkalmazandó mobilhívás-végződtesési díjak” elnevezésű táblázata tartalmazza.

2012-ben három eljárással zárult le a 4-5. piacon 2011-ben azonosított jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók nagykereskedelmi díjait is magában foglaló hozzáférési referenciaajánlatainak jóváhagyási folyamata. Az infrastruktúrához való hozzáférés és a közeli bitfolyam-hozzáférés nagykereskedelmi szolgáltatásokat a kötelezett szolgáltatók TD-LRIC költség-számítási módszerrel kialakított, a referenciaajánlatukba foglalt, jóváhagyott költségalapú díj felszámításával kötelesek nyújtani.

³⁹ 2009/396/EK ajánlás (2009. május 7.) az EU-ban a helyhez kötött és mobilvégződtesési díjak szabályozói kezeléséről.

Az árakra vonatkozó döntés alapján a főbb nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatások havi díjai az alábbiak:

Szolgáltatások	Alkalmazandó díjak		
	Magyar Telekom	Invitel	UPC
Helyi hurok teljes átengedése	1 792 Ft/hó	1 631 Ft/hó	1 768 Ft/hó
Közei bitfolyam-hozzáférés	1 105 Ft/hó	972 Ft/hó	1 391 Ft/hó

Az 5. számú, a szélessávú hozzáférési piacon a nagykereskedelmi országos bitfolyam-hozzáférést a jelentős piaci erejű szolgáltatóként azonosított 3 szolgáltató retail minus módszerrel⁴⁰ kialakított díj alkalmazásával köteles nyújtani. Az így szabályozott nagykereskedelmi ár, mint árplafon abszolút határt szab a nagykereskedelmi árazásnak, segítve az alternatív szolgáltatók e nagykereskedelmi szolgáltatásokra épülő kiskereskedelmi szolgáltatásainak versenyképességét, a kiskereskedelmi árak csökkenését, s egyúttal a szélessávú piacon célul kitűzött ellátottság-növelést.

A retail minus árszabályozással biztosítható, hogy a nagykereskedelmi árak a tényleges kiskereskedelmi ártendenciáknak megfelelően, e tendenciát megfelelő gyakorisággal (a határozat szerint 6 hónap) monitorozva változzanak. A kötelezett szolgáltatók által benyújtott alapadatokat és számításokat a hatóság ellenőrzi, jóváhagyja, vagy meghatározott esetekben módosítja, majd az NMHH Elnöke megállapítja a nagykereskedelmi szélessávú szolgáltatások minimális árrését és maximális nagykereskedelmi árát. A hatóság Elnöke által jóváhagyott retail minus alapú díjak mint inputköltségek jelennek meg a jogosult szolgáltatóknál, azok kiskereskedelmi ajánlataiban.

A kötelezett szolgáltatók a retail minus módszer alkalmazásával kialakított díjaik alapját képező számításaikat évente kétszer kötelesek benyújtani az

⁴⁰ A retail minus módszer a kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer, ahol a kiskereskedelmi ár árréssel csökkentett értéke a nagykereskedelmi ár.

NMHH Elnöke számára. 2012-ben – az Eht. hatálybalépése óta összességében – a 14. és a 15. alkalommal nyújtották be adatszolgáltatásukat az ármegállapításhoz. A retail minusz szabályozás következtében a kiskereskedelmi és a megállapított nagykereskedelmi árak kedvezően alakultak.

A szabályozás eredményeként 2012. év során a nagykereskedelmi árak átlagosan az alábbiak szerint változtak a megelőző év második félévében érvényes nagykereskedelmi árakhoz viszonyítva:

Szolgáltatók	Paasche árindex	Változás az előző évhez képest
Magyar Telekom	95,7%	- 4,3%
Invitel	97,6%	- 2,4%
UPC	71,8%	- 28,2%

A kötelezett szolgáltatók valamennyi kiskereskedelmi terméküknek megfelelő nagykereskedelmi terméket kötelesek kiajánlani, ideértve az új kiskereskedelmi termékeiket is. A bevezetésre kerülő új termékek – 2012-ben három eljárásban, két szolgáltató, s alkalmanként számos termék – esetében azok nagykereskedelmi maximális díját, s e szolgáltatások minimális árrését a hatóság Elnöke állapította meg.

Szabályozói számvittel kapcsolatos kötelezettségek

A hatóság Elnöke a 2011. évi piacelemzési határozataiban kirotta a számviteli szétválasztás kötelezettségét is, amely kötelezettség ellenőrzése a 2012. év folyamán is megjelent a hatósági feladatok között.

E kötelezés a hatóság számára átláthatóvá teszi az egyes szolgáltatásokkal kapcsolatos bevételeket, ráfordításokat, valamint biztosítja a nagykereskedelmi díjak kialakításával kapcsolatos üzletági bevételi, költség- és tőke megtérülési információkat. E kötelezettség keretében a kötelezettek az Eht.-ban meghatározott határidőig benyújtották kimutatásaikat az NMHH Elnökének és a beadványok jóváhagyása a jogszabályi előírások szerinti eljárás keretében, az előírt határidőn belül lezajlott.

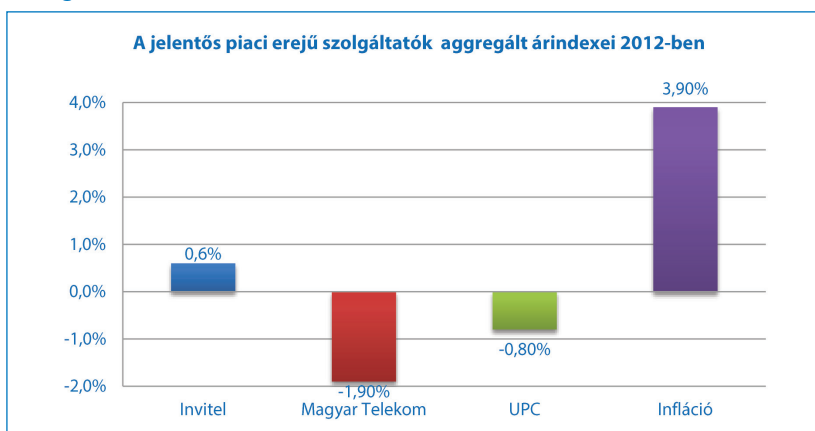
Kiskereskedelmi árellenőrzések

A hatóság Elnöke a jelentős piaci erejű szolgáltatók esetében korlátozta az előfizetői hozzáférés kiskereskedelmi díjának emelését a technológiasemleges módon meghatározott, 1-es számú vezetékestelefon-hozzáférési piacon. Amennyiben a hozzáférési díjak emelkedése a megelőző egy éves időszakhoz viszonyítva az éves fogyasztói árindex mértékét meghaladja, az indokolatlanul magas árat jelent, ezért a határozat a fogyasztói árindex mértékét meghaladó díjnövelést megtiltja. A kötelezettség teljesítését a határozat függelékében foglalt módszertan alapján, a Központi Statisztikai Hivatal által az adott évre ténylegesen megadott fogyasztói árindexszel összevetve, hatósági ellenőrzési eljárás keretében évente vizsgálja az NMHH.

A piacelemzési határozatban kirótt kötelezettség ellenőrzésére a hatóság 2012-ben hatósági ellenőrzési eljárást végzett az érintett jelentős piaci erejű szolgáltatók (Magyar Telekom Nyrt., Invitel Zrt., UPC Kft.) esetében. A vizsgálattal lefedett szolgáltatások száma a korábbi évekhez képest jelentősen megnőtt, a Magyar Telekom Nyrt. esetében 471, az Invitel Zrt. esetében 111, a UPC Kft. esetében pedig 17 darab volt. A 2011. évre vonatkozó ellenőrzések kedvező megállapítással zárultak. A vizsgálatok eredményei azt mutatták, hogy egyik érintett szolgáltató sem szegte meg a túlzott árazás tilalmát, az áremelések nem haladták meg a megengedett mértékeket. 2011-ben az Invitel

Zrt. minimális mértékben emelte a vezetékes telefon hozzáférési árát, így az összesített árindex (100,6%) nem érte el az infláció szintjét. A Magyar Telekom Nyrt. árai az előző évhez viszonyítva 1,9%-kal mérséklődtek, a UPC Kft.-nél a hozzáférések kiskereskedelmi ára pedig 0,8%-kal csökkent. (A Központi Statisztikai Hivatal számításai szerint 2011-ben 3,9% volt az infláció.)

1. diagram

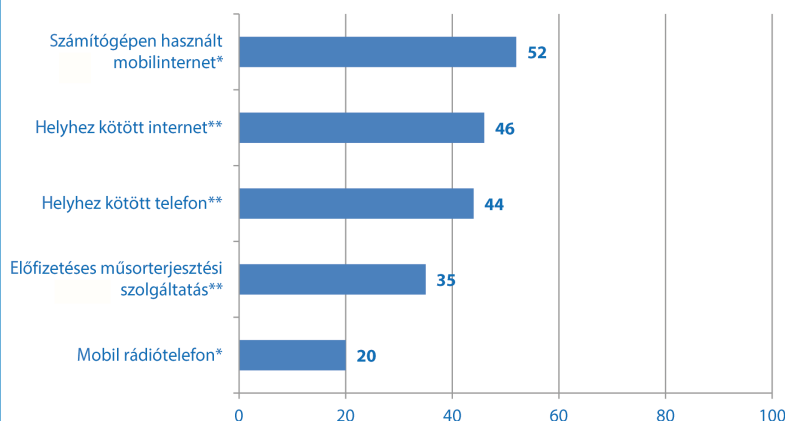
A piaci folyamatok és a következetes szabályozói magatartás eredményeként a szolgáltatók kiskereskedelmi árpolitikájában változás következett be az elmúlt években. Míg 2005-ben mindhárom szolgáltató megszegte a kötelezettséget, az azt követő időszakban a szolgáltatók vezetékestelefon-hozzáférési díjaikat csak mérsékelten, a megengedett inflációs értéken belül emelték, illetve több ízben árcsökkentés is előfordult.

Az előfizetői szerződések felmondásához köthető szankciók ellenőrzése

A határozott idejű előfizetői szerződések, azaz az ún. hűségsszerződések kedvezményeik miatt igen népszerűek a különféle távközlési szolgáltatásokat igénybe vevők körében. 2012-ben a hűségsszerződések a mobilinternet-részipiacon voltak a legelterjedtebbek (52%) és a mobiltelefonok esetében éltek vele a legkisebb arányban a felhasználók (20%).

2. diagram

Hűségsszerződések gyakorisága az adott szolgáltatás előfizetői körében (százalék), 2012. év

***Az előfizető 14 éves és idősebb személyek körében. **Az előfizető háztartások körében.**
NMHH-kutatás, Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében. 2012: Hűségsszerződések. Bázis: az adott szolgáltatással rendelkező háztartások, illetve 14 éves és idősebb személyek.

Ugyanakkor a határozott idejű szerződések azáltal, hogy egy-két évre egy szolgáltatóhoz kötik a fogyasztót, megnehezíthetik a szolgáltató váltást, így

akadályozhatják más szolgáltatók piacra lépését vagy pozíciójának erősödését, tehát a verseny hatékonyságát csökkenthetik. A határozott idejű szerződésből, annak lejártá előtt kilépő előfizetőt a szolgáltatók kötbér megfizetésére kötelezik. Ha a szankció mértéke túlzó és ez az előfizetőt megakadályozza a szabad választásban, akkor a felhasználót indokolatlan megkülönböztetés éri. E piaci probléma kezelésére születtek 2007-ben és 2010-ben az NMHH piacelemzési határozatainak kötelezettségei.

2011 augusztusa óta az Eht. 134. § (15) bekezdése rendelkezik arról, hogy a határozott idejű szerződések lejárat előtti előfizetői felbontásakor a szolgáltatók kizárólag a már igénybe vett kedvezményeket kérhetik vissza szankcióként a szerződésbontó előfizetőtől. A felmondáshoz köthető szankciókra vonatkozó jogszabály életbelépésével a kötelezettség a határozott idejű szerződést alkalmazó valamennyi távközlési szolgáltatóra érvényessé vált. Korábban a piacelemzési határozatok csak a vezetékes hozzáférési piacon írták elő kötelezettségként a fogyasztók indokolatlan megkülönböztetésének tilalmát, melynek értelmében felmondás esetén a szolgáltatók előfizetői felmondás esetén a kedvezményekkel, illetve a szolgáltatók kedvezményhez kapcsolódó költségeivel arányos kötbért számíthattak fel.

A hatóság első ízben 2008-ban, ellenőrzési eljárás keretében vizsgálta a kötelezettség teljesítését. A Magyar Telekom Nyrt. – a szolgáltatók között egyedül – egyes díjcsomagjai igénybevételi feltételeivel, kötbérszámítási módszerével megszegte a kötelezettséget, mivel költségeivel nem tudta elfogadhatóan indokolni a kötbér mértékét és számítási módszerét.

Miután a vezetékestelefon-szolgáltatókon kívül a többi szolgáltatót 2011 augusztusáig nem érintette a fenti kötelezés, a módosításhoz való alkalmazkodás lehetővé tétele érdekében a hatóság 2012-ben csupán monitorozta a jelentősebb cégek kötbérezési gyakorlatát, ellenőrzési eljárást nem indított. Ennek során megállapítást nyert, hogy a szolgáltatói honlapok és az ÁSZF információi több esetben hiányosak a hűségnyilatkozattal járó kedvezményeket és a kötbért illetően, és egyes szolgáltatói gyakorlatok nem teljes mértékben

felelnek meg az Eht. új szabályozásának. A kötbérezési gyakorlatok áttekintését követően a pontos piaci helyzet feltárása érdekében 2012 második felében a hatóság ellenőrzési tervet dolgozott ki a 2013-ban lefolytatandó hatósági ellenőrzési eljárások menetére.

Egyéb kapcsolódó tevékenységek

Kötelezettségek módszertanához kapcsolódó hatásvizsgálatok

A hatóság a 2012. év első félévében befejezte a számviteli szétválasztás szabályainak felülvizsgálata, felhasználói célzatú és módszertani fejlesztése vonatkozásában 2011-ben elkezdett átfogó projektjét, amelyet külső tanácsadó bevonásával valósított meg.

A projekt célja volt a számviteli szétválasztási kötelezettség nemzetközi gyakorlatának megismerése, a piacok szabályozási eltéréseinek vizsgálata és szükség szerint egymáshoz közelítése, a szabályrendszer fejlesztése közgazdaság-elméleti alapokon történő felülvizsgálat révén, azaz végső soron e szabályozói számviteli eszköz tartalmi fejlesztése a felhasználás elősegítése érdekében.

A projekt eredményeként a számviteli szétválasztási kimutatások struktúrája a célnak megfelelően átalakításra került, valamint a kimutatások a jövőben egyszerűsített módszertan szerint készülnek majd. Ezáltal egyrészt a hatósági gyakorlat közelít a nemzetközi gyakorlathoz, a kimutatásokban szereplő adatok jól auditálhatók, összehasonlíthatók válnak, másrészt a módszertani egyszerűsítések miatt csökken a kötelezett szolgáltatók számviteli szétválasztási kimutatásokkal kapcsolatos adminisztrációs terhe. Ezen új, felülvizsgált szabályrendszer a folyamatban lévő piecelemezési eljárások lezárása után, a 2012. évet követően juthat szerephez.

Ármonitoring és árelemzések

A hatóság 2012-ben továbbfejlesztette kiskereskedelmi ármonitoring-tevékenységét. A meglévő vezetékes- és mobiltelefon-szolgáltatások, valamint az internetszolgáltatások áradatbázisa kiegészült a legjelentősebb mobilinternet szolgáltatások adataival. A rendelkezésre álló adatok alapján árelemzések készültek a jelentős piaci erejű vezetékes- és mobiltelefon-szolgáltatók, valamint a legjelentősebb helyhez kötött internet- és mobilinternet-szolgáltatók díjcsomagjainak 2011. évi és 2012. első félévi áralakulásáról.

A fogyasztók tájékozottságának növelése érdekében a hatóság kialakította az átlagos havi költségmutató módszertanának koncepcióját és az átlagos fogyasztási szerkezet meghatározásához adatokat kért be a szolgáltatóktól. A szolgáltatókkal egyeztetések zajlottak az adattartalom pontosítása és a módszertan véglegesítése érdekében. A szolgáltatói adatszolgáltatást követően 2013-ban kerülhet sor a mutató végleges kidolgozására és felhasználására.

A FELHASZNÁLÓK ÉRDEKEINEK VÉDELME, A SZOLGÁLTATÓK TEVÉKENYSÉGÉNEK FELÜGYELETE

A konvergens hatóság egyik fontos feladata jogelődjéhez hasonlóan, hogy az elektronikus hírközlési és a postai szolgáltatások területén, valamint a jogszabályban meghatározott berendezésfajták értékesítésével kapcsolatban végzett felügyeleti tevékenységével védje a szolgáltatások igénybe vevőinek és a korlátos erőforrások jogosult használóinak garanciális jogait, valamint fenntartsa a tisztességes és hatékony verseny feltételeit. Ennek eszköze az Eht. hatálybalépése óta hagyományosan a felügyeleti és piacfelügyeleti tevékenység volt. A piacfelügyelet nem csupán ellenőrzést és feltárt jogsértések megszüntetését célzó tevékenységet jelent, hanem az érintett hírközlési piac változásainak figyelemmel kísérését, elemzését és szükség esetén jogalkotás kezdeményezését is. A 2011. év folyamán az Eht. módosítása nyomán a piacfelügyelet szabályai változásokon mentek át. Az új szabályok alapján mind a két féle, mind az általános hatósági felügyeleti, mind a piacfelügyeleti felügyeleti tevékenység az elektronikus hírközlési szabályok megtartásának ellenőrzését és a talált eltérések megszüntetését célozza.

A két féle felügyeleti eljárás között lévő legfontosabb különbség a fókuszban van: a piacfelügyelet célja az elektronikus hírközlési piac zavartalan és eredményes működésének elősegítése, a hírközlési tevékenységet végzők, előfizetők és felhasználók érdekeinek védelme és a tisztességes és hatékony piaci verseny fenntartása. Ennek megfelelően a piacfelügyelet körébe tartozó hatósági ellenőrzések és eljárások mindig hivatalból indulnak, és jellemzően a piac

egy-egy nagyobb szeletét fedik le. A lefolytatott eljárások eredményeként a hatóság egységes és egybefoglalt, minden ügyfélre kiterjedő határozatot hoz, amely értékeli a vizsgált szolgáltatások körében a jogszabályi előírások érvényesülését, az eljárás során feltárt jogsértéseket, és meghatározza a hatóság által indokoltnak tartott jogkövetkezményeket. Emellett a határozatok ugyancsak meghatározzák a jogsértések jövőbeni megelőzése, az önkéntes jogkövetés előmozdítása és a piaci folyamatok zavartalan működését célzó állami beavatkozás javasolt irányait is.

Az általános hatósági felügyelet célja annak ellenőrzése, hogy az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők az elektronikus hírközlésre vonatkozó jogszabályokban, a hatóság határozataiban és az általános szerződési feltételeikben foglaltak szerint járnak-e el. Az általános hatósági felügyelet körébe tartozó eljárások mind kérelemre, mind hivatalból indíthatók, és egyedi döntésekkel zárulnak.

A kétféle felügyeleti tevékenység összekapcsolódik és kiegészíti egymást: a piacfelügyelet révén a hatóság átfogó ismereteket szerez a piaci folyamatokról, a fejlődés irányairól, és ugyancsak átfogó módon képes azt befolyásolni az eljárásokban hozott döntéseivel. Az általános hatósági felügyelet ugyanakkor jellemzően a mindennapokban előforduló jogsértéseket tárja fel, és ezáltal aprópénzre váltja a sokféle jogszabályi és hatósági előírást, így segítve elő az Eht. alapelveinek és céljainak minél teljesebb érvényesülését.

A 2011-es évben a változások év közben következtek be, a felügyeleti tevékenység új kereteinek kialakítása az év végére befejeződött, az első tapasztalatok alapján a 2012-es év értékelése jó eredménnyel zárult.

A beszámoló a következőkben a hírközlési, a postai és a berendezés általános hatósági és piacfelügyelettel, a kérelem alapján folytatott eljárásokkal és a felügyeleti szankciókkal foglalkozik.

Az általános hatósági felügyeleti és a piacfelügyeleti tevékenység alapját az évente kidolgozott és elfogadott piacfelügyeleti, általános hatósági felügyeleti és ellenőrzési terv jelenti. Ez tartalmazza azokat a kiemelt vizsgálati területeket, amelyeken a hatóság megítélése szerint a piaci információk, a korábbi években folytatott ellenőrzések, eljárások és a fogyasztói panaszok alapján átfogó

ellenőrzések végrehajtására van szükség. A tervben kerülnek meghatározásra azok az utóellenőrzések is, amelyek a korábbi években előírt szolgáltatói kötelezettségek teljesítéséről hivatottak visszajelzést adni. A terv teljesítéséről negyedévente és az év végén összefoglaló jelleggel beszámoló készül, amely a tervvel együtt nyilvánosan is közzétételre kerül. Ennek célja, hogy a szolgáltatók és a közvélemény számára egyaránt tájékoztatást adjon a hatóság munkájáról, és egyszersmind felhívja a figyelmet a piacon talált problémákra, jogsértésekre. Az ellenőrzési eredmények és az alkalmazott szankciók nyilvánossága pedig elősegíti az önkéntes jogkövetést is. A tervben kitűzött feladatokon kívül a hatóság év közben is indít hivatalból ellenőrzéseket olyan esetekben, amikor a rendelkezésre álló adatok, bejelentések az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályok megsértését valószínűsítik.

A terv szerinti és a terven kívüli, hivatalból indított ellenőrzések mellett a hatóság kérelem (postai szolgáltatások esetében panasz) alapján is eljár kivizsgálva, hogy az ügyfél által jelzett konkrét ügyben a szolgáltató megtartotta-e az irányadó jogszabályokat, illetve a saját, szolgáltatásra vonatkozó szerződési feltételeit. Ezek a kérelmek értékes információforrást jelentenek a piacfelügyeleti munkában, mivel a legközvetlenebb módon jelzik a hatóság számára a piacon meglévő problémákat. Elemzésünkkel az egyéni ügyeken túlmutató következtetések levonására is mód nyílik, amelyek a piacfelügyelet súlyponti területeinek meghatározásánál használhatók fel.

A felügyeleti tevékenység elsődleges célja a feltárt jogsértések megszüntetése és annak biztosítása, hogy hasonló jogsértések a jövőben ne fordulhassanak ismételten elő. Ezért a fokozatosság elvével összhangban hatósági szankciók alkalmazására akkor kerül sor, ha az egyéb rendelkezésre álló eszközök nem vezettek eredményre, vagy a jogsértést az elmarasztalt szolgáltató ismételten elköveti. A formális eljárások és szankciók mellett a jogkövető magatartás elérésében nagy szerep jut az informális (soft law jellegű) eszközöknek, így az érintettekkel folytatott hatósági egyeztetéseknek és a tájékoztató kampányoknak. Ezen a területen a felügyeletért felelős szervezeti egységek a Média- és Hírközlési Biztossal is együttműködnek.

A PIACFELÜGYELETI TERV VÉGREHAJTÁSA

1. ábra

A 2012. évre vonatkozó terv három nagy témakörben vizsgálta az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályok betartását. A digitális átállás sikerességének biztosítása érdekében a hatóság elvégezte a kábeltelevíziós ellátottsággal kapcsolatos felmérést, továbbá a csatornaösszetétel-módosítások jogszerűségének vizsgálatát.

Tekintettel arra, hogy az információalapú társadalomban elengedhetetlen a jó minőségű internetszolgáltatás, a hatóság az ÁSZF-ek alapján közlést tesz

az egyes díjcsomagokban kínált sávszélességet és az ehhez tartozó garantált sebességet (melyet a szolgáltatónak mindig teljesítenie kell), valamint ezek arányát; így lehetőséget nyújt a felhasználók számára, hogy minden lényeges információ birtokában válasszanak szolgáltatót és szolgáltatást. Az internet esetében gyakoriak az alacsony sebességre és a szolgáltatás akadozására vonatkozó kérelmek, bejelentések. Ezért a hatóság ellenőrizte, hogy a szolgáltatók hogyan ellenőrzik a szolgáltatás minőségét és annak nem megfelelőse esetén megteszik-e a szükséges intézkedéseket.

A harmadik nagy témakör az előfizetői szerződés és annak módosítása. Az elektronikus hírközlésben – az előfizetői szolgáltatások tekintetében – garanciális szerepe van ennek a szerződésnek; ez tartalmazza a feleket megillető jogokat és kötelezettségeket, a díjat, a minőségre vonatkozó szolgáltatói vállalásokat. Különösen kritikus kérdés a szerződés módosítása. A nagy előfizetői körből adódóan a szolgáltatók tömegesen kötnek szerződéseket, ÁSZF-et és ún. blankettaszerződéseket alkalmaznak, hiszen minden egyes előfizetővel e helyzetben nincs lehetőség az egyéni megállapodások megkötésére. A tömeges szerződéses állomány következtében a szolgáltatóknak lehetőségük van a szerződés egyoldalú módosítására, azonban csak szigorú törvényi korlátok között. A hatóság ellenőrizte az ÁSZF-et, valamint az előfizetői szerződéseket és azok módosításait 2012-ben több témakörben is.

Az ellenőrzés alá vont szolgáltatók kiválasztása

Az indokolt módon való eljárásnak és a hatékonyságnak mint eljárási alapelveknek⁴¹ való megfelelés érdekében a hatóság az ellenőrzés alá vont szolgáltatókat előzetes elemzés alapján választja ki.

Az egyedi kérelmek, a hatóság tudomására jutott egyéb tények meghatározzák azokat a problémákat, melyekkel a hatóságnak foglalkoznia kell.

41 Eht. 24. §

Az ellenőrizendő szolgáltatás vagy valószínűsíthetően jogsértő gyakorlat meghatározását követően kiválasztásra kerül az a szolgáltatói kör, melynek vonatkozásában a hatóság a vizsgálatot lefolytatja.

A szolgáltatók kiválasztására irányuló elemzés figyelembe veszi a rendelkezésre álló hatósági erőforrásokat és az egész vizsgálandó sokaságot jól jellemző 10-20%-os reprezentatív minta alapján meghatározza a vizsgálandó szolgáltatói kört azt is figyelembe véve, hogy a vizsgálat lehetőleg minél nagyobb előfizetői létszámot érintsen. Másik fontos alapszabály, hogy az adott évben az azonos szolgáltatási területen működő, közel azonos nagyságú előfizetői körrel rendelkező szolgáltatókat egy vagy lehetőleg ugyanannyi tervfeladat érintsen. E szabály biztosítja az egyenlő elbánás elvének érvényesülését.

Értelemszerűen nincs szükség az érintett szolgáltatói kör mintavételes meghatározására, amennyiben az ellenőrzés vagy felmérés valamennyi szolgáltatóra kiterjed, vagy az eljárás alanyai csak jogszabályban meghatározott szolgáltatók lehetnek, mint pl. az elnöki hatáskörbe tartozó (korábban: tanácsi) ügyek esetében a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók, az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatások esetében az e tárgyban a miniszterrel szerződést kötött, vagy a miniszter által kijelölt szolgáltatók.

Az utóellenőrzések esetében pedig azon szolgáltatók vizsgálatára kerül sor, amelyeket a hatóság korábban felhívott az önkéntes jogkövetésre, vagy határozatban számukra kötelezettséget írt elő, illetve velük szemben bírságot alkalmazott.

További általános szabály, hogy a hatósághoz tájékoztatási igénnyel fordulók, valamint az eljárások lefolytatását kérő ügyfelek által jelzett problémákra a hatóságnak reagálnia kell és az egyedi ügyekben jelentkező jogsértéseket általános jelleggel, akár a szolgáltató teljes tevékenységének felülvizsgálatával, akár az adott tárgyban érintett valamennyi szolgáltató ellenőrzésével kell elhárítania. Ezen esetekben a vizsgálandó szolgáltatói kört vagy szolgáltatási területet közvetett módon a hatósághoz forduló ügyfelek határozzák meg.

Az ellenőrzés alá vonandó szolgáltatók kiválasztása során a hatóságnak úgy kell eljárnia, hogy reagáljon a benyújtott kérelmekben, illetve a hivatalból folytatott eljárásokban felmerült problémákra. A fentiekben bemutatottak mellett a hatóság „kockázatosnak” és ellenőrizendőnek tartja minden olyan szolgáltató magatartását, amely az egyszerűen teljesíthető, jogszabályban előírt adatszolgáltatási kötelezettségét nem teljesíti. Ezen szolgáltatók esetében nem érvényesülnek a kiválasztásra vonatkozó általános szabályok és az adott szolgáltató esetében sor kerülhet egy éven belül több szempontú (több tervfeladatot érintő) ellenőrzésre is. E kiválasztási szempont alkalmazásának másik célja a hatósági nyilvántartások hitelességének biztosítása, hiszen ezek a nyilvántartások az elektronikus hírközlési és a postai szolgáltatások vonatkozásában garanciális jelleggel bírnak.

Statisztikai adatok

A 2012-es évben az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat érintő tervfeladatok végrehajtása során a lefolytatott eljárások, elrendelt adatszolgáltatások, illetve helyszíni ellenőrzések összesen 973 szolgáltatót érintettek (egy szolgáltatót több feladat is érinthetett). A postai piacfelügyelet körében – az egyetemes szolgáltatót is beleértve – 233 szolgáltató ellenőrzésére került sor. A berendezések piacfelügyelete összesen 238 berendezéstípust érintett.

A hatóság továbbá 327 forgalmazónál, összesen 18 691 eszközre kiterjedően ellenőrizte, hogy a forgalmazás során a digitális földfelszíni műsorterjesztési szolgáltatás vételére alkalmas készülékek el vannak-e látva a jogszabályban előírt tájékoztatással, útmutatóval.

Az ellenőrzési adatok alapján látható, hogy a piacfelügyeleti terv végrehajtása során az ellenőrzések 40%-ában jogsértő ÁSZF-et vagy szolgáltatói gyakorlatot talált a hatóság, ami a terv készítése során azonosított problémák relevanciáját mutatja. A hatóság az év során sem észlelt más olyan, a tervben nem szereplő problémás eseteket, amelyek nagyszámú előfizetőt érintettek volna.

Megállapítható az is, hogy az előző évekhez hasonlóan magas (közel 90%-os) volt a szolgáltatók jogkövetési hajlandósága, vagyis túlnyomó többségben külön hatósági eljárás és szankció nélkül, önkéntes jogkövetés keretében eleget tettek a hatósági ellenőrzés eredményeként kiadott felhívásokban foglaltaknak.

A piacfelügyeleti terv céljainak érvényesülése az elektronikus hírközlési szolgáltatások területén

A hatóság 2012-es elektronikus hírközlési szolgáltatásokra és a berendezésekre vonatkozó piacfelügyeleti tervét hármas stratégiai cél alapján építette fel. Segítse elő a digitális átállás sikerességét, lehetőség szerint növelje az internet-szolgáltatás minőségének színvonalát, illetve biztosítsa az előfizetői szerződések és azok módosításainak jogszerűségét.

Digitális átállás

Az előző évekhez hasonlóan a hatóság a kábeltelevíziós szolgáltatások elterjedtségének elemzésével fontos információkat szerzett a hálózatok jellemzőiről, kiépítettségéről, az ellátatlan területekről. Egy további tervfeladat foglalkozott annak az előírásnak a teljesítésével, mely szerint a kiskereskedelmi forgalomba kerülő eszközök közül az MPEG-4 digitális vevődekódereken, valamint az ilyen dekóderekkel ellátott televíziókészülékeken, továbbá ezek csomagolásán egyértelműen és jól olvashatóan fel van-e tüntetve „A készülék alkalmas a magyarországi földfelszíni, szabad hozzáférésű digitális televíziós műsorszórás vételére” felirat. A hatóság vizsgálta azt is, hogy az MPEG-4-vételre nem alkalmas televíziókészülékekhez mellékelik-e azt az egyértelmű írásos tájékoztatót, hogy magyarországi földfelszíni digitális vételre kizárólag külön MPEG-4-vételre alkalmas digitális vevődekóder csatlakoztatásával válik alkalmassá.

Az internetszolgáltatás minősége

A hatóság az elmúlt három évben folyamatosan ellenőrizte, hogy a szolgáltatók hirdetéseikben, ÁSZF-ben közzéteszik-e a kínált sávszélesség mellett a garantált le- és feltöltési sebességeket is. Az ellenőrzések eredményeként mára e tárgyban rendkívül ritkán fordul elő jogsértés. Ugyanakkor az internetszolgáltatás esetében az előfizetői panaszok fő forrása az, hogy a szolgáltatók által a díjcsomagokban kínált névleges sávszélesség jóval nagyobb, mint amennyit a szolgáltató saját hálózatán belül garantál az előfizető számára.

Az előfizetői szerződés és annak módosítása

Az előfizetői panaszok kialakulásához vezető helyzetek elkerülése érdekében a hatóság hivatalból vizsgálta az egyedi előfizetői szerződések jogszerűségét. Ebben a témában a hatóság az utóbbi években már számtalan ellenőrzést végzett és a feltárt jogsértések miatt súlyos szankciókat alkalmazott tekintettel arra, hogy ez a szerződés az, amely valamennyi releváns információt tartalmazza az előfizető számára a szerződés megkötésekor. A 2007 óta folyamatosan végzett ellenőrzés eredményeként a hibás blankettaszerződések aránya a harmadára csökkent.

A hatóság annak érdekében, hogy a jogsértéseket megelőzze, még a hatálybalépés előtt ellenőrizte a hatósághoz a hatálybalépést megelőzően 30 nappal benyújtott ÁSZF-módosítások jogszerűségét és amennyiben jogsértést talált, felhívta a szolgáltatót arra, hogy a módosítást ne léptesse hatályba, vonja azt vissza.

Az ÁSZF-ek jogszerűségét egyes nagy előfizetői körrel rendelkező szolgáltatók esetében kiemelten is vizsgálta a hatóság. A megállapított jogsértések orvoslására a hatóság a fokozatosság elvét követve felhívással élt. A szolgáltatók néhány jogértelmezési kérdést kivéve pozitívan fogadták a hatóság hozzáállását és a felhívásokban megadott határidőben kijavították a kérdéses hibákat.

Az egyoldalú szerződésmódosításra a szolgáltató csak a törvényben meghatározott esetekben jogosult. Az előfizetői szolgáltatás szempontjából

különösen kritikus a díj egyoldalú megváltoztatása. Az ezzel kapcsolatos vizsgálat a legnagyobb hírközlési szolgáltatókat érintette annak érdekében, hogy az előfizetői díjak változásának vizsgálata a lehető legnagyobb előfizetői körre vonatkozóan történjék. A felmérésen túlmenően a hatóság közigazgatási eljárásban ellenőrizte az egyes szolgáltatók egyoldalú díjmódosításainak jogszerűségét. A 2011-ben nem vizsgált 9 szolgáltató vizsgálata során 5 szolgáltató esetében jogsértést állapított meg a hatóság.

A fenti célokon túlmenően a hatóság ellenőrizte, hogy a kis- és középvállalkozások esetében a szolgáltatók a jogszabályi előírásoknak megfelelően lehetőséget biztosítanak-e arra, hogy az előfizető választhasson az üzleti, illetve a lakossági előfizetői státusz között.

Postai piacfelügyelet

A hatóság jogszabályi kötelezettségének eleget téve minden évben ellenőrzi az egyetemes szolgáltatót terhelő kötelezettségek teljesülését. Az ellenőrzés jogsértést nem tárt fel. Az integrált postai szolgáltatások ellenőrzése során a vizsgált 14 szolgáltató közül 4 szolgáltató esetében állapított meg jogsértést a hatóság.

A nyilvántartás szerinti szolgáltatás ellenőrzésére irányuló vizsgálat következtében a hatóság postai szolgáltatásokra vonatkozó nyilvántartása jelentősen javult. Az adatok frissítése megtörtént. Az adategyeztetést követően törlésre kerültek az olyan szolgáltatók, amelyek a valóságban postai tevékenységet már nem végeznek, azonban ezt a tényt önként nem jelentették be a hatóság felé.

Berendezések piacfelügyelete

A hatóság a berendezések ellenőrzését négy részfeladat keretében, három típus szerinti bontásban (EMC [nagyfrekvenciás jelet vagy mellékhatást keltő berendezések], rádiós és elektronikus hírközlő végberendezések), az értékesítési módok, illetve a forgalmazók piaci helyzetének figyelembevételével végzi. Áttekintve az e területen végzett ellenőrzések adatait megállapítható, hogy az előző évekhez

viszonyítva javuló tendencia mutatkozik az ellenőrzött berendezések vizsgálati eredményeit tekintve, tehát alapvetően javultak a forgalmazott berendezések megfelelőségi mutatói. A vizsgálatok, valamint a megindított eljárások alapján tiltásra került végberendezések kellő hatást gyakoroltak a piacra, mivel 2012-ben a végberendezések immunitásvizsgálatai már nagyon jó eredménnyel zárultak.

Kérelmek, panaszok

A hatóság az Eht. 2. § b) pontja szerinti célok, alapelvek megvalósítása érdekében az Eht. 10. § (1) bekezdés 13. pontja szerinti hatáskörében eljárva, sajátos fogyasztóvédelmi feladatai keretében az elektronikus hírközlési és postai szolgáltatásokat igénybe vevők beadványait (kérelmeit, bejelentéseit, a postai piacfelügyelet esetében: panaszait) kivizsgálja és a szolgáltatók jogkövető magatartásának kikényszerítése érdekében intézkedik.

A kérelmek általános értékelése

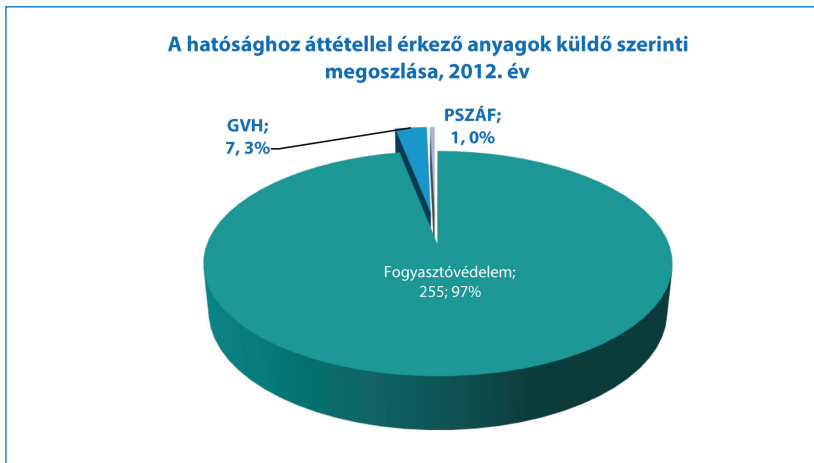
Bár az elektronikus hírközlési szolgáltatások felügyelete jellemzően hivatalból végzett hatósági tevékenység, azonban jogszabályi rendelkezés alapján a hatóság kérelemre is eljár a fogyasztók⁴², felhasználók⁴³, előfizetők⁴⁴ által jelzett, általuk feltételezett jogsértésekkel kapcsolatban.

42 Eht. 188. § 28. Fogyasztó: bármilyen természetes személy, aki szakmáján, üzleti tevékenységén vagy hivatásán kívül eső célból nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatást használ vagy igényel.

43 Eht. 188. § 26. Felhasználó: az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság vagy egyéb szervezet, aki vagy amely használja vagy igényli az elektronikus hírközlési tevékenységeket, így különösen az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat.

44 Eht. 188. § 22. Előfizető: olyan természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság vagy más szervezet, aki vagy amely a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtójával ilyen szolgáltatások igénybevételére vonatkozó szerződéses viszonyban áll.

1. diagram

A tapasztalatok szerint a kérelmezők nem minden esetben vannak tisztában azzal, hogy kérelmük mely hatóság hatáskörét érinti. Így a beérkező kérelmek 20%-a más hatóságtól áttétel útján érkezik az NMHH-hoz. Mivel a kérelmezők jellemzően leginkább a fogyasztóvédelmi hatóságot keresik fel problémáikkal, így az áttételek 97%-a is onnan érkezik.

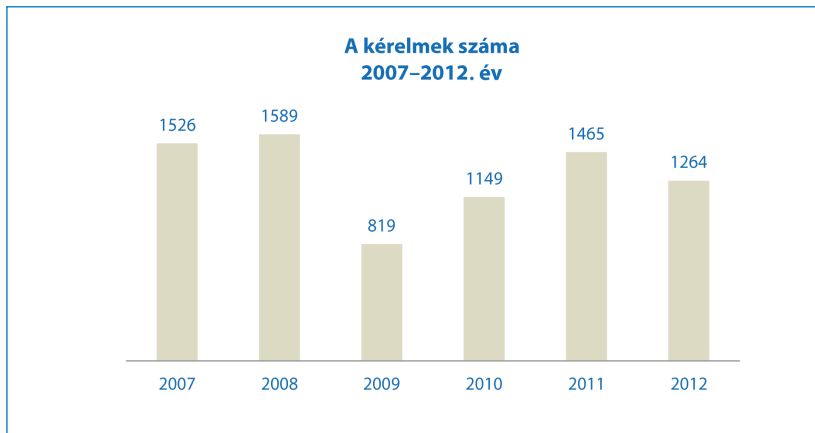
A kérelemre indult eljárásokban a hatóság ugyanazon eszközöket alkalmazhatja jogsértés megállapítása esetén, mint a hivatalból indított eljárásokban: felhívhatja a szolgáltatót jogkövető magatartás tanúsítására, kötelezheti a szolgáltatót, bírság szankciót alkalmazhat, meghatározott információk nyilvánosságra hozatalára kötelezheti a jogsértőt, vagy ön maga hozhat nyilvánosságra jogszabályban meghatározott adatokat, valamint rendelkezhet az eljárási költségek viseléséről. Fontos ugyanakkor kiemelni, hogy a fogyasztót ért konkrét jogsértést orvosolni, az esetleg elszenvedett kárt a hatóság rendezni nem tudja: az a polgári bíróságok hatáskörébe tartozik. A kérelmezők többsége az erről való tájékoztatást követően már nem tett eleget a hatóság által kibocsátott hiánypótlási felhívásoknak, így ezeket az eljárásokat meg kellett szüntetni.

Ugyanakkor a hatóság feladatai közé tartozik az is, hogy valamennyi, a hírközlésben jelentkező problémát figyelemmel kíséren és szükség esetén tegye meg az indokolt lépéseket ezek orvoslására. Ennek érdekében a hatóság a megszüntetett eljárásokat és az érdemi vizsgálat nélkül – jellemzően a hatáskör hiánya miatt – elutasított kérelmeket is elemzi és rendszerezi, így ha maga nem jogosult egy problémával kapcsolatban eljárni, akkor szükség esetén más hatóság eljárását kezdeményezheti, illetve büntetőeljárás megindítása érdekében feljelentést tehet. Ezért a kérelmek által jelzett problémák kivizsgálására hivatalból is indulhatnak eljárások.

A beszámoló szolgáltatási területenként és szolgáltatónként mutatja be a beadványokkal kapcsolatos hatósági intézkedéseket (eljárás megszüntetése, kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása, eljárás lefolytatása), illetve a lefolytatott eljárások eredményeit annak megfelelően, hogy a benyújtott kérelmek megalapozottak voltak-e, vagy sem. 2010-től a hatóság elemzi azt is, hogy az eljárás megszüntetésének mekkora részben volt oka a kérelmek visszavonása. Ugyancsak ettől az évtől kezdve rögzíti az eljárási statisztika azt is, hogy sikerült-e a hatósági vizsgálat eredményeként az előfizetőnek a szolgáltatóval egyezsége jutnia.

A hatósághoz 2012-ben összesen 1264 kérelem érkezett.

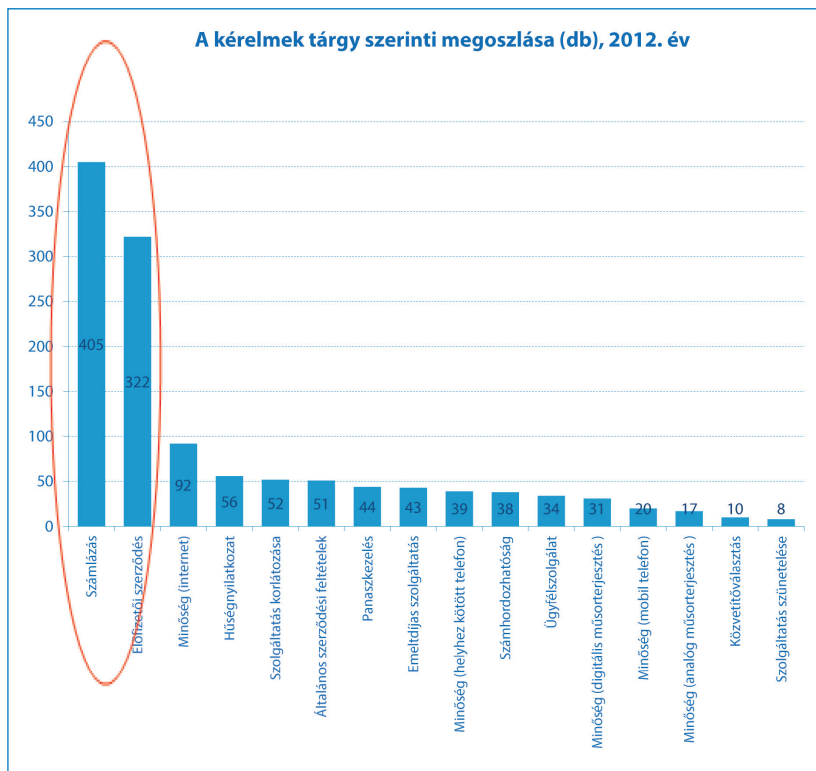
2. diagram

Az előző év adatait figyelembe véve megállapítható, hogy a kérelmek száma a díjfizetési kötelezettség következtében összességében mindössze 14%-kal csökkent, ami még így is 10%-kal meghaladja a 2010. évben beadott kérelmek számát.

A benyújtott kérelmek a 3. diagram szerinti főbb problémaköröket érintették. Az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is előtérben vannak az előfizetői szerződésekkel és a számlázással kapcsolatos problémák. A szolgáltatás minőségére vonatkozó kérelmek aránya csökkenést mutatott, de jellemző, hogy az internetszolgáltatás minőségével kapcsolatban még mindig sok gond jelentkezik.

3. diagram

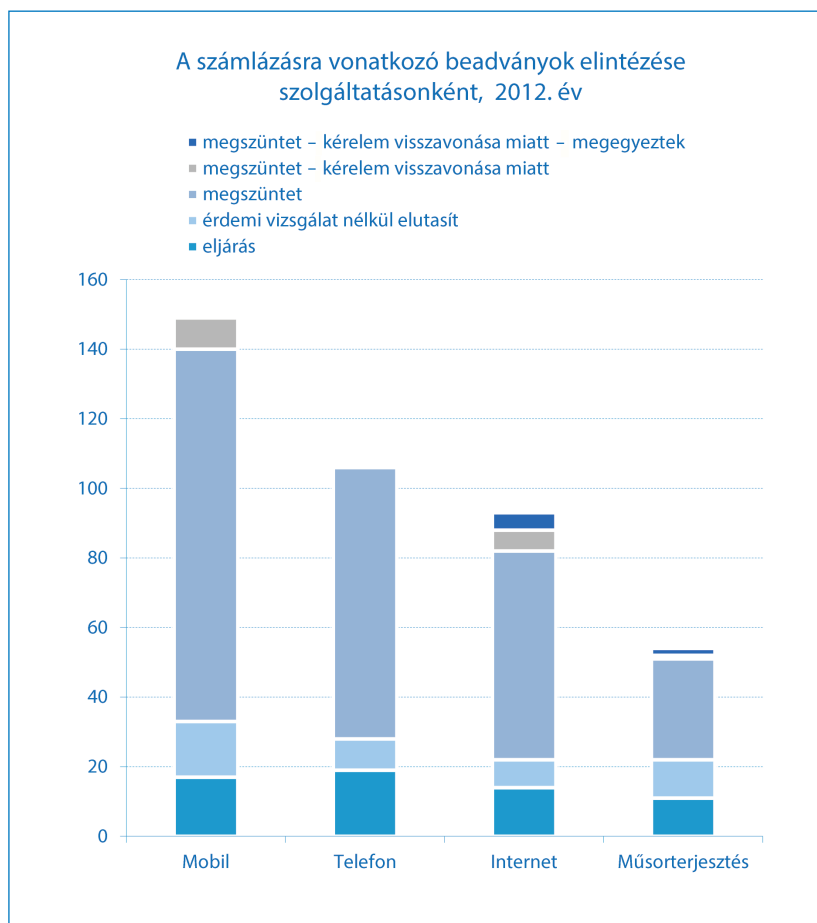

Az egyedi előfizetői szerződéshez kapcsolódnak a szerződés megkötésével, megszűnésével, teljesítésével kapcsolatos beadványok. Az utóbbi évek tapasztalata szerint is ez az egyik kritikus pontja az előfizetők és szolgáltatók közötti viszonynak, ezért a hatóság 2007 óta hivatalból, átfogó jelleggel ellenőrizi e területet.

Ugyancsak évek óta rendszeresen visszatérő probléma a számlázás, pontosabban az előfizető által vitatott szolgáltatói számlák és az azokhoz kapcsolódó reklamációk kérdése. Ezzel kapcsolatban ugyanakkor nehézséget jelent,

hogy az egyedi jogviták rendezése bírósági útra tartozik, míg a számlázás tartalmi kérdéseinek vizsgálatára hatáskörrel a fogyasztóvédelmi hatóság rendelkezik.

4. diagram

A 4. diagram szemlélteti, hogy a számlázás tárgyában benyújtott kérelmek döntő többségében (67,7%) a hatóság megszüntette az eljárást, mert az ügyfél nem fizette meg az eljárási díjat, jogos érdekét megfelelően nem igazolta, vagy a tényállás tisztázásához szükséges információkat nem bocsátotta a hatóság rendelkezésére. A megszüntetések okait elemezve megállapítható, hogy a kérelmezők 4,2%-a visszavonta a kérelmét, és 2% tudott megegyezni a szolgáltatóval. Az esetek 10,8%-ában a hatóság a kérelmeket hatáskör hiányában érdemi vizsgálat nélkül elutasította, mert a számla tartalmi kérdéseinek vizsgálata a fogyasztóvédelmi hatóság, míg az e tárgyhoz kapcsolódó polgári jogi igények megítélése a bíróságok hatáskörébe tartozik.

A számlákkal kapcsolatos esetek 15%-ában indult eljárás, ezek 57,4%-a végződött a szolgáltató elmarasztalásával.

A helyhez kötött telefonszolgáltatás vonatkozásában a legnagyobb előfizetői számmal rendelkező szolgáltatóra érkezik a panaszok túlnyomó többsége, de megjelentek a más platformon (jellemzően műsorelosztó hálózaton) szolgáltatást nyújtó szolgáltatók elleni panaszok is. Ezek számsága azonban nem kiugró. Megjegyzendő, hogy mivel az előfizetők ezen szolgáltatásokat általában más szolgáltatással együtt veszik igénybe, így a számlapanaszok sem rendelhetők minden esetben csak valamely konkrét szolgáltatáshoz.

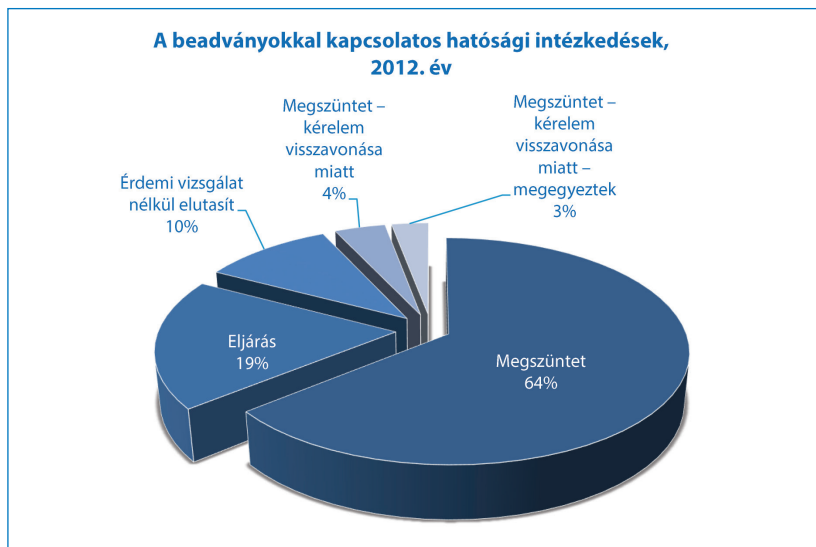
Az internet számlázásra vonatkozó beadványok száma (93 db) a 2012. évben jelentősnek volt mondható. Azonban ezek nyomán mindössze 14 eljárás indult, melyek közül 10 végződött elmarasztalással. Az internet-hozzáférési szolgáltatás minőségére vonatkozóan is több beadvány érkezett (96 db), ebből 15 volt megalapozott, 4 esetben pedig kötbérfizetésre is kötelezte a hatóság az érintett szolgáltatókat.

Visszatérő és jellemző probléma a panaszkezelés és az ügyfélszolgálat ellátása is, mely a nagyobb szolgáltatók esetében a tömeges ügykezelésből és a sablonszerű elintézésből, míg a kisebb szolgáltatók esetében a panaszkezelés rendszerének gyakorta fennálló teljes hiányából adódik.

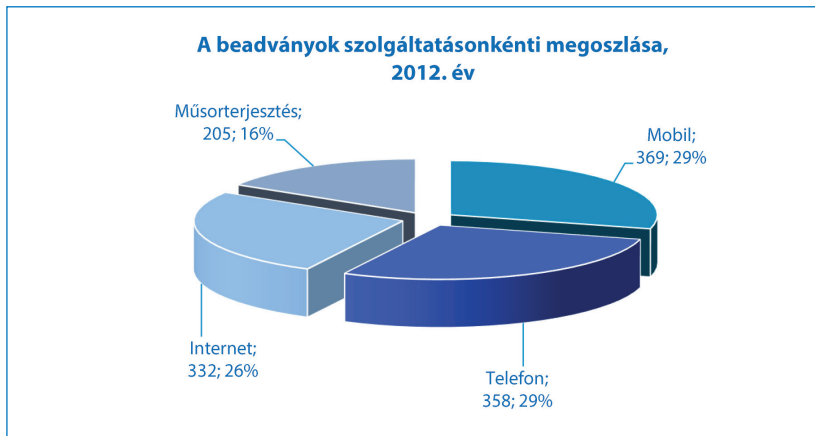
Valamennyi beadványt vizsgálva a hatóság az 5. diagram szerinti intézkedéseket tette meg a kérelmekben foglaltak alapján. A hírközlési szolgáltatósokra vonatkozó kérelmek esetében – melyek 48 szolgáltató tevékenységére vonatkoztak – 236 esetben (15%) folytatott le felügyeleti eljárást, ebből 156 (66%) beadvány megalapozottan kifogásolta a szolgáltatók tevékenységét, magatartását.

Az esetek 64%-ában az eljárást meg kellett szüntetni (az ügyfél nem fizette meg az eljárási díjat, jogos érdekét megfelelően nem igazolta, a tényállás tisztázásához szükséges információkat nem bocsátotta a hatóság rendelkezésére, vagy az ügy megoldódása miatt kérelmét visszavonta), illetve hatáskör hiányára tekintettel 10%-os arányban a kérelmeket érdemi vizsgálat nélkül el kellett utasítani (ezekben az esetekben jellemzően polgári jogvitás ügyben fordultak a hatósághoz).

5. diagram

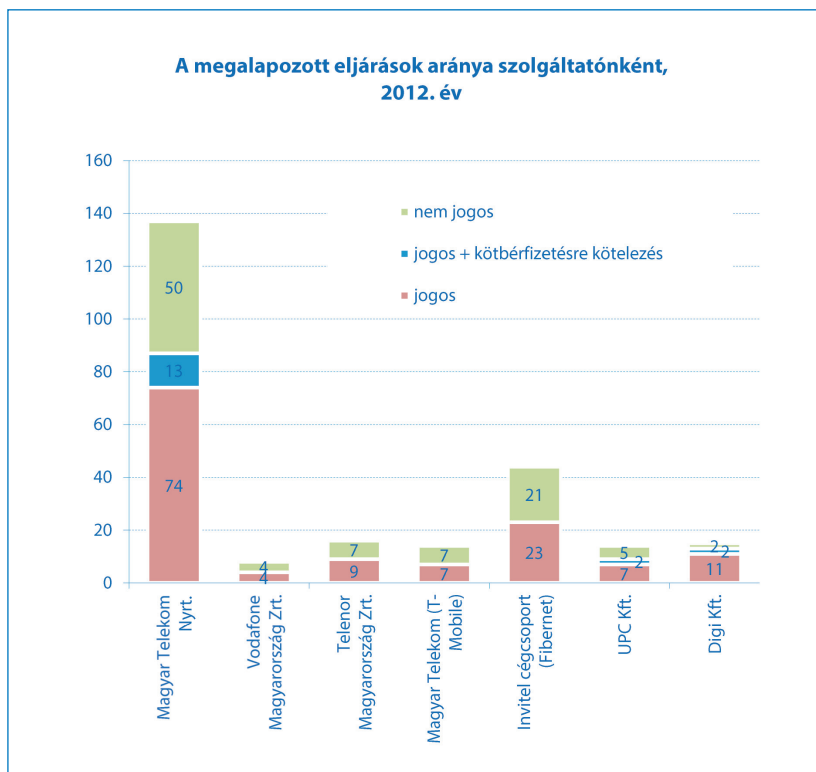
6. diagram

A beadványok szolgáltatásonkénti megoszlásával kapcsolatban kiemelhető, hogy az internet- és a helyhez kötött telefonszolgáltatásokkal kapcsolatosan érkezik a legtöbb kérelem, a műsorterjesztési és a mobil rádiótelefon szolgáltatással kapcsolatos beadványok háttérbe szorultak (6. diagram).

A 7. diagram szolgáltatónként mutatja be a hatósághoz érkezett beadványokat és a megtett intézkedéseket.

7. diagram

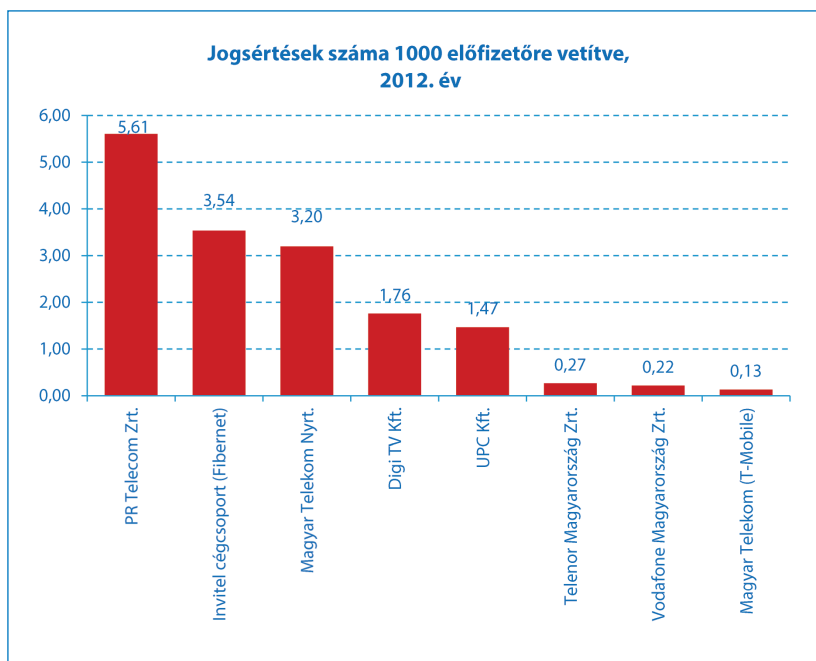

A benyújtott kérelmekkel érintett szolgáltatók sorrendjét vizsgálva két nagyszámú előfizetőt, illetve fogyasztót kiszolgáló hírközlési szolgáltató áll a lista elején, a Magyar Telekom Nyrt. és az Invitel cégcsoport (Fibernet Zrt.)

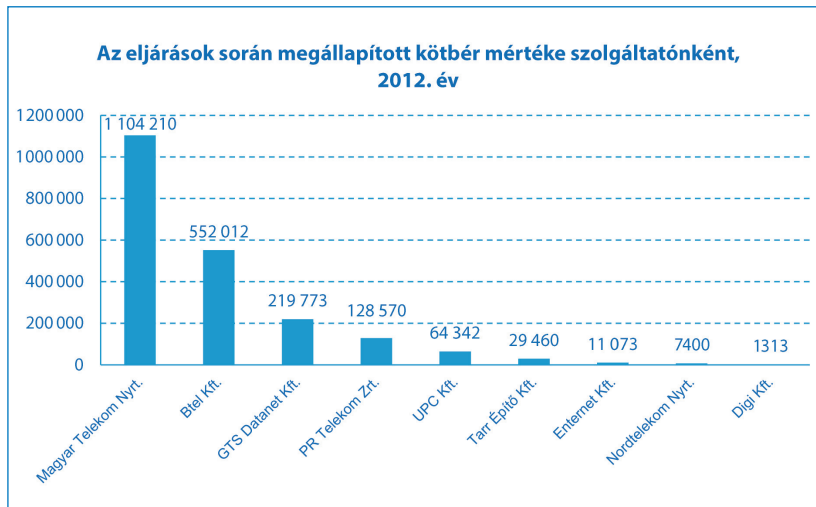
Jellemző, hogy a kérelmek jelentős részében nem indult eljárás, továbbá hogy a panaszolt jogsértés gyakran a fogyasztók nem megfelelő, hiányos, illetve félrevezető tájékoztatására vezethető vissza.

A szolgáltatók jogkövető magatartását hitelesebben mutatja be a megállapított jogsértéseknek az előfizetői számhoz viszonyított aránya (8. diagram). A jogsértések jellemzően a panaszkezelés hiányosságához, valamint a szerződések megkötéséhez, módosításához, a szolgáltatás minőségéhez, illetve a szolgáltató váltás lebonyolításához kapcsolódnak.

8. diagram

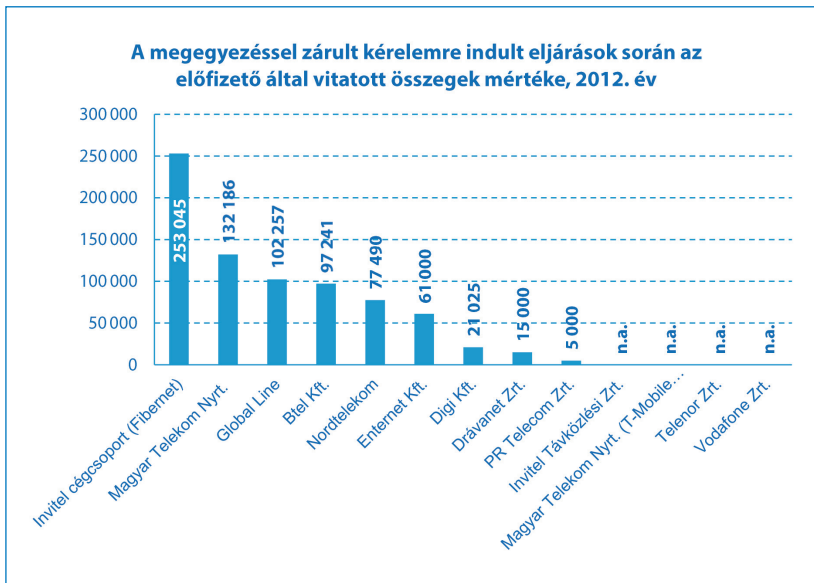
9. diagram

A lefolytatott hatósági eljárások során a 156 megalapozott beadványból a hatóságnak 25 esetben (9 internet, 7 műsorterjesztési és 9 telefonszolgáltatás vonatkozásában) kellett kötbérfizetésre köteleznie a szolgáltatót. Ez a megalapozott kérelmek 16%-át teszi ki (9. diagram). A kiszabott kötbér mértékét is figyelembe véve a Magyar Telekom Nyrt. volt az a szolgáltató, amely a legtöbb esetben nem tartotta be a jogszabályban, valamint az ÁSZF-ben meghatározott kötbérfizetéssel érintett határidőket.

Vannak azonban olyan esetek is, amikor a szolgáltató az eljárás során hibáját elismerve megegyezik az előfizetővel. A benyújtott kérelmek vonatkozásában ez a hozzáállás egyre több szolgáltató gyakorlatában fordul elő.

10. diagram

Összehasonlítva a kiszabott bírságok és a megegyezéssel érintett összegek nagyságát a 2012. teljes évi adatokkal megállapítható, hogy a szolgáltatók kevesebb esetben voltak hajlandók az előfizetőkkel megegyezni, bár egyre több szolgáltató hajlik ezen megoldást alkalmazni, és növekedett azon esetek száma, amikor a hatóságnak kellett eljárnia és köteleznie a szolgáltatókat az előfizetőnek jogosan járó kötbér megfizetésére.

A hatósági eljárás megindulását követően történő megegyezések (38 db) esetében az egyes előfizetők javára több mint 20 000 Ft-ot írtak jóvá a szolgáltatók.

A kérelmek értékelése szolgáltatási területenként

Az egyes szolgáltatási területeken jellemző problémákat a hatóság az adott területre benyújtott valamennyi kérelem száma szerint elemzi, ugyanis ez a

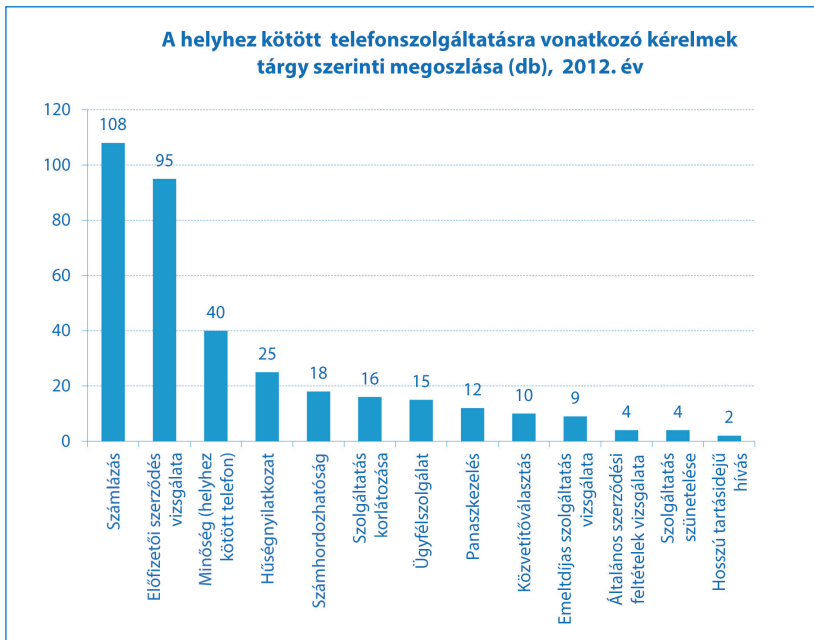
szám jelzi, hogy az előfizetők (felhasználók, fogyasztók) milyen problémákkal szembesülnek a hírközlési szolgáltatások igénybevétele során. Ebből a szempontból nem annak van elsődleges jelentősége, hogy az adott kérdésre a hatóság vagy más szerv rendelkezik-e hatáskörrel, vagy annak megoldása bírói útra tartozik-e.

A hatóság ugyanis nemcsak hatósági eszközökkel kezelheti az előfizetők panaszait, hanem tájékoztatás útján, illetve a Média- és Hírközlési Biztos rendelkezésére álló speciális (nem közigazgatási) eszközökkel is.

Helyhez kötött telefon

Ezzel a szolgáltatással kapcsolatban a kérelmekben visszatérő jellemző probléma a számlázás és az előfizetői szerződések betartása, ami alapvetően tükrözi a hatóság eddigi tapasztalatát.

11. diagram

A Magyar Telekom Nyrt. helyhez kötött telefonszolgáltatásának vizsgálata során 230 esetből 55-ben került sor eljárás indítására, jellemzően az előfizetői szerződésre, illetve panaszkezelésre, valamint számlázásra vonatkozó tárgykörben és 60 esetben volt szükség hatósági beavatkozásra, 6 esetben kötbérfizetési kötelezettséget is előírt a hatóság.

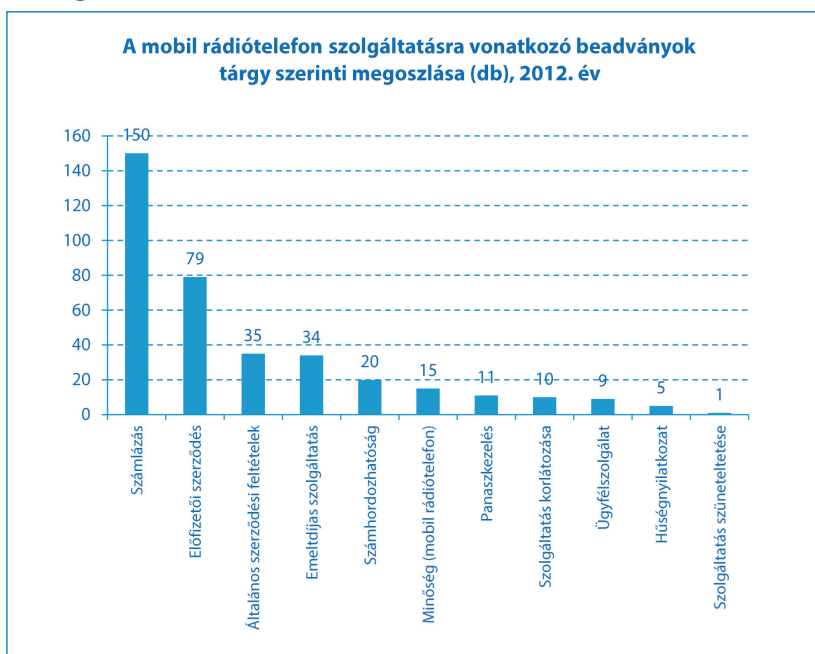
A benyújtott kérelmek 50%-a vonatkozott a Magyar Telekom Nyrt. szolgáltatásaira.

Mobil rádiótelefon

A korábbi évekhez hasonlóan a magasabb forgalmi díjakból, illetve az emelt díjas szolgáltatások igénybevételeből adódóan a felszámított díjak jelentik a

fő problémát ezen szolgáltatás vonatkozásában. Összességében az év során 369 kérelmet nyújtottak be a hatósághoz (Magyar Telekom Nyrt.: 157; Telenor Zrt.: 102; Vodafone Zrt.: 107), melyekből 8 a Telenor Zrt.-t, 6 a Magyar Telekom Nyrt.-t (T-Mobile) érintő, és 3 a Vodafone Zrt.-re vonatkozó beadvány minősült megalapozottnak.

12. diagram

Internet

Az internetszolgáltatással kapcsolatban megállapítható, hogy jelentős problémát jelent a szerződés megkötése és módosítása, valamint felmondása, az egyes díjcsomagok közötti váltás lehetőségének biztosítása. A kérelmek 26%-a vonatkozik internetszolgáltatásra. Valamennyi szolgáltatási területet

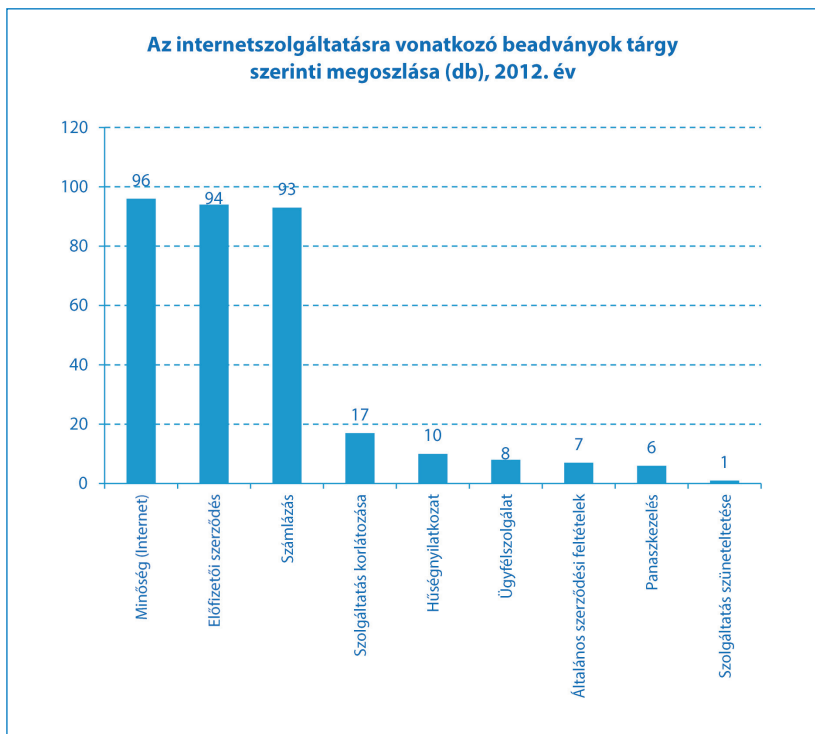
figyelembe véve kiemelten magas a számlázással (28%), az előfizetői szerződésekkel (30,4%), valamint a szolgáltatás minőségével kapcsolatos kifogások száma (28,9%). Ez egyrészt adódik a szolgáltatás azon specialitásából, hogy egyes technikai megoldások esetében az előfizető által elérhető le- és feltöltési sebesség mértéke függ attól, hogy adott időszakban mennyien veszik igénybe a szolgáltatást, másrészt abból, hogy a szolgáltatók jellemzően az elérhető maximális sávszélességgel hirdetik díjsomagjaikat. E kérdés kezelésére a hatályos NMHH rendelet előírja, hogy a hirdetésekben a maximális sávszélesség mellett a garantált sebességértékeket is fel kell tüntetni. A hirdetések jogszerűségét a hatóság kiemelt feladatként ellenőrizte 2012-ben is. Ehhez kapcsolódóan az előfizetői szerződésekkel kapcsolatos kifogások is, mivel az előfizetők az általuk nem megfelelő minőségűnek ítélt szolgáltatáshoz kapcsolódó előfizetői szerződéseket igyekeznek megszüntetni, azonban a szolgáltatók a vállalt hűségidő le nem telte miatt a szerződésbontásokhoz csak jelentős kötbérterhelés mellett járulnak hozzá.

Az előfizetői összlétszámot is figyelembe véve megállapítható, hogy a szolgáltatási terület az, ahol az előfizetők jogai leginkább sérülhetnek. A fentebb már említett tényezők mellett ennek oka az is, hogy e szolgáltatási területen közel 400 szolgáltató működik, a 100 ezres előfizetői létszámmal rendelkezőtől a néhány tucat felhasználót kiszolgálóig. A kisebb szolgáltatók sokszor nincsenek felkészülve az előfizetői jogok biztosításával járó feladatok teljesítésére, a számlák elvárható kezelésére, ugyanakkor panaszkezelésük gyakran hatékonyabb.

Hatósági intézkedésekre elsősorban ugyanazon szolgáltatók esetében volt szükség, mint a vezetékes telefonszolgáltatások esetében (Magyar Telekom Nyrt., Invitel cégcsoport: Fibernet Zrt.), de kisebb előfizetői számot kiszolgáló szolgáltatóknál is merülnek fel problémák (Enternet Kft., Digi Kft., Dunaweb Kft.). Emellett megnövekedett a mobilinternet-szolgáltatással kapcsolatos kérelmek száma is (T-Mobile [47 db]; Vodafone [42 db]; Telenor [18 db]). Ezen beadványok jelenleg az internetszolgáltatásra beérkezett kérelmek 32,2%-át teszik ki, míg 2010. évben számuk a kérelmek mindössze 20%-a volt, addig a

2011-es 35,9 %-hoz képest, ahogy az előfizetők egyre jobban kiismerik a szolgáltatás sajátosságait, mintha csökkenés lenne tapasztalható.

13. diagram

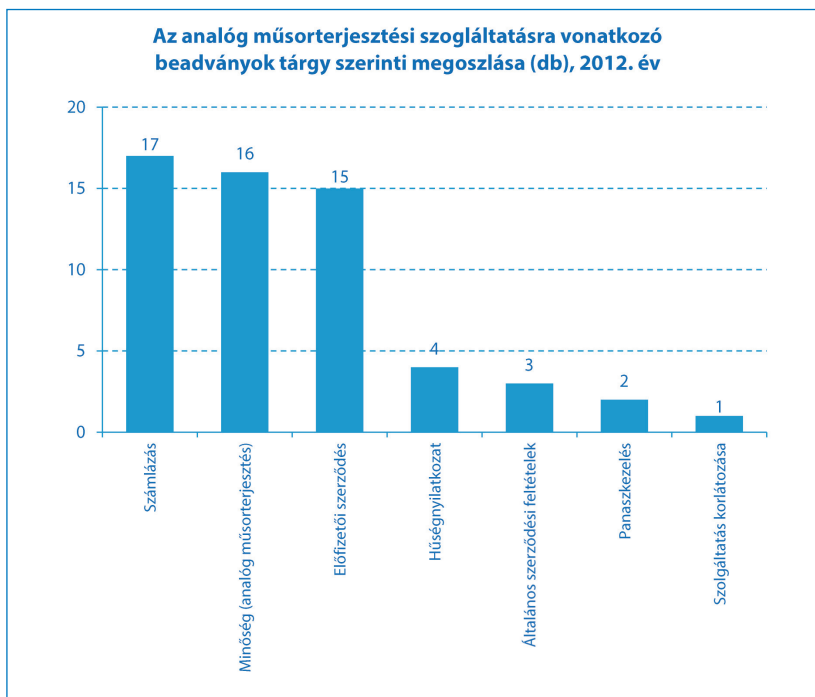

Műsorterjesztés

A kábeltelevíziós szolgáltatásokra érkezett beadványok száma az össz-előfizetői létszámhoz viszonyítva nem jelentős. A korábbi évek gyakorlatához hasonlóan a szolgáltatás minősége és a nem megfelelő számlázás emelhető ki fő problémaként. Az érintett szolgáltatók köre nem változott, jellemzően a Magyar Telekom Nyrt., az Invitel cégcsoporthoz tartozó Fibernet Zrt., valamint

a PR-Telecom Zrt. szolgáltatásaival kapcsolatban merült fel panasz. Eljárás a benyújtott kérelmek 20%-ával kapcsolatban indult. Leginkább az előfizetők nem megfelelő tájékoztatásából, pontatlan ügyintézésből adódnak a hatósághoz benyújtott kérelmek.

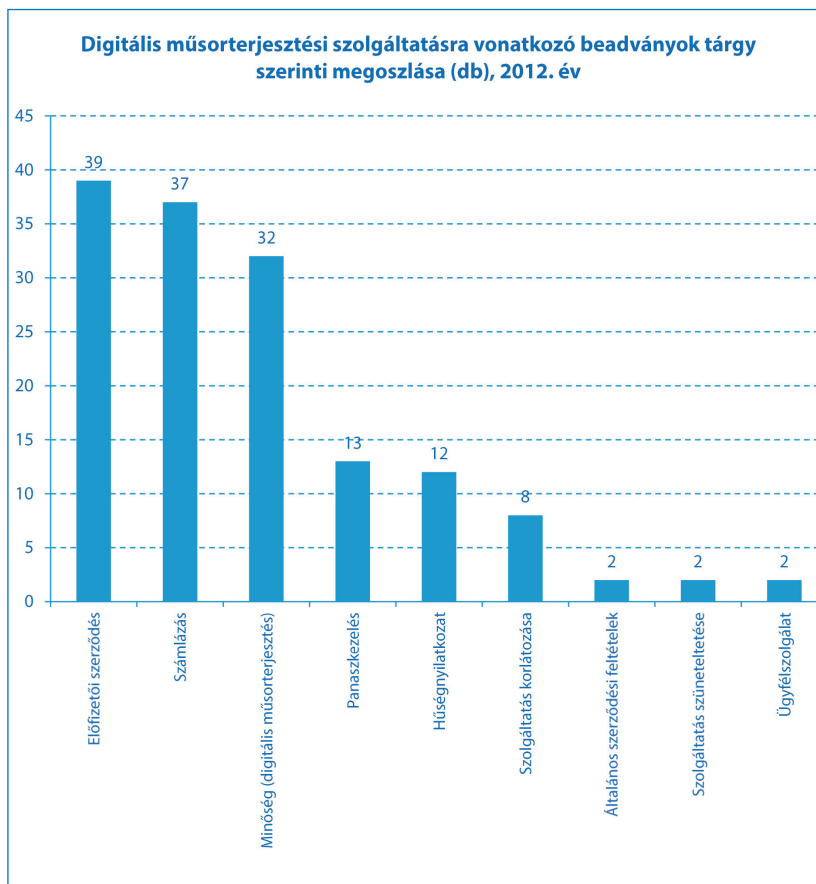
14. diagram

Hasonló a helyzet az utóbbi másfél-két évben robbanásszerű előfizetői létszámnövekedést elérő digitális műsorterjesztés területén is. A műholdas műsorterjesztési szolgáltatást vizsgálva és a kb. 2 milliós felhasználói kört figyelembe véve a benyújtott beadványok száma nem tekinthető magasnak.

Mindössze 147 beadvány érkezett (15. diagram), és ebből 32 volt megalapozott, ezek a szolgáltatás minőségére (10 db), előfizetői szerződésre (5 db), szüneteltetésre-korlátozásra (4 db), panaszkezelésre-ügyfélszolgálatra (5 db) vonatkoztak.

15. diagram

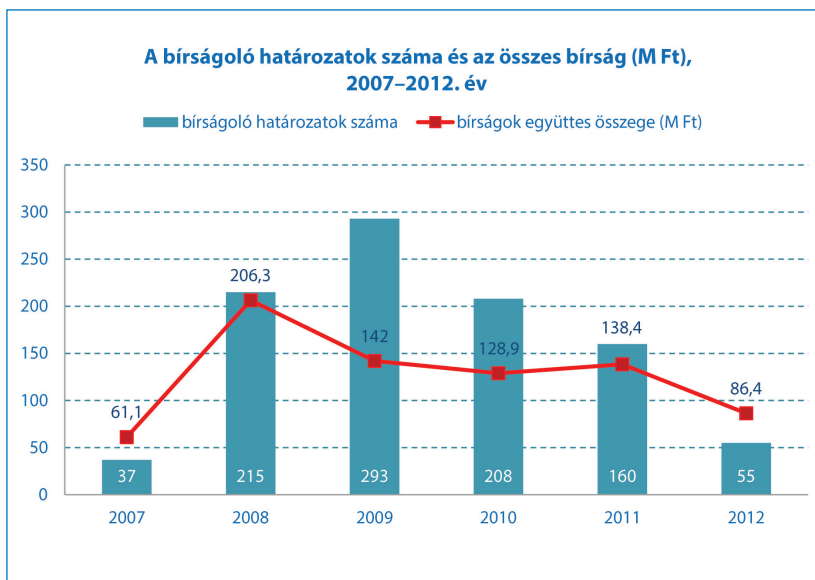

A kérelmek alapján megállapított jogsértések száma szerint a Magyar Telekom Nyrt.-t lehetne kiemelni, mert a kérelmek 48,97%-a (72 db) ezen szolgáltató szolgáltatását kifogásolta, ezek 27,7%-a jogos kifogást takart.

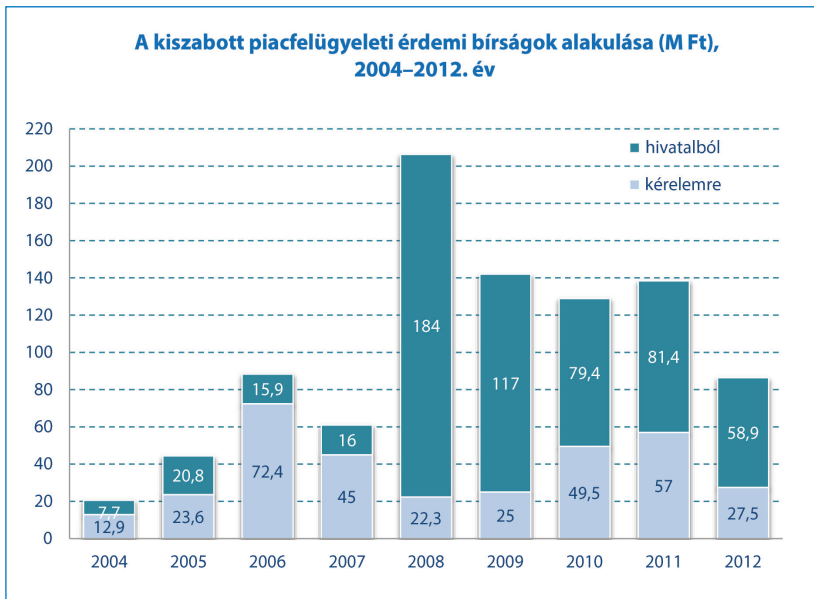
Szankciók

A hatóság által felügyeleti tevékenysége során leggyakrabban alkalmazott szankció a bírság. A hivatalból indított és a kérelemre indult eljárásokban a bírságok összértéke az 16. és a 17. diagram szerint alakult. (A diagramok az eljárási bírságokat nem tartalmazzák.)

16. diagram

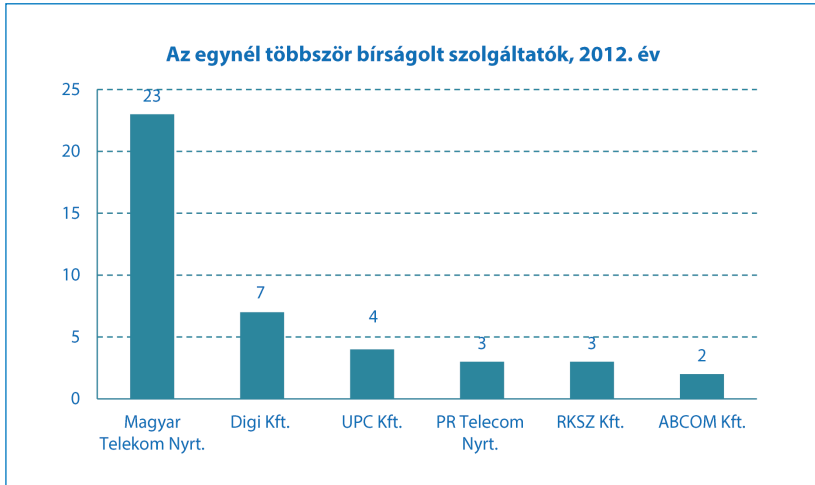
17. diagram

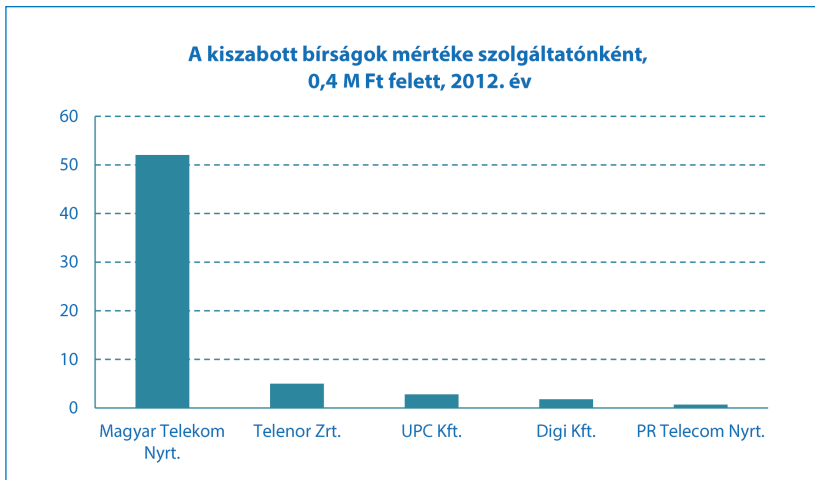
A 2012-es évben a hatóság 53 alkalommal szabott ki bírságot 13 elektronikus hírközlési szolgáltatóval szemben. Ezek közül 25 esetben ismételt jogsértés megállapítására került sor, így a szolgáltató mellett annak vezető tisztségviselője is bírságot kapott. A kiszabott bírságok összértéke 86,4 millió forint.

A kiszabott bírságok szolgáltatónkénti megoszlását, illetve mértékét a 18. és 19. diagram adatai mutatják. A 2012-es évben a Magyar Telekom Nyrt. követett el a legnagyobb számban (23 esetben) olyan súlyú jogsértést, mely a bírság kiszabását indokoltá tette. Ezek két eset kivételével kérelemre indult eljárások voltak. Az ismételt jogsértések miatt 18 esetben a Magyar Telekom Nyrt.-nél a vezető tisztségviselő bírságolására is sor került. Hozzá kell tenni azonban, hogy a Magyar Telekom Nyrt. esetében a bírsággal szankcionált jogsértések magas számát részben a piaci pozíció (a legnagyobb hazai szolgáltató) is magyarázza.

18. diagram

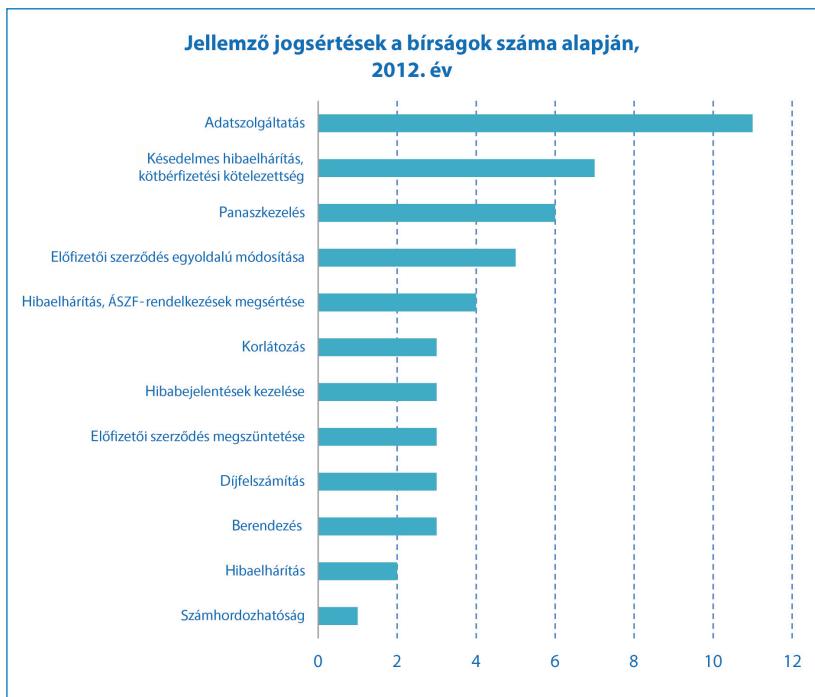
19. diagram

Tekintettel arra, hogy az Eht. az ismételtség vonatkozásában nem állapít meg elévülési jellegű határidőt, az ismételt jogsértés megállapítását az is megalapozhatja, ha ugyanaz a szolgáltató azonos tárgyban akár évekkal ezelőtt már egyszer elmarasztalásra került. Ezért a hatóság – figyelemmel az egyenlő elbánás és a fokozatosság törvényben rögzített alapelveire – az ismételtséget csak akkor állapítja meg, ha az aktuális jogsértés szoros összefüggésben volt az előzővel és a kettő között legfeljebb öt év telt el. Ugyanakkor az Eht. nem zárja ki, hogy a hatóság bírságot szabjon ki a vezető tisztségviselőre ismételtség hiányában is; erre jellemzően súlyosabb jogsértések esetén kerülhet sor, amikor az elkövetett jogsértés piacra gyakorolt hatása jelentős és a saját előfizetőkön túlmenően a felhasználók jogait is veszélyezteti.

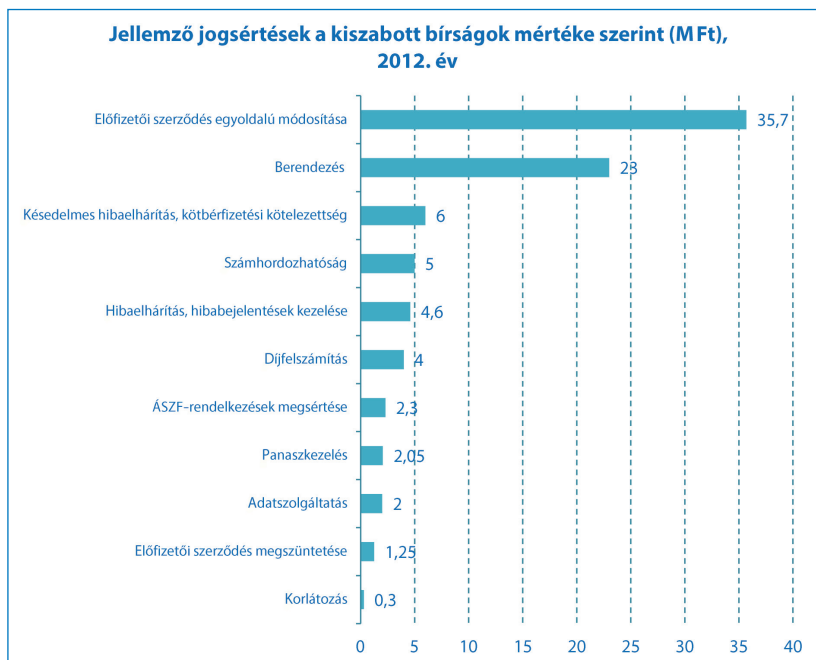
Szankció alkalmazására a 2012. évben többnyire az elektronikus hírközlési szolgáltatásokkal kapcsolatban került sor. A kiszabott bírságok számát tekintve a hibabejelentéshez, a hibaelhárításhoz, a panaszkezeléshez, az ÁSZF-ek módosításának jogszerűségéhez, a kötbérfizetéshez, a számlázáshoz, valamint az adatszolgáltatáshoz kapcsolódó jogsértések voltak a meghatározóak.

20. diagram

A kiszabott bírságok összegét tekintve az előfizetői szerződés egyoldalú módosításához, a hibabejelentéshez, a késedelmes hibaelhárításhoz, a számlázáshoz, valamint a panaszkezelés nem megfelelőse miatt kellett a legtöbb bírságot fizetniük a szolgáltatóknak (21. diagram).

21. diagram

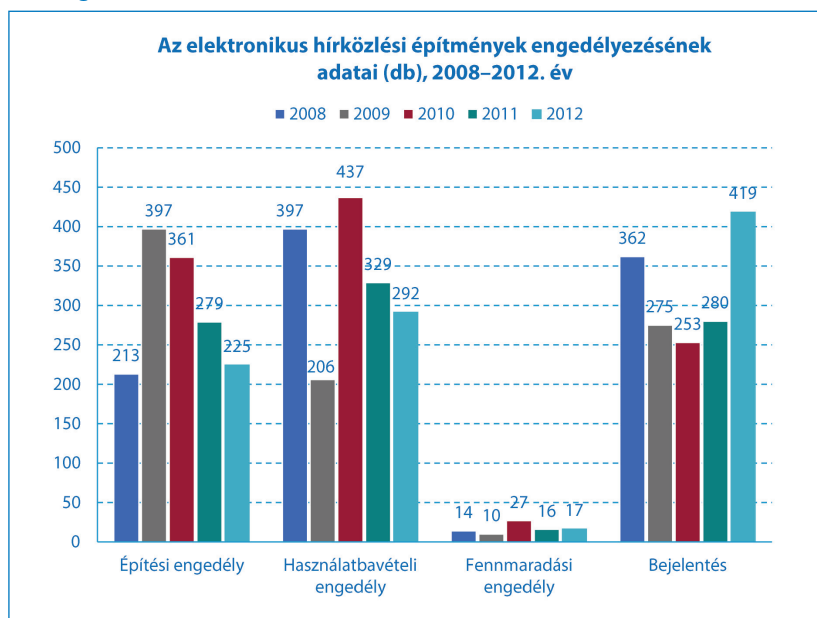
Elektronikus hírközlési építmények

2012-ben az előrejelzések szerint a hírközlési építési beruházások csökkenése volt várható, azonban az elmúlt 5 év átlagát tekintve nem történt visszaesés. Egyedül az építési engedélyek vonatkozásában tapasztalható némi darabszámbeli csökkenés.

Az engedélyezési ügyekben nagy gyakorisággal fordultak elő a 29/1999. (X. 6.) KHVM rendelet 4. § (2) bekezdés g), h) és j) pontja szerinti építések, melyek szerint az építtető nem köteles az 1000 méter alatti hálózatot, illetve a jogszerűen épült alépítménybe való kábelbehúzást engedélyeztetni, hanem elégséges azt a hatóságnak bejelenteni. A bejelentések mögött a végrehajtott beruházások jelentős szórást mutatnak, van közöttük 60 méteres építés, de előfordult 160 kilométer hosszú szakasz létesítése is.

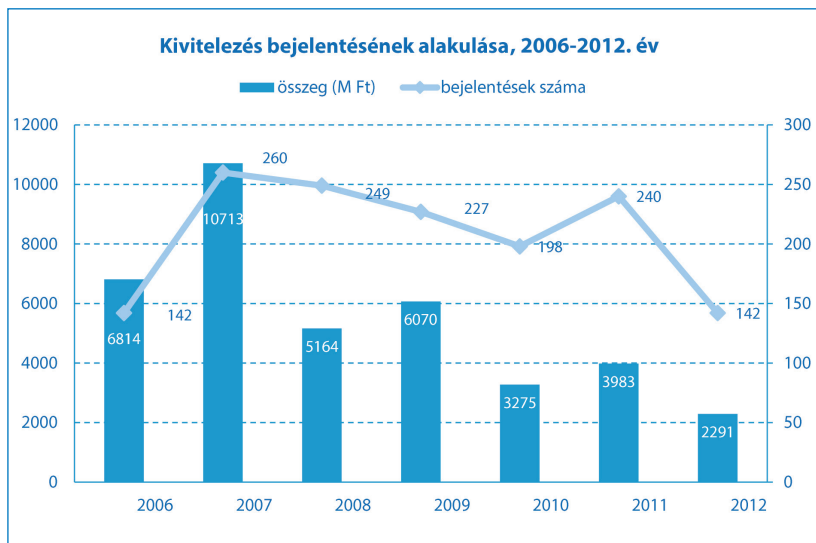
2012 májusában indult GOP-2012-3.1.2 szélessávú körzethálózat fejlesztése támogató pályázat novemberben zárult. Az ezen belül megpályázható 20 milliárd forint várhatóan 2013-ban hoz fellendülést. A pályázat nagyságára jellemző, hogy 2012-ben az összes építésfelügyelet tudomására jutott építés ennek 15%-a volt.

22. diagram

A kivitelezésre vonatkozó bejelentések és a kapcsolódó beruházási összegek elmúlt 7 évbeli változásait a 23. diagram mutatja.

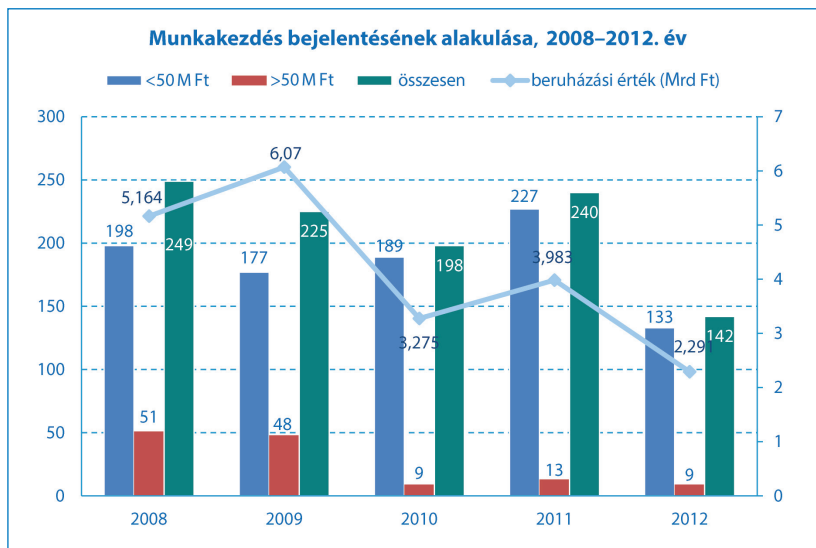
23. diagram

Miközben a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 29. § és 30. § szerinti munka-kezdés bejelentési kedv – részben az építésfelügyelet ráhatására is – növekedett, az elkezdett munkák darabszáma és a beruházási értéke a felére esett vissza.

Nagyobb beruházásból, vagyis 50 millió forint feletti költségvetésű projektből 9 indult, ebből 7 a Magyar Telekom Nyrt. érdekkörében, 3 FTTH, Budaörs, Hajdúszoboszló, Debrecen GPON hálózata és négy optikai gerinc, Pápa, Tiszaújváros, Hajdúszoboszló és Barcs térségében. Egy projektet Galgaguta önkormányzata jegyzett országhatárig kiépített gerinchálózattal, illetve egy a NIF Zrt. projektje.

24. diagram

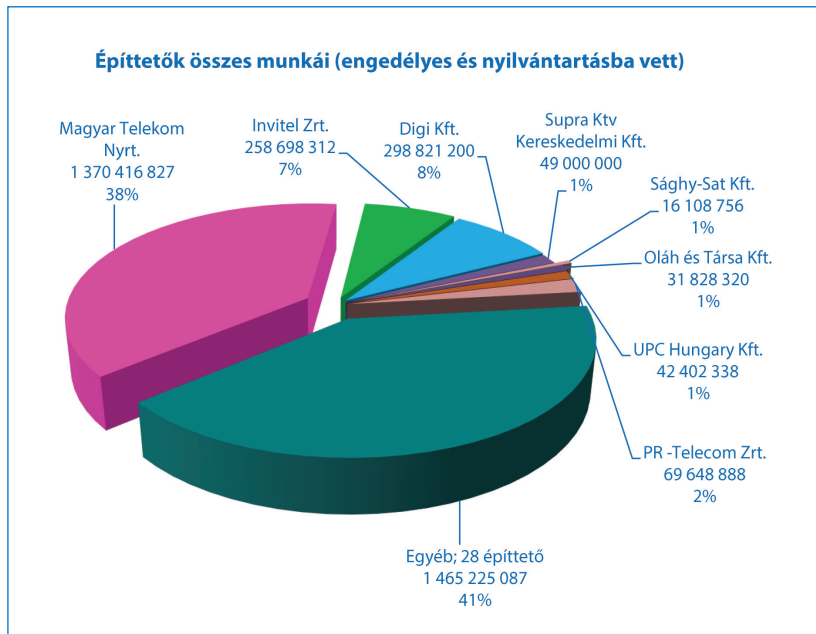

Az építési engedély kérelmek (62%) és munkabejelentések jelentős része (78%), a Magyar Telekom Nyrt. beruházási túlsúlyát mutatja, a beruházási összeg tekintetében ez a túlsúly 63%-ot jelent.

A többi nagy szolgáltató beruházásait továbbra is visszafogja, piaci részesedésük alapján a UPC Kft. csak a huszadrészét, a Digi Kft. mintegy harmadát fordítja hálózatbővítésre, felújításra.

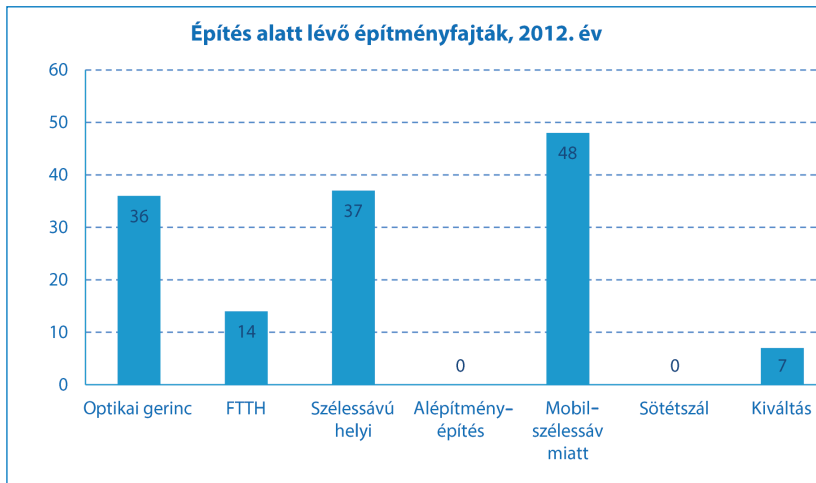
A szolgáltatók stratégiájában jelentős különbség van. A Magyar Telekom Nyrt. munkái döntő többségéhez építési engedélyt kér, meghagyva a jogszerű bővítés lehetőségét, míg az Invitel Távközlési Zrt. és az utóbbi időben a Digi Kft. is a bejelentéses munkákat részesíti előnyben. Ez utóbbi két cég is végzi FTTx hálózatok kiépítését, de csak lassan, a meglévő nyomvonalainak felhasználásával, a Digi Kft. saját építőcsapatai kapacitásainak kihasználásával.

25. diagram

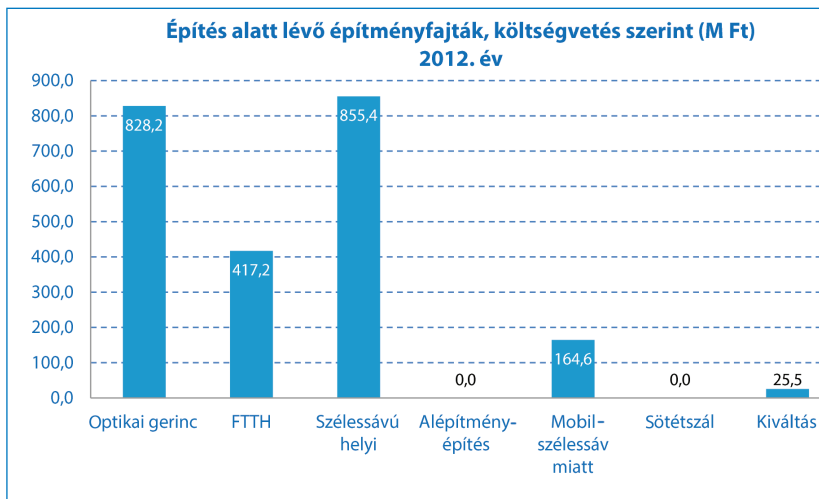

A mobiltornyok optikai hálózattal való megközelítése és az ezekhez is kapcsolódó optikai gerinchálózatok bővítése, kialakítása folytatódik, ami a bejelentett munkák alakulásán is látható.

26. diagram

27. diagram

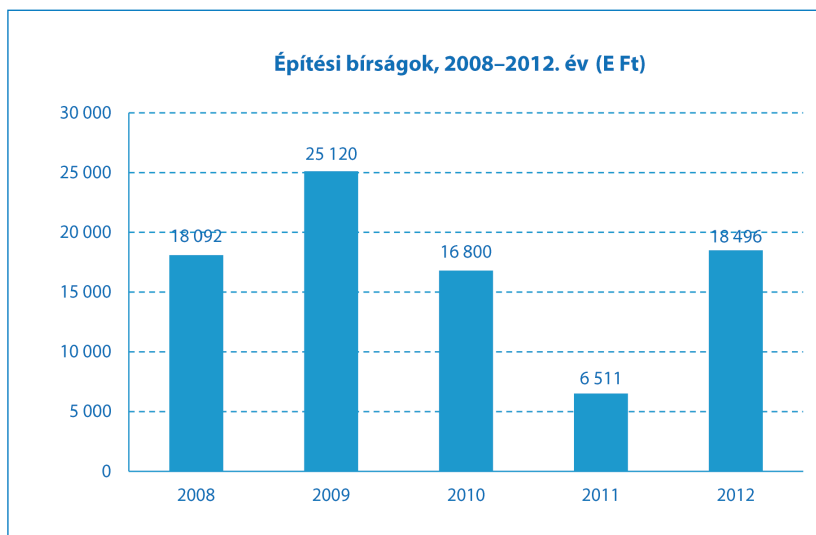

Építésfelügyelet

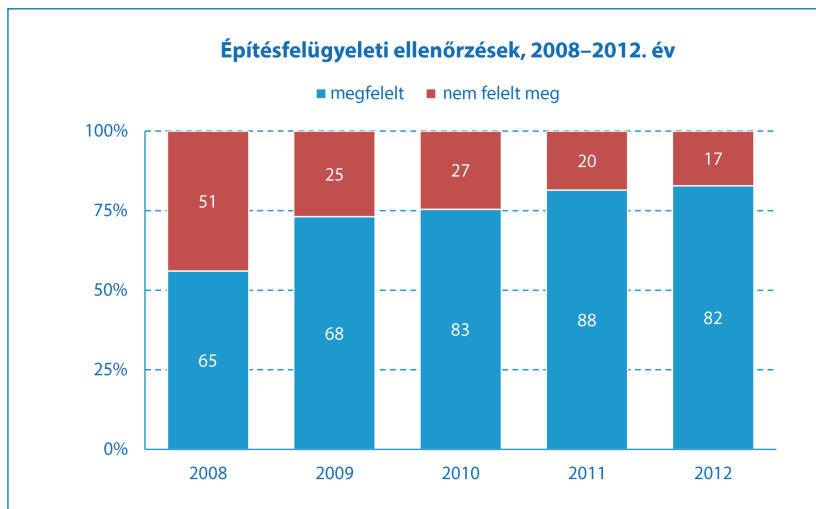
A nyomvonalas hírközlési építmények létesítése során 17 esetben jutott jogsértő magatartásra utaló körülmény a hatóság tudomására. A jogi szabályozás terén fennálló hiányok miatt azonban mindössze 7 építésfelügyeleti eljárást indíthatott a hatóság. Minden esetben az építés kezdése bejelentésének elmaradása volt az eljárás, illetve a szankció alapja.

Az építési engedéllyel rendelkező munkáknál általában megfelelő a jogszabályok ismerete, betartása, a jogsértések inkább a bejelentésre kötelezett munkáknál fordulnak elő. Ezek esetében hiába ír elő a jogszabály az engedélyhez kötött építésekkel azonos tartalmi követelményeket, az építtetők, kivitelezők ezeket sokkal kevésbé tartják be.

28. diagram

29. diagram

Az építésfelügyeleti ellenőrzések 2012-ben is folyamatosan, egész évben zajlottak az ellenőrzési tervben megszabott ütemtervnek megfelelően. A bejelentett 142 építés 70%-ában a hatóság helyszínen is ellenőrizte az építési munkálatok szabályosságát.

A hatóság azonban nem csak a jogsértések felderítése és megszüntetése révén járul hozzá ahhoz, hogy a hírközlési építmények az előírásoknak megfelelően kerüljenek kivitelezésre. Immár hagyományos módon 2012. november 8-án került sor a hatóság rendezésében a IX. Építtetői, Tervezői és Kivitelezői Konferenciára. A fórum az NMHH rendezésében lehetőséget adott a Magyar Mérnöki Kamara tájékoztatójának megtartására, ezen kívül technológiai és jogszabály ismertetés, valamint a kiviteli tervek tartalmi követelményeiről is kaptak tájékoztatást a résztvevők. A hatóság munkatársai tájékoztatót tartottak az engedélyezési eljárásokról és a jogszabályokban bekövetkezett vagy a közeljövőben bekövetkező változásokról.

KORLÁTOS ERŐFORRÁSOKKAL VALÓ GAZDÁLKODÁS

A KORLÁTOS ERŐFORRÁS-GAZDÁLKODÁS SZERVEZETEI, TERÜLETEI

A korlátozott erőforrás-gazdálkodás magába foglalja a frekvencia- és az azonosító-gazdálkodás területeit. A korlátozott erőforrásokkal való gazdálkodás társadalmi, gazdasági jelentősége miatt különösen fontos terület az Európai Unió és az egyes országok számára egyaránt.

A feladatai ellátása keretében az NMHH gyakorolja a rádiófrekvenciákra és azonosítókra vonatkozó állami tulajdonosi jogokat, gazdálkodik a rádiófrekvenciákkal és azonosítókkal.

A hatóságon belül a polgári célú frekvencia- és azonosítógazdálkodás feladatait a Frekvencia- és azonosítógazdálkodási főosztály, a nem polgári célú frekvenciagazdálkodással kapcsolatos közigazgatási feladatokat a Közigazgatási Frekvenciagazdálkodási Hatóság (a továbbiakban: KFGH) látja el. A rádióspektrum felügyelete, ellenőrzése a Mérésügyi főosztály hatáskörébe tartozik.

Az elmúlt időszak egyértelműen igazolta, hogy a konvergencia hatóság létrehozása és ezzel egyidejűleg a korábban elkülönült hatósági szervezetben és

miniszteri alárendeltségben működő polgári és nem polgári célú frekvenciagazdálkodó hatóságok egy hivatali szervezetben való egyesítése jelentősen megnövelte a rádióspektrummal való hatékony, a társadalmi hasznosulás optimumára törekvő gazdálkodás lehetőségeit.

A hatóság élt azokkal a lehetőségekkel, amit a közös hatósági célrendszer, a közvetlen együttműködés, a spektrumgazdálkodást támogató, a polgári és nem polgári célú felhasználói érdekeket egyaránt érvényre juttatni képes egységes mérőszolgálat létrehozása a gazdálkodási hatékonyságot fokozó új lehetősége nyitott meg. Így az NMHH megalkotta és nyilvánosságra hozta az egységes és a teljes rádióspektrumra kiterjedő rádióspektrum stratégiát. Folyamatban van a nemzeti frekvenciafelosztás és a frekvenciasávok felhasználási feltételeinek egységes, közös szabályozása. Megkezdődött az egységes nemzeti frekvenciahasználati nyilvántartás és elektronikus gazdálkodási rendszer létrehozása, a frekvenciagazdálkodáshoz kapcsolódó eljárásrendek egységesítése. Polgári és nem polgári célú felhasználói érdekkonfliktus 2012-ben nem volt.

A hatóság a hírközlés és ennek keretében a frekvenciagazdálkodás területén részt vesz a Kormány – jogszabályokban meghatározott – politikájának végrehajtásában. Közreműködik a Kormány elektronikus hírközléssel kapcsolatos nemzetközi tevékenységének előkészítésében, részt vesz a nemzetközi kötelezettségek végrehajtásában, ellátja Magyarország képviselőt az elektronikus hírközléssel kapcsolatos nemzetközi szervezetekben, kapcsolatot tart az Európai Bizottsággal és más tagállami szabályozó hatóságokkal.

Az NMHH új jogállása a hírközlés – és benne a frekvenciagazdálkodás számára – a korábbi szabályozási struktúrájához képest jelentős változást, független-séget eredményezett.

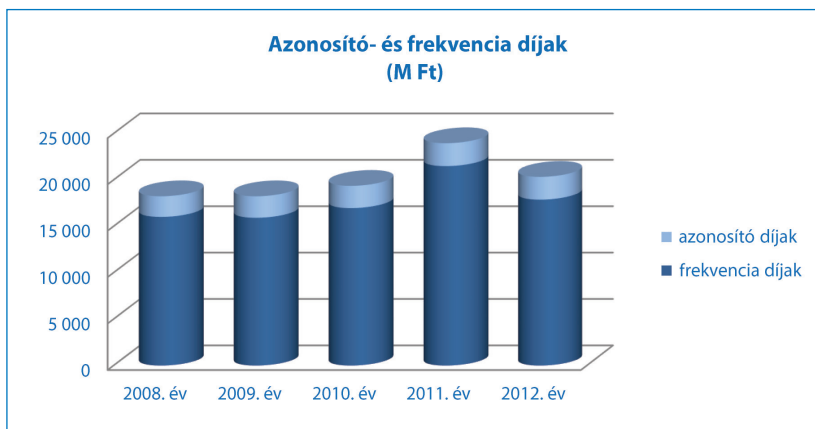
A hatóság megerősített jogállása, az Elnök rendeletalkotási hatásköre, a frekvenciagazdálkodáshoz kapcsolódó NMHH kompetenciák hosszú távon biztosítják a hatóság nagyfokú függetlenségét, autonómiáját, a magas színvonalú tevékenység bázisát a korlátos erőforrás-gazdálkodás területén.

Polgári célú frekvencia- és azonosítógazdálkodás

Az új hatóság létrehozásával a frekvencia- és azonosítógazdálkodás területén a szervezet feladataiban alapvető változást jelentett az elnöki rendeletalkotási hatáskör, amely elsősorban a frekvenciadíj rendelet és a frekvenciasáv-használati feltételek részbeni újraszabályozását jelentette. A korábbi feladatok nem változtak meg, azonban a működési környezetben végbement változások néhány feladatcsoportban erőteljes növekedést eredményeztek.

Az azonosító- és frekvenciagazdálkodás bevételei meghaladják az évi 20 milliárd forintot. Az utolsó 5 év statisztikáját az alábbi diagram tartalmazza:

1. diagram

	2011. év (M Ft)	2012. év (M Ft)	Változás
Frekvencia díjak	21 501,40	17 881,50	-16,84%
Azonosító díjak	2 463,40	2 453,70	-0,39%
Összesen	23 964,80	20 335,20	-15,15%

A frekvencia díjak csökkenése két okra vezethető vissza:

- a) A 960 MHz feletti frekvenciasávokra vonatkozóan 2012. április 1-jétől megváltozott a díjrendelet, amely alapján a fenti időponttól kevesebb díjat kell fizetniük a felhasználóknak.
- b) A GSM-hálózatokra vonatkozó díjfizetési kötelezettség megállapításának módja megváltozott 2012. januártól. Korábban a fizetendő díj mértéke függött az üzembe helyezett TRX számától, amely most már csak a kiejelölt sáv szélességtől függ. Ezzel egyidejűleg a fizetendő díjak mértéke is csökkent a szolgáltatókkal történt konzultáció alapján.

Az azonosítóhasználati díj bevétel 2012-ben minimálisan csökkent (0,39%). Ezt főleg a gazdasági helyzet miatt bekövetkező szolgáltatói és hatósági azonosító használat felülvizsgálatok, visszaadások, visszavonások okozták. A visszavonások nagyobb részét a szolgáltatók kezdeményezték, de azonosítóhasználati díj nem fizetés, vagy az azonosítóhasználatra feljogosító szolgáltatás megszűnése miatt bekövetkező hivatalból indított azonosítóvisszavonási eljárások is díjcsökkenést eredményeztek.

Nem polgári célú frekvenciagazdálkodás

A KFGH a beszámolási időszakban – az NMHH önálló hatáskörű szervezeti egységeként – ellátta az Eht.-ban, illetőleg a nem polgári célú frekvenciagazdálkodás rendjéről, valamint a nem polgári célú frekvenciagazdálkodás körébe tartozó szervezetekről szóló 12/2011. (XII. 16.) NMHH rendeletben megállapított hatósági és egyéb feladatokat, közöttük a NATO Nemzeti Rádiófrekvencia Hivatal teendőit.

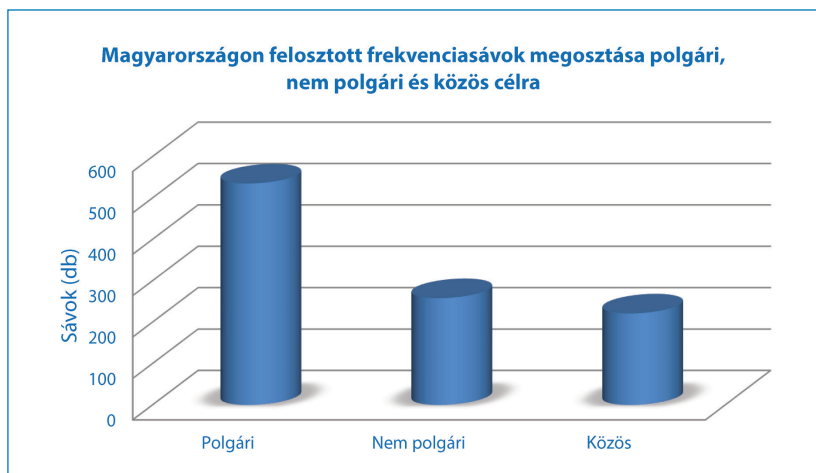
A KFGH biztosította a honvédség, a nemzetbiztonsági szolgálatok, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv, a terrorizmust elhárító szerv, az általános rendőri feladatokat ellátó szerv, a hivatásos katasztrófa szerv, a büntetés-végrehajtási szerv, a NAV vámszervei és nyomozóhatósági szerve, valamint a Rendészeti Hálózat, a kormányzat rádiótávközlő rendszerei és az Egységes Digitális Rádió Rendszer működtetői számára a feladataik ellátásához igényelt frekvenciahasználat feltételeit.

Folyamatosan képviselte a nem polgári célú frekvenciahasználat érdekeit a frekvenciagazdálkodás hazai és nemzetközi fórumain, továbbá ellátta hatósági ellenőrzési feladatait.

A hatályos jogszabályok alapján a nem polgári célú frekvenciafelhasználók nem fizetnek frekvenciahasználati díjat.

A Frekvenciák Nemzeti Felosztási Táblázata szerinti polgári/nem polgári sávok elosztását az alábbi ábra szemlélteti:

2. diagram

A rádiótávközlés szabályozása

2012-ben a frekvenciagazdálkodás az alábbi stratégiai célokra koncentrált:

- a 2011–2015 évek rádióspektrum-stratégiájának elkészítése,
- szélessávú vezeték nélküli technológiák és mobil rádiótávközlési szolgáltatások bevezetésének elősegítése, lehetőségeinek bővítése,
- a Digitális Átállás Pilot Projekthez, valamint az országos földfelszíni analóg televízió hálózatok lekapcsolásának előkészítéséhez a frekvenciagazdálkodási feltételek biztosítása.

A fenti célok érdekében végzett tevékenységek és annak eredményei a következőkben kerülnek bemutatásra.

A spektrumgazdálkodás szabályozási és jogalkotási eredményei

2012-ben kiadásra került a következő 5 év frekvenciagazdálkodását meghatározó spektrumstratégia. Ebben nem csak az egyes frekvenciasávok jövőbeli felhasználását megalapozó szabályozási koncepciók és irányvonalak, hanem bizonyos sávok használati jogosultságának értékesítésére vonatkozó tervek is megjelennek, orientálva a jelenlegi és potenciális frekvenciafelhasználókat.

Sikeresen lezárult a frekvenciasávok felosztásáról és felhasználási feltételeiről szóló jogszabályok átfogó felülvizsgálata. A tartalmi megújítását a nemzetközi szabályozás változásai, valamint az időközben végbemenő technológiai fejlődés indokolta.

A hatóság Elnökének az Eht. által biztosított jogalkotási jogköre alapján az aktualizált szabályozási tartalom három új jogszabályban, a nemzeti frekvenciafelosztás megállapításáról szóló 15/2012. (XII. 29.) NMHH rendeletben, a polgári célra használható frekvenciasávok felhasználási szabályainak megállapításáról szóló 2/2013. (I. 7.) NMHH rendeletben, valamint a nem polgári célra használható frekvenciasávok felhasználási szabályainak megállapításáról szóló 1/2013 (I. 7.) NMHH rendeletben került kihirdetésre.

A KFGH 2012-ben kiemelt hangsúlyt fektetett a pilótánélküli légi járművek frekvenciahasználati problémáinak kezelésére, továbbá a készenléti szolgálatok jelenlegi keskenysávú EDR rendszere mellett a szélessávú rendszer megvalósítása frekvencia kérdéseire.

Eredményesen közreműködött a KFGH a nemzeti frekvenciafelosztás és a vonatkozó sávfelhasználási szabályok felülvizsgálatában, valamint előkészítette a nem polgári célra használható frekvenciasávok felhasználási szabályairól szóló NMHH elnöki rendelet szakmai tervezetét.

MŰSORSZÓRÁS

A földfelszíni műsorszórás 2012. évi kiemelt feladatai közé tartozott az analóg televíziózás befejezésének és a 800 MHz-es sáv kiürítésének műszaki előkészítése, a digitális televízió hálózatok bővítéséhez és a vételi minőség javításához a feltételek biztosítása, az analóg rádiók pályáztatásának műszaki előkészítése, engedélyezése, valamint a működő adók zavartalan működésének a fenntartása.

Digitális műsorszóráshoz kapcsoló frekvenciagazdálkodási feladatok

A 2012-es évben elkezdődött a 790–862 MHz-es digitális hozadék sáv felszabadítása a hatóság által elkészített frekvenciamigrációs tervnek megfelelően. Három gerincadó állomáson és hozzájuk tartozó kis teljesítményű adóknál a kapcsolódó tervezési, elemzési és engedélyezési feladatokat követően zökkenőmentesen megvalósult a frekvenciacsere. A nemzetközi koordinációs eredmények figyelembe vételével elkészített ütemterv szerint a hozadék sáv teljes kiürítése az analóg televíziók leállása után folytatódik. A Digitális Átállás Pilot projekt támogatásához Barcs és Sopron vételkörzetekre felmérések, vételkörzet összehasonlító elemzések készültek. A projekt keretében valósult meg a barcsi digitális adó áthangolása és az első analóg adó lekapcsolása.

Javaslatok készültek és szakmai egyeztetések folytak 42 új DVB-T adó üzembe helyezésére vonatkozóan. A hatóság az engedélyezési eljárás gyors és szakember végrehajtásával segítette közel 50 új digitális állomás határidőre történő elindulását. Sor került a helyi televíziók digitális átállási koncepciójának és a kapcsolódó műszaki feltételeknek a felülvizsgálatára, a szükséges tervezési és frekvenciakoordinációs feladatok folytatására.

Az országos digitális átállás sikeres megvalósításának elősegítése érdekében a hatóság összehasonlító ellátottsági elemzéseket végzett az analóg és digitális földfelszíni televíziós hálózatok között az analóg adók lekapcsolásával járó következmények felmérése és a szükséges frekvenciagazdálkodási intézkedések megtétele érdekében.

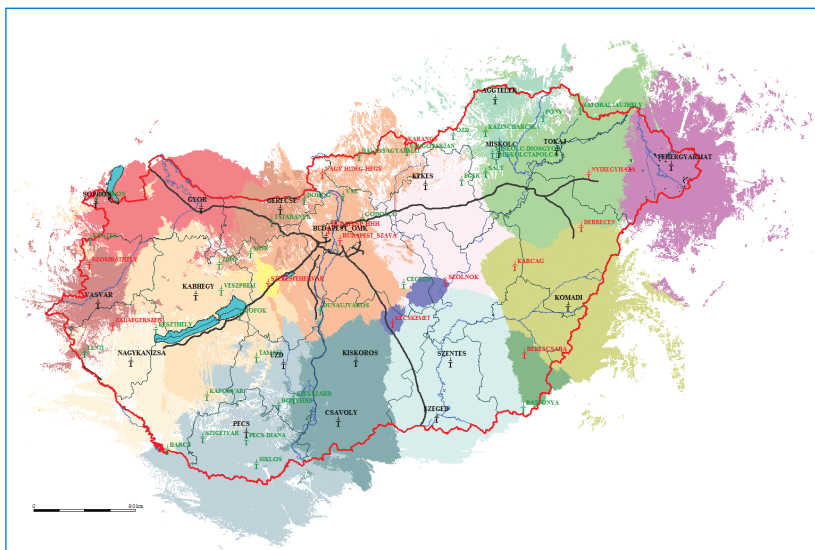
A hatóság 2012-ben folytatta a földfelszíni digitális televízióhálózatok műszaki paramétereinek fejlesztése érdekében végzett nemzetközi tevékenységét. A digitális műsorszórási terv implementálását segítő tárgyalások

eredményei többek között a határ menti digitális televízióadók műszaki paramétereinek javításában elért sikerek. Folytatódtak a földfelszíni digitális rádióhoz (T-DAB) kapcsolódó tervezési feladatok és a tervezett adók nemzetközi koordinációja.

A 790–862 MHz-es digitális hozadéksáv jövőbeni mobilfelhasználása miatt műsorszórás szempontjából elveszített frekvenciák pótlására tervbővítési javaslat került kidolgozásra. Nemzetközi szinten vizsgálják további műsorszóró frekvenciasáv mobilcélú felhasználását is. A hatóság megkezdte a lehetséges sávcsökkenés következményeinek műszaki elemzését.

A 65 adóból álló közszolgálati „A” multiplex ellátottsága meghaladja a 96%-ot.

3. diagram

Az „A” multiplex ellátottsága

Analóg földfelszíni műsorszóráshoz kapcsolódó frekvenciagazdálkodási feladatok

A televízió műsorszóró technológia analógról digitálisra történő váltásából adódó feladatokat a hatóság az ütemtervben foglaltaknak megfelelően végrehajtotta. Az érintett telephelyekre az NMHH frekvenciák tervezésével, koordinációjával, valamint a szükséges frekvenciacserékkel biztosította 2012-ben is az analóg televízió műsorszóró adók üzemelésének folyamatosságát. A kapcsolódó engedélyezési eljárások keretében, a jogszabályban előírt leállási hatánapig meghosszabbításra kerültek az országos kereskedelmi és a helyi televízióadók rádióengedélyei.

Az analóg rádiózás továbbra is fontos szerepet tölt be a földfelszíni műsorszóráshoz. A hatóság folyamatosan végzi a rádiózás elősegítéséhez és fejlesztéséhez szükséges frekvenciagazdálkodási tevékenységet. 2012-ben is folytatódott az ideiglenes, illetve az új pályázat útján elnyert jogosultságokhoz, vételkörzet-bővítéshez, valamint a közmédiához kapcsolódó műszaki előkészítő és engedélyezési feladatok. Ennek keretében került sor a kereskedelmi és közszolgálati médiaszolgáltatási lehetőségek műszaki feltételrendszerének kidolgozására, a nemzetközi koordinációs eljárások lefolytatására, új frekvencialehetőségek vizsgálatára. Jelentős változás, hogy megszűnt a Magyar Rádió Zrt. körzeti műsorsugárzása. A felszabaduló közép- és URH-FM frekvenciák felhasználásával új országos jellegű közszolgálati rádió indult Dankó rádió néven. Gyors és szakszerű hatósági ügyintézés segítette a rádió karácsonyi elindulását. A vonatkozó jogszabályoknak megfelelően megkezdődött a rádió adatrendszer (RDS) alkalmazó URH-FM rádiók programozós kódjai használatának ellenőrzése, a kód kiosztás és nyilvántartás felülvizsgálata.

A hatóság a nemzetközi követelményeknek megfelelően továbbra is biztosította a tervezett és üzemelő magyar műsorszóró adók vételkörzetén belül a rádiózavarokkal szembeni védelmet.

HATÓSÁGI TEVÉKENYSÉG

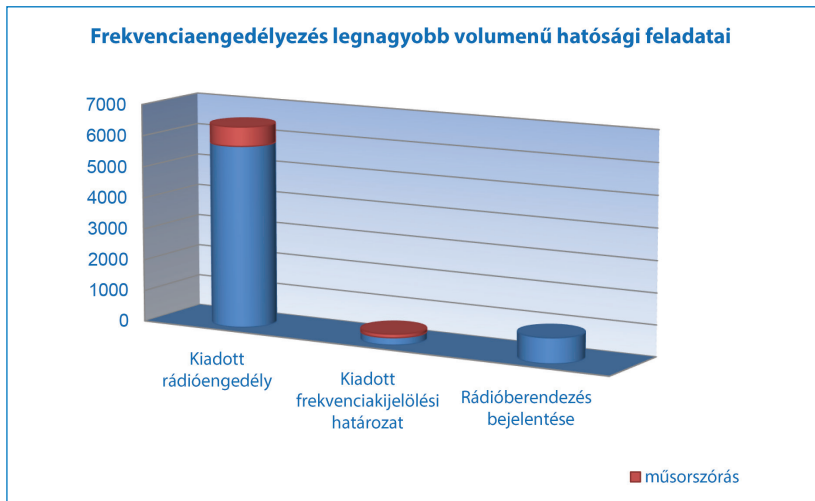
A hatósági feladatok jelentős területét képezik a korlátos erőforrásgazdálkodás munkájának. Az NMHH ügyforgalmának közel negyede, az iratforgalomnak ennél is nagyobb része e hatósági ügyekből keletkezik.

A polgári célú frekvenciafelhasználás hatósági engedélyezési eljárásai (frekvenciakijelölési, rádióengedélyezési eljárások, tervezési adatszolgáltatások, frekvencia díjak megállapítása) során, továbbá a szakhatósági feladatok ellátásával, a rádiókezelői vizsgák lebonyolításával kapcsolatosan hozott államigazgatási határozatok, egyéb eljárások számszerűsíthető eredményeit az alábbi táblázat foglalja össze:

Polgári célú hatósági tevékenységek		2012 (db)
a) Kommunikációs szolgálatok		
aa)	repülőgép- és hajófedélzeti engedélyezés során tett közigazgatási eljárási cselekmények	1104
ab)	földi mozgó szolgálat engedélyezés során tett közigazgatási eljárási cselekmények	1173
ac)	960 MHz feletti használattal kapcsolatos közigazgatási eljárási cselekmények	10143
b) Analóg rádiós műsorszórás		
ba)	besugárzási terv készítéséhez kiadott adatszolgáltatás	26
bb)	besugárzási terv bírálat	24
bc)	kiadott frekvenciakijelölési határozat	38
bd)	kiadott rádióengedély	305
c1) Analóg televíziós műsorszórás		
c1a)	kiadott frekvenciakijelölési határozat	0

Polgári célú hatósági tevékenységek		2012 (db)
c1b)	kiadott rádióengedély	182
c2) Digitális műsorszórás		
c2a)	besugárzási terv készítéséhez kiadott adatszolgáltatás	33
c2b)	besugárzási terv bírálat	74
c2c)	kiadott frekvenciakijelölési határozat	82
c2d)	kiadott rádióengedély	150
d) Rádióberendezés bejelentés		
da)	regisztrációval kapcsolatos határozatok száma	638
db)	2012-ben nyilvántartásba vett berendezések száma	811
e) Rádióamatőr szolgálat		
ea)	rádiókezelői vizsgák	10
eb)	rádiókezelői vizsgát tett személyek	101
ec)	rádióamatőr engedélyezés során tett közigazgatási eljárási cselekmények	963
f) Benyújtott fellebbezések		3
g) Ügyfélértájékoztató levelek		893
h) Díjtartozással kapcsolatos levelezések		173
i) Egyéb hatósági ügy		55

4. diagram

A nem polgári célú frekvenciagazdálkodás keretében a KFGH hatósági tevékenysége során elsőfokú hatósági jogkörében engedélyezte a nem polgári célú rádióállomások, rádiótávközlő hálózatok és rádiótávközlő rendszerek telepítését, üzemben tartását, végezte a nem polgári célú rádióberendezések hatósági nyilvántartásba vételét, kiadta a szükséges közigazgatási határozatokat, továbbá adatokat szolgáltatott a felhasználók részére. E tevékenysége során kiemelt feladatként kezelte a harmadik NATO-radar telepítésével kapcsolatos eljárások lefolytatását. A KFGH által hozott hatósági döntések ellen jogorvoslati kérelmet nem nyújtottak be.

A tevékenység számszaki eredményeit az alábbi táblázat tartalmazza:

Nem polgári célú hatósági tevékenységek	Darabszám
Frekvenciakijelölés	3
Rádióengedély (hazai)	21
Rádióengedély (NATO)	4
Rádióengedély módosítás	4
Rádióengedély összesen	29
Felfüggesztő végzés	3
Rádióberendezés nyilvántartásba vétele	4
Adatszolgáltatás	6
Mindösszesen	45

A frekvenciagazdálkodással kapcsolatos nemzetközi egyeztetések

Az új, elektronikus hírközlési technológiák határmenti alkalmazhatóságának érdekében megtörtént a szükséges nemzetközi koordinációs megállapodások szakmai előkészítése a 800MHz, 2.6GHz sávokra, a GSM-R-, valamint az LTE-technológiára a 900/1800 MHz sávokban.

A szolgáltatók frekvenciafelhasználási igényeinek biztosítása és az hálózatok védelmének fenntartása folyamatos és szakszerű frekvenciakoordinációs tevékenységet igényel. Az új technológiák megjelenése, azonos frekvenciasávi felhasználása újabb és újabb kihívást jelent a frekvenciakoordinációs tevékenységben.

A nemzetközi frekvenciakoordináció feladata a két- illetve többoldalú nemzetközi egyeztetések végzése, a műsorszóró és telekommunikációs eszközök nemzetközileg elfogadott sugárzási paraméterei által elérhető vételkörzetek védelmének biztosítása, valamint közreműködés nemzetközi megállapodások, előírások, ajánlások kialakításában, végrehajtásában.

A hatóság kezdeményezte a horvát, román és szerb igazgatásoknál a 450–470 MHz sávú technológia semleges megállapodás előkészítését.

A szerb és román igazgatások szándékukat fejezték ki a hatóság kezdeményezésére a 800 és 2600 MHz-re vonatkozó koordinációs megállapodások megkötésére vonatkozóan. Az értekezletek előkészítése folyamatban van.

Az ukrán, román és szerb igazgatások részére kiküldésre került a GSM-R-sáv preferált sáv kiosztására vonatkozó javaslat. Szerbia már jelezte szándékát a megállapodás aláírására. A GSM-R-szolgáltatójának képviselőivel folytatott megbeszélésen egyeztetés folyt a hálózat kiépítésének és a koordináció ütemezésének összehangolásáról.

A hatóság tárgyalásokat folytatott az inkumbens mobil szolgáltatókkal a 900/1800 MHz sávú koordinációs megállapodások LTE- és WiMax-technológiákra való kiterjesztése érdekében.

A földfelszíni digitális televíziós és rádiós, valamint az analóg rádiós hálózatok fejlesztése a szomszédos országokban is kiemelt jelentőségű. A koordinációs igények vizsgálata számottevő volt a 2012-es évben.

A hatóság műholdas tevékenysége során a 2012. évben a Masat-1 sikeres pályára bocsátását követő időszakban is gondoskodott a műhold frekvenciáit érintően a zavarmentes működés biztosításáról.

A CERES-1 műhold szolgáltatási területének jövőbeli kiterjesztésére vizsgálatok folytak. A 27 országgal történő nemzetközi egyeztetések kezdeményezése, illetve a módosítás nemzetközi ITU bejelentése a szükséges műszaki vizsgálatokat és adminisztrációs feladatokat követően megtörtént.

A hatóság műholdas rádiótávközlési feladatkörében a nemzetközi szervezetekkel fennálló kapcsolatok megújítása érdekében az Interszputnyik

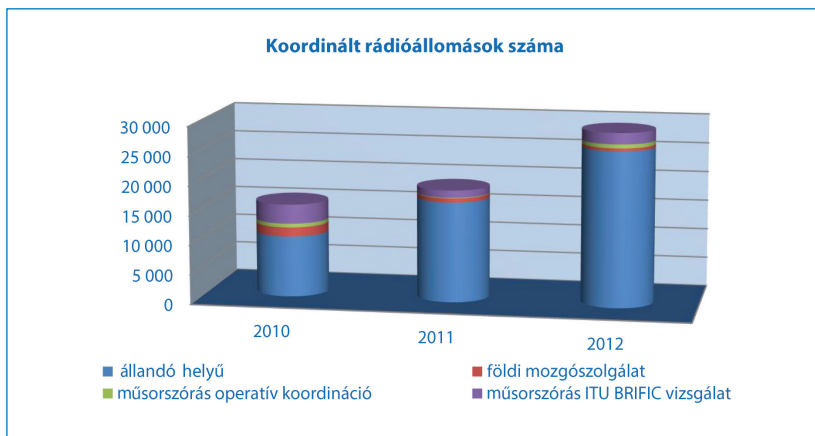
Nemzetközi Űrtávközlési Szervezet 2012. évi ülésein részt vett, valamint hazánk nemzetközi jogi státuszának tisztázása érdekében a Szervezet alapokmány módosításának kihirdetésére készített elő jogalkotási javaslatot.

Az operatív frekvenciakoordinációs tevékenység számszerűsíthető adatait az alábbi táblázat tartalmazza:

Koordinációs tevékenység	Darabszám
Külföldi digitális műsorszóró adóállomások koordinációja (DVB-T, T-DAB)	86
Külföldi analóg műsorszóró adóállomások koordinációja (URH-FM)	45
Magyar digitális műsorszóró adóállomások koordinációja (DVB-T, T-DAB)	511
Magyar analóg műsorszóró adóállomások koordinációja (URH-FM)	11
ITU-BR körlevelekben megjelent külföldi műsorszóró bejelentések vizsgálata	1 899
Külföldi műholdas rendszerek koordinációja	32
Hazai műholdas rendszerek bejelentése	28
ITU-BR körlevelekben megjelent külföldi műholdas rendszerek vizsgálata	1 109
Műholdas földi állomások koordinációja (külföldi + magyar)	1
Állandóhelyű és földi mozgószolgálat koordinációja	25 603
Tengeri mozgószolgálat koordinációja	65
Légi mozgószolgálat koordinációja	19

A nemzetközi frekvenciakordinációs feladatok változása az elmúlt 3 éves időszakban:

5. diagram

A nem polgári célú frekvenciafelhasználók, a NATO- és partnerségi erők frekvencia igényeinek elbírálásához szükséges hazai frekvenciaegyeztetések, továbbá a nem polgári célú frekvenciagazdálkodást érintő hazai és nemzetközi polgári koordinációs eljárások lefolytatása számokban kifejezve az alábbiak szerint alakult:

Nem polgári célú koordinációs tevékenység	Kérelem (db)	Állomás (db)
Nemzetközi	140	14 864
Hazai	50	376
Összesen	190	15 240

AZONOSÍTÓGAZDÁLKODÁSI FELADATOK

Szabályozási tevékenység

Az EU-jogharmonizáció keretében az egynapos számhordozási előírások hazai átültetésére NMHH rendelet jelent meg, amely 2012. szeptember 30-án lépett hatályba [2/2012. (I. 24.) NMHH rendelet]. Az új eljárás szerint a számhordozást az előfizetők gyorsabban és egyszerűbben tudják igénybe venni, ezzel egyszerűbbé válik a szolgáltató váltás.

Hatósági tevékenység

2012-ben a beérkezett azonosító engedélyezéssel kapcsolatos kérelmek, illetve a hivatalból indított eljárások száma növekedett az előző évihez képest. Az eljárások eredményeként 254 db jogerős határozat vagy végzés került kiadásra.

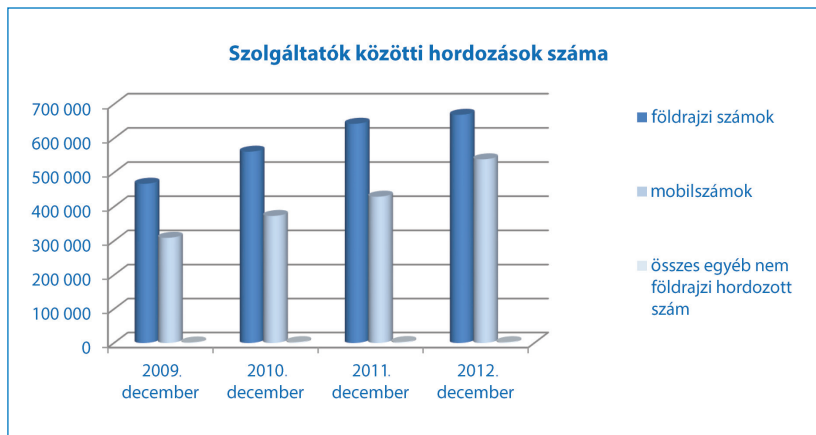
Az év folyamán jelentős volt az azonosító visszaadások, visszavonások száma. Ezek nagyobb részét a szolgáltatók kezdeményezték, azonban azonosítóhasználati díj nem fizetés, vagy az azonosítóhasználatra feljogosító szolgáltatás megszűnése miatt bekövetkező hivatalból indított azonosító visszavonási eljárások száma is jelentős volt. További visszavonásokra került sor a jogszabályi előírások változásai miatt. Az ANFT adománygyűjtő számokat rendszeresített az előző év végén, melynek következtében a korábbi adománygyűjtés céljára kiadott 17cd formátumú díjköteles számok fokozatosan visszavonásra kerültek és helyettük a 15cd és a 16cd(e) díjmentes új adománygyűjtő

számtartományból kértek számokat a szolgáltatók. További jogszabályváltozásból eredő azonosító visszavonásokat eredményezett az emelt díjas, díjkorlátos szolgáltatás számok új szabályozása. Emelt díjas, díjkorlátos szolgáltatás céljára a 17cd(e) tartományból már nem lehet kiadni új számokat és a korábbi ilyen jellegű számhasználatok egy része is megszüntetésre (visszavonásra) került már 2012-ben.

Számhordozás

A számhordozás műszaki megvalósításához szükséges Központi Referencia Adatbázis (KRA) működtetéséért és a jogszabályoknak megfelelő fejlesztésért a hatóság a felelős. A KRA-hoz 2012-ben 205 telefonszolgáltató kapcsolódott, számhordozás ezek között a szolgáltatók között volt lehetséges Magyarországon. A különféle típusú számok körében végrehajtott hordozások számát a következő diagram szemlélteti, jól mutatva az elmúlt négy évben bekövetkezett jelentős felfutást.

6. diagram

A hatóság a jogszabályban előírt számhordozás nyilvántartási és felügyeleti eljárások mellett a szolgáltatók és felhasználók adminisztrációjával és műszaki támogatásával kapcsolatos ügyfélszolgálati feladatokat is ellátja. Az év során az adatbázis eléréséhez szükséges elektronikus aláírások cseréje vált szükségessé, a hatóság a szolgáltatók részére közel 500 új elektronikus aláírást állított ki.

A számhordozási előírások megváltozása miatt a KRA működése is módosult, a hatóság az adatbázis és a szolgáltatók együttműködésére vonatkozó műszaki leírásokat a szolgáltatókkal egyeztetette és támogatta az új számhordozási eljárásra való áttérést.

MÉRŐSZOLGÁLATI TEVÉKENYSÉG

A hírközlés védelme, a frekvenciahasználat hatékonysága és káros zavaroktól való mentessége, az elektromágneses összeférhetőség (EMC) biztosítása céljából, valamint a hatósági felügyelet támogatására, a hatóság rádiómérő és rádió-zavarelhárító szolgálatot (a továbbiakban: mérőszolgálat) tart fenn.

A mérőszolgálati tevékenységek a speciális méréstechnikai eszközök és módszerek alkalmazásával végzett hatósági feladatok végrehajtását jelentik. Az alkalmazott módszerek a térből vett jelek analízisére, a térerősség eloszlás vizsgálatára, a berendezés paraméterek mérésére, a zavarforrások behatárolására, irány- és helymeghatározásra terjednek ki. Eszközei a fixen telepített vagy

gépjárműben elhelyezett mérőállomások, a laboratóriumi mérőrendszerek, valamint a speciális kézi műszerek lehetnek.

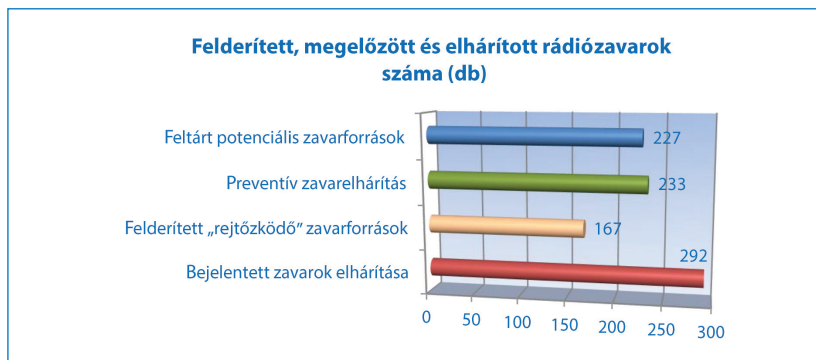
A mérőszolgálati tevékenység célja, hogy támogassa a döntéshozatal folyamatát és elősegítse a hatóságnak a jogszabályok érvényesítése érdekében tett intézkedéseinek végrehajtását. Tevékenységével információt szolgáltat a hatósági eljárások részére az elektronikus hírközlés valóságos műszaki adatairól, a polgári és a nem polgári frekvenciagazdálkodási, a piacfelügyeleti, a média-infrastruktúraszabályozási vagy a piacsabályozási döntések előkészítése érdekében és visszacsatolást ad azok eredményességéről.

A mérőszolgálat tevékenységi körei a rádió-megfigyelés (spektrum-monitoring), a rádióellenőrzés – és felderítés, a rádió-zavarvizsgálat, a térerősség- és ellátottságmérés, az EMC-mérések, valamint a felügyeleti (berendezés és szolgáltatás) mérések szerint csoportosulnak. A mérőszolgálat stratégiai szerepe a tevékenységi körök mentén, a zavarmentesítés, a berendezésszűrés, a sáv tisztítás, a minőségőrzés, a tényfeltárás és a hatásgyakorlás terén érvényesül.

Zavarmentesítés, rádió-zavarelhárítás

A hatóság operatív zavarelhárító tevékenysége keretében kivizsgálta és elhárította a felhasználói bejelentésű elektromágneses spektrumban megjelenő zavarokat és összeférhetőségi (EMC) problémákat, biztosította a rádió és televízió vétel zavarmentességét. Felderítette a rejtőzködő zavarforrásokat, feltárta a potenciális zavarforrásokat, preventív méréseivel megelőzte az ipari létesítmények működéséből adódó káros zavarok kialakulását.

7. diagram

Berendezésszűrés

A hatóság akkreditált mérőlaboratóriumában végzett mérésekkel ellenőrizte a piacon lévő rádió berendezések, elektronikus hírközlési végberendezések és nagyfrekvenciás jelet vagy mellékhatást keltő villamos berendezések alapvető követelményeknek való megfelelését. A berendezés piacfelügyeleti mérések során 303 berendezés típus 804 mintájának vizsgálatára került sor. A mérések alapján, a piaci forgalomból 50 nem megfelelő berendezéstípus kiszűrésére került sor. Rádióellenőrző – és -felderítő – és zavarvizsgáló tevékenysége során 688 db nem engedélyezett vagy nem megfelelő, illetve az engedélyezettől eltérő berendezés használatát kellett megszüntetni.

A frekvenciasávok felügyelete, sávtisztítás

A mérőszolgálat felügyelte a frekvenciák használatának szabályszerűségét, felderítette az engedélyezett műszaki követelményektől eltérő adásokat, az

országos Spektrum és Interferencia Monitoring (SIMON) rendszer üzemeltetésével. Az értékesítendő, megnyitásra váró frekvenciasávok tisztaságát a szükséges EMC mérések végrehajtásával biztosította; 10 db EMC vizsgálatot végzett az LTE sáv tisztaságának vizsgálatára, illetve a védelmi feltételek ki-vizsgálására.

Szolgáltatás-ellenőrző mérések, minőségőrzés

A mérőszolgálat ellenőrizte és felmérte a rádió- és tévészolgáltatások ellátottsági mutatóit, különös tekintettel a digitális átállás eredményes megvalósítását befolyásoló tényezőkre. Elvégezte a mobilszolgáltatások beszédminőség vizsgálatát az ország autópályáin, valamint gyorsforgalmi főútvonalain, felmérte a teljes országhatár menti lefedettséget, és behatárolta a szándékolatlan roaming kialakulásának lehetőségeit. A vezetékes IP-szolgáltatások körében végezte az IPTV-szolgáltatások eseti problémáinak feltárását. A mérőszolgálat triple play mintahálózatának fejlesztésével biztosította a vezetékes IP-szolgáltatások minőségének helyszíni méréseit és az észlelt problémák elemzését. Megtervezte és megvalósításra előkészítette a szélessávú internetszolgáltatások mérő és publikációs rendszerét.

Tényfeltárás, tényfeltáró mérések

A mérési tevékenységek az elektronikus hírközlés valós paramétereinek ellenőrzésére, tényadatainak feltárására irányulnak. Az eredmények a hatósági munka megalapozását és a felhasználói tudatosság előmozdítását szolgálják. A mérőszolgálat a frekvenciatervezéshez, digitális átálláshoz végzett mérései, valamint az új megnyitású, értékesítésre váró frekvenciasávok tisztaságának ellenőrzései során szerzett tényadatokkal járult hozzá a spektrumgazdálkodás hatékonyságához. Ezen kívül feltárta a rádiós

szolgáltatások tényleges ellátottsági területét, a piacon található berendezések megfelelőségi mutatóit és a szolgáltatások minőségi adatait. Kiemelt feladata volt a lakosságot érő elektromágneses sugárzás tényleges szintjének feltárása és az arról történő tájékoztatás. Az országban működő 32 távkezelte mérőállomás, valamint a Visegrádi utcai műholdas megfigyelőrendszer segítségével folyamatosan elemezte a földfelszíni, valamint a műholdas frekvenciasávok használatát. Az év folyamán 66 település 285 mérési pontján – elsősorban oktatási intézményekben – került sor az elektromágneses sugárzás szintjének mérésére. Valamennyi mérési eredmény publikálásra került a hatóság honlapján. A 8. diagram a vizsgálatok megoszlását mutatja be.

8. diagram

A mérőszolgálati munkavégzés hatékonysága a jogszabályoknak és a hatósági határozatoknak való érvényszerzés mértékéből, valamint a felhasználói tudatosság előmozdításának eredményességéből mérhető le. Tevékenységével hatást gyakorol a felhasználói és a szolgáltatói tudatosság és

jogkövetés érdekében. Ezek eszközei a kiadott határozatok, végzések és felhívások, szakhatósági nyilatkozatok. A mérőszolgálat munkavégzése során 2012. évben összesen 541 esetben élt ezekkel az eszközökkel. A hatósági intézkedések mellett a felhasználói tudatosság fejlesztésének hatékony eszközei voltak a szakmai bemutatók, a publikációk és előadások, melyek növelve az informáltságot előmozdították a hatósággal szembeni bizalom kialakulását is.

A nem polgári célú hatósági ellenőrző és mérő tevékenységet az alábbi táblázat tartalmazza:

Nem polgári célú ellenőrző tevékenység	Végrehajtott (db)
Hatósági ellenőrzés	30
Visszaellenőrzés	2
Rádió-megfigyelés	6
Zavarvizsgálat	3
EMC-mérés a polgári hatósággal közösen	2
Összesen	43

A KFGH kiemelt fontosságot tulajdonított az LTE-technológia katonai radarokra gyakorolt hatásának vizsgálatára.

KORLÁTOS ERŐFORRÁSGAZDÁLKODÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ NEMZETKÖZI TEVÉKENYSÉGEK ÉS EREDMÉNYEK

A frekvenciákkal és azonosítókkal, mint korlátos erőforrással való gazdálkodás sajátossága, hogy ezeket az erőforrásokat nemzetközi méretben, közösen használják az országok. A korlátos erőforrások különböző szegmenseit az országok között nemzetközi egyezményben felosztották, védelmet biztosítanak használatukra a felhasználók számára, de lehetőséget biztosítanak az országok közötti két- és többoldalú felhasználás egyeztetésére is.

Ennek következtében a korlátos erőforrásokkal való gazdálkodás szükségesé teszi az elosztás és a felhasználás szabályozását végző nemzetközi szervezetek munkájában való folyamatos részvételt.

ITU-szervezetekben végzett feladatok

Magyarország 2012. február 17-én aláírta a Nemzetközi Távközlési Egyesület (ITU) Rádiótávközlési Világértekezlet (WRC-12) záródokumentumát. A dokumentum meghatározza a következő négy évre, a világ valamennyi körzetére érvényes rádiótávközlési szabályrendszert, ezzel kiszámíthatóságot teremt és beazonosítja a fejlesztési irányokat.

A három-négy évenként megrendezésre kerülő Rádiótávközlési Világértekezleten, amelyen globális szinten rögzítik a rádióspektrum és a műholdas erőforrások használatának szabályait, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium és a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság szakértőiből álló közös delegáció minden magyar érdeket hatékonyan képviselt.

Az értekezleten 165 tagállam képviseltette magát több mint 3000 résztvevővel és 27 előre meghatározott témakörben hoztak döntést a tagállamok.

A különböző napirendi pontokhoz érkező rendkívül nagyszámú (több mint 1700) javaslat a kormányok és az üzletág kiemelt érdeklődését mutatja.

A tagországok elfogadták a frekvenciasávok felosztásának módosítását és az új eljárási szabályokat, emellett meghatározták a következő WRC világértekezlet napirendi pontjait. Az Európai Unió tagállamai, köztük Magyarország is, uniós kötelezettségeikkel összhangban alkalmazzák majd a WRC-12 aláírt Záródokumentumában foglaltakat. A világértekezleten meghozott döntések utat nyitnak a legújabb technológiák hazai bevezetése előtt a távközlésben és a műsorszórásban is. Ennek kedvező hatásait az elkövetkező években minden magyar állampolgár megtapasztalhatja a mobiltelefonálás, mobilinternet-használat és televíziónézés során.

Houlin Zhao ITU-főtitkárhelyettes az esemény alkalmából elismerő oklevél átadásával köszönte meg Dr. Grad János, az NMHH szakmai főtanácsadója több évtizedes aktív nemzetközi munkáját.

Az ITU-R szervezésében a hatóság részt vesz az állandóhelyű, a mozgó, a műsorszóró és műholdas szolgálatok és rádióalkalmazások problémáival foglalkozó spektrumgazdálkodási műszaki kérdések vizsgálatában és szabályozásában (SG1, SG6, WP 1A, WP 1B, WP 4A, WP 4C, WP 6A, WP 6B, WP 3J, WP 3K, WP 9B, SG8, WP 8A, WP-8F).

Európai uniós szervezetekben végzett feladatok

Az európai uniós spektrumpolitika kiemelkedő eseménye volt az egy több-éves rádióspektrum-politikai program létrehozásáról szóló 2012. március 14-i 243/2012/EU parlamenti és bizottsági határozat (Radiospectrum Policy Program, a továbbiakban: RSPP).

Az Európai Unió rádióspektrum-politikai programja – RSPP céljai:

- a rádióspektrum-igények kielégítése,

- a rugalmasabb, harmonizált, hatékonyabb, versenytorzulástól, káros interferenciáktól és zavaroktól mentes használat feltételeinek biztosítása,
- a vidéki területeken élők és hátrányos helyzetűek szolgáltatás-hozzáféréseinek javítása,
- a piaci verseny előmozdítása és fenntartása,
- egészségvédelem,
- frekvencialeltár és igényfelmérés készítése,
- az országok közötti egyeztetések EU-támogatásának növelése,
- a digitális szakadék áthidalása érdekében: rugalmasabb spektrumengedély-kiadási rendszer, a szélessávú szolgáltatásokhoz szükséges műszaki feltételek megteremtése, a kollektív frekvenciahasználat növelése,
- vezeték nélküli szélessávra alkalmas frekvenciasávok (800 MHz, 900/1800 MHz sáv, 2,5–2,69 GHz, 3,4–3,8 GHz) határidőben történő engedélyezése és használatba adása,
- a vidéki területek lefedettségét és a hátrányos helyzetű polgárok szolgáltatás-hozzáférést biztosító intézkedések végrehajtása.

Az EU spektrumgazdálkodás-politikájának középpontjában a szélessávú vezeték nélküli adatátviteli technológiák és szolgáltatások széles körű elterjedésének ösztönzése, a piaci verseny élénkítése, valamint a földfelszíni műsor-szórás digitális migrációja, a digitális hozadéksáv leghatékonyabb felhasználása áll közösségi szinten. Emellett kiemelten fontos a spektrumforrások hatékony felhasználása, illetve az erre vonatkozó ösztönzőrendszer kialakítása. Európában a visszafogott kereslet és a finanszírozás hiánya, a világszínvonaltól való fokozatos lemaradás, az euróövezet gyengülése, középtávú, egyre lassuló növekedés a jellemző. Az Európai Közösség intézkedések sorával kísérel meg úrrá lenni a növekvő problémákon.

A fenti feladatok megoldása érdekében a hatóság tevékenységét az alábbi munkacsoportokra koncentráltta:

- frekvenciahasználati hatékonyság növelése és az összehangolt európai rádióengedélyezési eljárásokkal foglalkozó COCOM-albizottságokban való részvétel,
- közreműködés és képviselet az EU frekvenciagazdálkodási politikával foglalkozó munkabizottságaiban (RSPG, RSC).

CEPT-szervezetekben kifejtett tevékenységek

Az NMHH szakértői tevékenységet végzett a WRC-2012 Rádiótávközlési Világértekezletet előkészítő munkacsoportjaiban (CPG) az európai közös állásfoglalás kialakítása érdekében.

Új rádiófrekvenciás technológiák és alkalmazások bevezetésének előkészítésével összefüggő műszaki feltételek meghatározása (WG FM, ECC PT1, WG SE, SRD-MG, WG SE21, WG FM PT 38, SE40, SE43, FM PT45, FM50, FM51), illetve az európai közös frekvencia információs rendszer kialakítása (WG FM EFIS).

NATO-szövetségi frekvenciagazdálkodás érdekében végzett feladatok

A KFGH az NMHH polgári célú frekvenciagazdálkodásért felelős szervével és a honvédséggel együttműködve ellátta a NATO Polgári-katonai Spektrum Képesség Panelben a nemzeti érdekek képviseletét.

A hatóság tagállami szövetségi kötelezettségként közreműködött a WRC-2012 Rádiótávközlési Világértekezleten a napirendi pontokkal kapcsolatosan kialakított NATO katonai álláspont képviseletében.

A KFGH biztosította a szakértői közreműködést a szövetségi érdekeltsgű nemzetközi értekezleteken, különös tekintettel a katonai információelosztó rendszerek értekezleteire és a NATO munkacsoport értekezletekre.

Egyéb szervezetekben elvégzett speciális feladatok

A Nemzetközi Polgári Repülési Szervezettel (ICAO) kapcsolatos frekvencia-gazdálkodási témák megvitatása.

A Duna Bizottság és a nemzetközi belvízi hajózás számára szükséges frekvenciák biztosítását végző szervezethez (RAINWAT Committee) kapcsolódó munkabizottsági feladatok végrehajtása.

Ennek keretében 2012. április 18-án Romániában, Bukarestben írta alá 17 európai ország képviselője – köztük Magyarország részéről az NMHH – a rádióhírközlés területén a hajózásban egységes, kötelező eljárásokat és elveket meghatározó „Körzeti megállapodás a belvízi hajózás rádióhírközlő szolgálatáról” szóló megállapodást (Körzeti Megállapodás). A Körzeti Megállapodással megvalósuló egységes frekvenciahasználattal és hozzá kapcsolódó egységes követelményrendszerrel az aláíró országok újabb nagy lépést tettek a biztonságos személy- és áruszállítás megvalósítása érdekében az európai belvizeken, az Északi-tengertől a Fekete-tengerig, beleértve a Duna magyarországi szakaszát. A Körzeti Megállapodás elősegíti továbbá a rádióspektrum eredményesebb és hatékonyabb felhasználását és hozzájárul a hajózási irányítás hatékonyabbá, gazdaságosabbá és zökkenőmentessé tételéhez.

A digitális műsorszórással kapcsolatos nemzetközi egyeztetések keretében az NMHH tevékenyen részt vett a nemzetközi szervezetek (pl. WorldDMB, DRM, NEDDIF) munkáiban, és a technológiaváltás elősegítése érdekében folyamatosan tájékoztatást adott a magyar helyzetről, egyúttal figyelembe veszi a tervezéssel, végrehajtással kapcsolatos nemzetközi ajánlásokat, tapasztalatokat.

A 17 európai ország által aláírt HCM Megállapodás tartalmazza a 29,7 MHz–43,5 GHz közötti frekvenciák felhasználásának koordinálására vonatkozó eljárásrendet az állandóhelyű és a földi mozgószolgálatok vonatkozásában.

A HCM munkacsoportjai (TWG-HCM SWG-FS, TWG HCM MS) foglalkoznak az eljárási rend gyakorlati kérdéseivel, a számítási módszerek tökéletesítésével, új rendszerekre való kiterjesztésével, a megjelenő új ajánlások figyelembevételével.

Az azonosítógazdálkodás területén a hatóság képviselői folyamatosan részt vettek az ITU-T, az ETSI, valamint a CEPT/ ECC munkájában, közreműködtek az európai ajánlások és jelentések kidolgozásában, illetve a nemzetközi szabályozás hazai átültetésében.

A WCIT 2012 távközlési világkonferencia

A 2012-es év egyik kiemelkedő nemzetközi eseménye volt a WCIT 2012 távközlési világértekezlet, melynek fő feladata az 1988-ban elfogadott Nemzetközi Távközlési Szabályzat (ITR) felülvizsgálata és módosítása. A világértekezletet a Nemzetközi Távközlési Egyesület (ITU) hívta össze és több mint 150 ország képviselői vettek részt a két hetes munkában.

Az ITR alapvető célja a távközlés nemzetközi együttműködésének kialakítása, az együttműködés szabályainak magas szintű meghatározása, illetve az együttműködés elszámolási, díjazási elveinek a szerződésbe foglalása. 1988 óta a távközlés alapjai jelentősen megváltoztak, így már az ezredfordulón megszületett a javaslat az ITR felülvizsgálatára, de csak a 2010-es ITU Meghatalmazotti Értekezleten sikerült döntést hozni arról, hogy a világkonferenciát 2012-ben meg kell tartani.

A WCIT 2012 világkonferencián Magyarországot egy háromtagú kormánydelegáció képviselte, melyben az NFM felkérésére az NMHH is részt vett. A világértekezletre történő szakmai felkészülést az NFM és az NMHH közösen végezte. Az előkészítő munka keretében megtörtént az ITR tartalmának a hazai felülvizsgálata, a világ különböző régiói részéről benyújtott módosítási javaslatok megismerése, feldolgozása, a hazai igazgatás álláspontjának a kialakítása. Ezenkívül egy magyar javaslat is kidolgozásra került

az ITR tartalmi részéhez. A magyar előterjesztés a fogyatékkal élők távközléshez való hozzáféréseinek az elősegítését szorgalmazza, felismerve hogy a mai technológiai lehetőségek mellett jelentősen tud javítani a fogyatékkal élők életminőségén a nehézségeiket figyelembe vevő szolgáltatások kialakítása.

A felkészülés részeként a hatóság szakértője részt vett a CEPT régiós előkészítő munkájában is, ahol megismerve az európai országok közös állásfoglalását, alkotó módon részt vett a WCIT munkájával kapcsolatos közös álláspont kialakításában. Ezeken a CEPT Com-ITU üléseken jöttek létre azok az ECP (European Common Position) dokumentumok, melyeket a CEPT-tagországok igazgatásai írtak alá az álláspont hivatalos elfogadása céljából. Az ECP-k hazai aláírására az NFM-ben került sor az NMHH egyetértő véleménye mellett. Magyarország egyedül a tengeri távközlésre vonatkozó ECP-t nem írta alá érintettség hiánya okán.

A CEPT Com-ITU ülésén külön napirendként szerepelt az ITR-hez benyújtott magyar javaslat ismertetése is, de mivel Magyarország a javaslatot az ITU-hoz nyújtotta be és a CEPT-hez nem, így az ülés elnöke nem nyitott vitát a javaslat felett. Az ülés után az NFM és az NMHH közösen úgy döntött, hogy a magyar javaslatot továbbra sem nyújtja be a CEPT-hez, így az önálló országjavaslatként szerepelt a WCIT 2012 konferencián.

A 48 tagországot összefogó CEPT mellett az Európai Unió Tanácsa is kialakította álláspontját az ITR módosítása kapcsán: az EU-tagországokra nézve a CEPT ECP-k mellett további iránymutatásokat fogalmaztak meg.

A WCIT 2012 munkájában a CEPT-tagországok folyamatosan egyeztettek. Ugyancsak folyamatosan egyeztettek az EU-tagországok az EU Bizottságának jelen lévő képviselőivel. A WCIT 2012 kéthetes munkája eredményeként – sok kompromisszum és vita után – megszületett a módosított ITR szövege, melyben kisebb módosításokkal a magyar javaslat is helyet kapott. Ugyanakkor a konferencia utolsó két napján már több olyan javaslat is bekerült az ITR szövegébe, melyek konszenzusos kiérlelésére nem volt lehetőség. Ennek következtében a december 14-én végső aláírásra előterjesztett ITR-t a helyszínen

aláírási joggal rendelkező 144 ország közül csak 89 írta alá, 55 ország – köztük az USA, Kanada és a 27 EU-tagállam, így Magyarország is – nem írta alá az egyezményt. Ugyanakkor ezen delegációk nagy többsége – így a magyar küldöttség is – egy benyújtott nyilatkozat formájában fenntartotta a jogot, hogy az ITR hatálybalépéséig, 2015. január elsejéig csatlakozhasson az egyezményhez, melynek előfeltétele az EU Bizottság állásfoglalása az ITR végleges szövegének a vizsgálata után.

Készült
a Crew Kft. nyomdában.
Budapest, 1067 Budapest, Eötvös u. 9.
Tel: +36 1 354 0193
Felelős vezető: Plesz György ügyvezető

